

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKİYE'DEKİ SANAT EĞİTİMİNİN BİR YANSIMASI OLARAK
1977-2009 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN
SEMPOZYUM VE KONGRELERİN TESPİTİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Olçay KORANA

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Sibel BALCI

Çanakkale - 2010

TAAHHÜTNAME

Yüksek Lisan Tezi olarak sunduğum “TÜRKİYE’DEKİ SANAT EĞİTİMİNİN BİR YANSIMASI OLARAK 1977-2009 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN SEMPOZYUM VE KONGRELERİN TESPİTİ” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

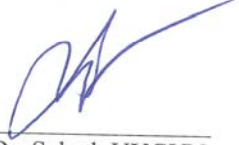
Tarih

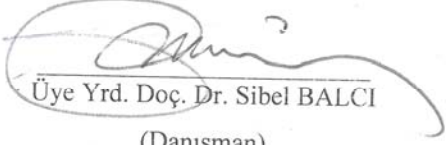
09 /06 /2010

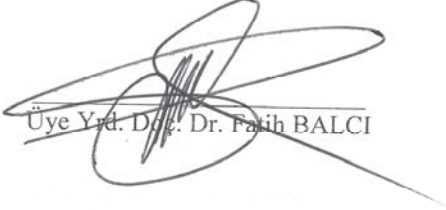
Olçay KORANA

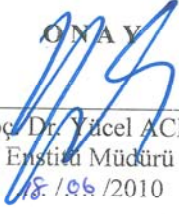
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne
Olcay KORANA' ya ait **"Türkiye'deki Sanat Eğitiminin Bir Yansıması Olarak
1977-2009 Yılları Arasında Gerçekleşen Sempozyum ve Kongrelerin Tespiti"** adlı
çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı,
Resim-İş Eğitimi Bilim Dalında
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Üye Doç. Dr. Selçuk UYGUN

Üye Yrd. Doç. Dr. Sibel BALCI
(Danışman)

Üye Yrd. Doç. Dr. Fatih BALCI

Tez No :370826
Tez Savunma Tarihi: 09.06.2010

ONAY

Doç. Dr. Yücel ACER
Enstitü Müdürü
18.06/2010

**TÜRKİYE’DEKİ SANAT EĞİTİMİNİN BİR YANSIMASI OLARAK
1977-2009 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞEN
SEMPOZYUM VE KONGRELERİN TESPİTİ**

ÖZET

Ülkemizde görsel sanatlar (resim-iş) eğitimi alanında yer alan konuların ele alınması ve görülen olumlu ve olumsuz yansımaların değerlendirilmesi amacıyla düzenlenen Kongre ve Sempozyumlar da içerik olarak sanat eğitiminin gelişimini sağlaması açısından birçok konuya değinilmiştir. Fakat Türkiye genelinde sanat eğitimi ile ilgili Sempozyum ve Kongreler yeterli sayıda düzenlenmemektedir. Buda sanat eğitiminin gelişimini engellemektedir.

Ülkemizde düzenlenmiş olan Sempozyum ve Kongrelerin bir kısmının sunumundan sonra basılı kaynağa dönüştürülmemesi, bu etkinliklerin zaman içerisinde yok sayılmalarına sebep olmuştur.

Bu araştırmada; Sempozyum ve Kongrelerin 1977-2009 yılları arasında incelenerek sanat eğitimine etkileri tespit edilmiştir. Araştırmada model olarak “Tarama Modeli” kullanılmıştır.

Bu amaçla 1977 yılından günümüze sanat eğitimi tarihi ve gelişimi incelenmiştir. Atatürk’ün sanat eğitimi ile ilgili yapmış olduğu çalışmalara değinilerek, düşüncelerine yer verilmiştir. Tezimde sanatın eğitimin neresinde olduğu, eğitimin de sanatın neresinde yer aldığı değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırmada Sempozyum ve Kongreler görsel sanatlar eğitiminin dört temel sorununa (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme ve genel sorunlar) yönelik yapılan araştırmadaki bulgular maddeler halinde görülmektedir. 1977-2009 tarihleri arasında düzenlenen, sanat eğitimi içine alan Sempozyum ve Kongrelerin tespiti yapılarak incelenmiştir.

**DETERMINATION OF THE SYMPOSIUM AND CONFERENCES HOLD
BETWEEN YEARS OF 1977-2009 AS A REFLECTION OF ART EDUCATION IN
TURKEY**

ABSTRACT

Many subjects for development of art education were discussed in congress and symposium organized for discussion subjects in education of visual arts (painting) and evaluation of positive and negative reflections seen in terms of context in our country. However, symposiums and congresses on art education are not organized in Turkey in sufficient number. This prevents the development of art education.

Since the presentation of some parts of symposiums and congresses hold in our country is not transferred to written sources, they disappear in time.

In this research, the years between 1977 and 2009 of symposium and congresses were examined and their effects on art education were determined. "Screening model" was used as the model in the research.

For his purpose, art education history and development from 1977 to the present time was analyzed. In my Research, opinions of Ataturk were quoted mentioning his works relating to art education. In my Thesis Evaluation of the place of art in education and the place of education in the art was carried out. Literature on art education was searched. Determination of symposium and congresses hold between years of 1977 and 2009 was performed and analyzed.

ÖNSÖZ

Günümüz Türk Eğitim sisteminde sanat eğitimin bireyin gelişimi açısından çok önemli bir yeri vardır. Çünkü sanat eğitimi, bireyin öncelikle yaratıcılığını geliştirir ve kişinin birçok yönden gelişimini sağlar.

Türkiye’deki sanat eğitiminin gelişmesinde rol oynayan “Türkiye’deki Sanat Eğitiminin Bir Yansıması Olarak 1977-2009 Yılları Arasında Gerçekleşen Sempozyum Ve Kongrelerin Tespiti” isimli araştırmayla 1977-2009 tarihleri arasında sanat eğitimi sorunlarını ele alan ve çözüm önerileri getiren sempozyum ve kongrelerin süreç içinde gösterdiği değişimi yansıtmayı amaçlamıştır.

Türkiye’deki sanat eğitiminin gelişmesinde rol oynayan “Türkiye’deki Sanat Eğitiminin Bir Yansıması Olarak 1977-2009 Yılları Arasında Gerçekleşen Sempozyum ve Kongrelerin Tespiti” isimli tez IV bölümden oluşmaktadır. I. Bölümde, tezin konusu ve genel çerçeve belirlenmiştir. II. Bölümde, araştırmanın yöntemi, verilerin toplanması ve analizi konuları yer almaktadır. III. Bölümde bulgular ve yorum kısmı ele alınmış, 1977-2009 yılları arasında Türkiye’de yapılan kongre ve sempozyumların sanat eğitimini içeren bölümlerinin tespiti yapılarak ele alınmıştır. Bu araştırmanın sanat eğitime katkı sağlamasını umuyorum.

Yüksek lisans öğrenim süresince değerli zamanını bana ayırarak önerileri ve yol göstericiliği ile yapmış olduğum çalışmaya büyük katkı sağlayan değerli öğretmenim Yrd. Doç. Dr. Sibel BALCI’ ya çok teşekkür ederim. Ayrıca her zaman yardımcı olan değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Fatih BALCI ve Yrd. Doç. Dr. Enver YOLCU’ ya çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans öğrenim süresince her zaman yanımda olan ailem Ali Rıza KORANA, Meryem ERDİNÇ ve Barış ERDİNÇ’ e teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ONAY

ÖZET I

ABSTRACT II

ÖNSÖZ III

İÇİNDEKİLER IV

TABLO VE ŞEKİLLER V

BÖLÜM I

GİRİŞ 1

1.1. Sanat ve Eğitim 1

1.1.1. Sanat Eğitiminin Önemi 2

1.1.2. Tarihsel Koşulları İçerisinde Türkiye'deki Sanat Eğitiminin Gelişimi 5

1.1.3. Türkiye'deki Sanat Eğitiminde yaşanan sorunlar 9

1.2. Problem Durumu 14

1.3. Araştırmanın Amacı 15

1.4. Araştırmanın Önemi 16

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları 17

BÖLÜM II

YÖNTEM.....	18
2.1. Araştırmanın Modeli.....	18
2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	18
2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi	19

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

3.1. Türkiye’de Düzenlenen Sanat Eğitimi ve Uluslararası Eğitim Bilimleri ile ilgili sempozyum ve kongreler.....	20
3.1.1. <i>1977 İSTANBUL SANAT BAYRAMI. 2000 YILINA DOĞRU SANATLAR SEMPOZYUMU.</i>	
3.1.1.1. Erol ETİ “Yaygın Sanat Eğitimi”	41
3.1.1.2. Afşar TİMUÇİN “Sanat Eğitiminde Kültürün Rolü”	42
3.1.1.3. Veysel GÖNAY “Ülkemizde Artistlik Düzeyde Sanat Eğitimi ve Üzerine Öneriler”	44
3.1.1.4. Jale NEJDET ERZEN “Sanat Sosyal Yapı ve Çevre İlişkileri ve Türkiye’de Sanat Eğitimi İçin Yeni Yöntemler”	45
3.1.2. <i>1979 İSTANBUL SANAT BAYRAMI. TÜRKİYE’DE SANAT EĞİTİMİ SEMPOZYUMU 2.</i>	
3.1.2.1. Prof. Dr. Bülent ÖZER	

“Türkiye’de Sanatın Kaynak ve Eğitim Sorunlarına Toplu Bir Bakış”	46
3.1.2.2. Prof. Dr. İsmail TUNALI	
“Sanat’da Eğitim Sorunu Üzerine”	47
3.1.2.3. Prof. Dr. Safa ERKÜN	
“Hoşgörü: Saplantısız Bir Sanat Eğitiminin Doruğu”	48
3.1.2.4. Aziz NESİN	
“Sanat Eğitiminin Yığınsal Olması Sorunu”	49
3.1.3. <i>1981 İSTANBUL SANAT BAYRAMI. ATATÜRK VE SANAT SEMPOZYUMU</i>	
3.1.3.1. Prof. Dr. Aşkun İNAL	
“Atatürk İlkelerinin Sanatçı Kişiliğinin Geliştirilmesinde Toplumsal İşlevleri ve Eğitsel Yönleri”	50
3.1.3.2. Prof. Mustafa CEZAR	
“Atatürk’ün Uygarlık Anlayışı İçinde Sanatın Yeri”	51
3.1.3.3. Prof. Kerim SİLİVRİLİ	
“Atatürk ve Güzel Sanatlar”	52
3.1.4. <i>1983 İSTANBUL SANAT BAYRAMI. SON YÜZYILDA ÜLKEMİZDE VE DÜNYADA SANAT VE MİMARLIK.</i>	
3.1.4.1. Zuhâl KÖSELER	
“Türk Resim Sanatının Toplum Eğitimindeki Yeri ve Önemi”	53
3.1.5. <i>1985 İSTANBUL SANAT BAYRAMI. SANAT VE GENÇLİK SEMPOZYUMU.</i>	
3.1.5.1. Doç. Dr. İnci SAN	
“Gençliğin Sanat Eğitimi”	54
3.1.5.2. Doç. Beril ANILANMERT	
“Gençlik/Çağdaş Sanat/Çağdaş Sanat Eğitimi”	55
3.1.5.3. Prof. H. Kemali SÖYLEMEZOĞLU	

“Gençliğin Sanat Eğitimi”	56
3.1.5.4. Yrd. Doç. Dr. Ali UÇAN	
“Gençliğin Sanat Eğitimi”	57
3.1.6. <i>1990 ANKARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ. EĞİTİM BİLİMLERİ ULUSAL KONGRESİ.</i>	
3.1.6.1. Prof. Dr. İnci SAN	
“Güzel Sanatlar Eğitimi Grubu Raporu”	58
3.1.7. <i>1993 ANADOLU ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SEMPOZYUMU.</i>	
3.1.7.1. Erol ETİ	
“Neden Sanat?”	60
3.1.7.2. Kaya ÖZSEZGİN	
“Yapıt Yoluyla Sanat Eğitimi”	61
3.1.7.3. Afşar TİMUÇİN	
“Güzel Sanatlar Eğitiminde Estetiğin Önemi”	62
3.1.7.4. Adnan TURANİ	
“Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Bu Kurumlardaki Eğitim-Öğretimin Programlaşması Üzerine.....	63
3.1.7.5. Süleyman Saim TEKCAN, Ali Teoman GERMANER	
"Sanatsal Eğitim Bağlamında Yapabildiklerimiz ve Yapmamız Gerekenler Üzerine Görüşler"	64
3.1.8. <i>1997 ANADOLU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. 4. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ.</i>	
3.1.8.1. Prof. Dr. İnci SAN	
“Sanatla Eğitim Üzerine Yeni Düşünceler”	65
3.1.8.2. Yrd. Doç. Dr. Bedri KARAYAĞMURLAR	

“Yaratıcılık Açısından 8 Yıllık İlköğretim Okullarında Sanat Eğitimi”	66
3.1.9. 1998 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. VII. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ.	
3.1.9.1. Arş. Gör. Melek GÖKAY YILMAZ	
“İlköğretim İkinci Basamağında Sanat Eleştirisi ve Önemi”	68
3.1.10. 1999 ÇANAĞKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. I. ULUSAL SANAT EĞİTİMİ VE SORUNLARI SEMPOZYUMU.	
3.1.10.1. Prof. Dr. İnci SAN	
“Sanatla Eğitim Üzerine Yeni Düşünceler”	69
3.1.10.2. Yrd. Doç. Ali BOĞA	
“Sanat Eğitiminde Amaç ve Sorunu”	71
3.1.10.3. Doç. Dr. Ümran BULUT	
“Çağdaş Sanat Eğitimcisi Yetiştirmek”	72
3.1.10.4. Dr. Emine HALIÇINARLI	
“Alan Öğretiminde Yöntem Sorunu ve Okul Uygulamaları”	74
3.1.10.5. Yrd. Doç. Dr. Haydar DURUKAN	
“Çocuk Resimlerinin Değerlendirilmesinden Hareketle Aile İlişkilerini İncelenmesi Ve Bu Konuda Okul Yöneticilerinin Rollerini”	75
3.1.10.6. Reyhan YÜKSEL	
“Anasanat Dallarında Temel Sanat Eğitimi”	76
3.1.10.7. Doç. Dr. Uğurcan AKYÜZ	
“Ülkemizdeki Sanat Eğitimi Üzerine”	77
3.1.11. 2000 MARMARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. I. ULUSAL GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ SEMPOZYUMU.	
3.1.11.1. Prof. Dr. Hasan Nihat BİLGİN	
“Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri”	78

3.1.11.2. Medine KARAPINAR	
“Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Genel Değerlendirme”	79
3.1.11.3. Prof. Dr. Bünyamin ÖZGÜLTEKİN	
“Türkiye’de Sanat Öğretmeni Yetiştirme Soru Ve Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanma”	81
3.1.11.4. Tülay ÇELLEK	
“Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği Ve Öneriler”	82
3.1.12. 2002 GAZİ ÜNİVERSİTESİ GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. GAZİ ÜNİVERSİTESİ’NİN EĞİTİMDE 75. YILI SANAT EĞİTİMİ SEMPOZYUMU.	
3.1.12.1. Doç. Dr. Ayşe ÖZEL	
"Sanat Eğitiminde Yeni Fırsatlar ve Eski Dirençler"	84
3.1.12.2. Prof. Hasan PEKMEZCİ	
“Eğitim- Sanat Eğitimi- Nitelikli İnsan Eğitimi”	86
3.1.12.3. Prof. Aydın UĞURLU	
“Güzel Sanatlar Akademisi Örneğinde Sanat Eğitimi Ve Gelişimi”	87
3.1.12.4. Doç. Dr. Vedat ÖZSOY	
“Resim-İş (Sanat) Öğretmeni Eğitimine Yönelik Lisansüstü Programlarda Müze Eğitiminin Yeri Ve Önemi”	88
3.1.12.5. Doç. Şeniz AKSOY	
"Öğretmen Yetiştirmede Anasanat Atölye Derslerinin Çağdaştırılmasının Gerekliliği ve Çağdaş Eğitim	90
3.1.12.6. Yrd. Doç. Mehtap CÖMERT	
"Yaparak Yaşayarak Öğrenme"	91
3.1.12.7. Yrd. Doç. Bünyamin BALAMİR	
“Öğretmen Yetiştirmede Atölye Eğitimi”	92
3.1.12.8. Yrd. Doç. Hikmet GÜMRAH	
“Sanat Eğitimcisi Yetiştirmede “Temel Sanat Eğitimi Dersi”nin Yeri	

Ve Önemi”	93
3.1.13. 2002 YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. XI. EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ.	
3.1.13.1. Doç. Dr. Ayşe Çakır İLHAN	
“Sınıf Öğretmenliği Yetiştirme Programları Ve Sanat Eğitimi”	94
3.1.13.2. Prof. Dr. Gülsün PARLAR	
“Türk Resim Sanatında Portre Resim Geleneğinin Önemi Ve Plastik Sanatlar Eğitimi Bağlamında İncelenmesi”	95
3.1.13.3. Yrd. Doç. Mehtap CÖMERT	
“Resim-İş Eğitiminde Yapararak Yaşayarak Öğrenme”	96
3.1.14. 2004 GAZİ ÜNİVERSİTESİ GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. SANAT EĞİTİMİ SEMPOZYUMU.	
3.1.14.1. Prof. Dr. Babek KURBANOV	
“Sanatın Sosyal Fonksiyonları Üzerine”	97
3.1.14.2. Doç. Dr. Mutlu ERBAY	
"Sanat Eğitiminin Organik Yapısındaki Süreklilik"	98
3.1.14.3. Doç. Dr. Ayşe ÖZEL	
“Sanat Öğretimi Deneyimlerinde Yeni Yaklaşımlar”	100
3.1.14.4. Doç. Ahmet ATAN	
“Verimli Bir Sanat Eğitimi İçin Plastik Sanat Eğitimi”	102
3.1.14.5. Doç. Atilla İLK YAZ	
“Popüler Kültür, Kiç (KITSCH) Ve Sanat Eğitimine Etkileri”	104
3.1.14.6. Yrd. Doç. Dr. Fatih BALCI	
“İmgesel Düşünme, Kavramsal Düşünme, Sanat Ve Sanat Eğitimi”	106
3.1.14.7. Yrd. Doç. Dr. Melek GÖKAY YILMAZ	
“Eylem Araştırmasının Sanat Eğitimindeki Yeri”	108

3.1.14.8. Yrd. Doç. Dr. Enver YOLCU	
“Özel Yetenek Sınavlarının Resim Yeteneğini Ölçmedeki Niteliği”	109
3.1.14.9. Yrd. Doç. Metin İNCE	
“Sanat Eğitimi/ Öğretiminin Gelişiminde İmge Ve İmgesel Öğrenme Yaklaşımı”	110
3.1.14.10. Yrd. Doç. Dr. Sibel BALCI	
“Temel Bir Yaklaşım Olarak Sanat Eğitimi”	111
3.1.15. 2004 GAZİ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ. 12. EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ.	
3.1.15.1. Doç. Dr. Vedat ÖZSOY	
“Resim-İş Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknolojisi Kullanımı Konusundaki Tutumları”	113
3.1.15.2. Yrd. Doç. Dr. Yıldız KURTULUŞ	
“Sanat-Kültür-Eğitim Politikaları Ve Sanat Eğitimi”	114
3.1.15.3. Araş. Gör. Mehtap KODAMAN	
“Sanat Eğitiminde Ulusalçı Yaklaşım”	115
3.1.16. 2004 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. 13. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KURULTAYI.	
3.1.16.1. Dr. Ali Osman ALAKUŞ	
“Resim-İş Derslerinde Öğrenci Çalışmalarını Değerlendirme Yaklaşımı”..	116
3.1.16.2. Yrd. Doç. Dr. Mustafa SÖZEN	
“Geleceğin Meslekleri Perspektifinden Türkiye’de Görsel Sanatlar Eğitimi”	117
3.1.17. 2005 PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. XIV. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ.	
3.1.17.1. Doç. Dr. Ayşe ÇAKIR İLHAN	
“Sınıf Öğretmenliğinin Sanat Ve Estetik Konusundaki Yeterlilikleri”	118

3.1.17.2. Yrd. Doç. Dr. Enver YOLCU	
“Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki Sanat (Resim) Eğitimine İlişkin Ders Programlarına Eleştirel Bir Bakış”	119
3.1.17.3. Yrd. Doç. Dr. Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ	
“Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Sanat Eleştirisi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme”	120
3.1.18. 2006 MUĞLA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. 15. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ.	
3.1.18.1. Yrd. Doç. Dr. Aziz ERKAN	
“Eğitim Öğretimde Görsel Malzemenin (Resimleme) Önemi”	121
3.1.18.2. Yrd. Doç. Dr. Lütfiye BOZDAĞ KALAYCI	
“Sanat Eğitiminde Yaratıcılık Sorunsalı”	122
3.1.18.3. Dr. Tamer KAVURAN	
“Türkiye’de Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Genel Durumu Ve Karşılaştıkları Sorunlar”	123
3.1.18.4. Yrd. Doç. Dr. Fatih BALCI	
“Türkiye’de Sanat Eğitiminin Sosyal Ve Ekonomik Temelleri Var mıdır?”	124
3.1.19. 2007 GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. XVI. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KONGRESİ.	
CİLT 1	
3.1.19.1. Serpil UMUZDAŞ, M. Serkan UMUZDAŞ	
“Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Yöneticilerinin Karar Aşamasında Karşılaştıkları Sorunlar”	126
CİLT 2	
3.1.19.2. Abdullah AYAYDIN	
“Pedagojik Eleştiri Örneğiyle Çocuk Resimlerinin Değerlendirilmesi”	127

CİLT 3

- 3.1.19.3. Mehmet BAŞBUĞ
 “Lisans Düzeyinde Desen Dersi Sorunları Ve Çözüm Önerileri” 128
- 3.1.19.4. Ayben KAYNAR
 “Görsel Sanatlar (Resim-İş) Öğretmenlerinin Mesleki Sorunları Üzerine
 Bir İçerik Çözümlemesi” 129
- 3.1.20. *2007 GAZİ ÜNİVERSİTESİ, GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ. SANAT EĞİTİMİ VE
 ŞİDDET.*
- 3.1.20.1. Prof. Dr. Ali UÇAN
 “Okullarda Şiddet Sorununun Çözümü Sanat Eğitimi” 130
- 3.1.20.2. Canan Birsoy ALTINKAŞ
 “Sanat Eğitiminde Yeni Bir Alan” 131
- 3.1.20.3. Serap BUYURGAN, Çiçek KUMRAL
 “Bireyin Eğitim Sürecinde Sanat Eğitimi Neden Yer Almalıdır?” 132
- 3.1.20.4. Tuğba AVCIOĞLU
 “Şiddete Karşı Sanat Eğitimi” 133
- 3.1.20.5. Yrd. Doç. Dr. Deniz BAYAV
 “Sanat Eğitimiyle Gelişen Uyumlu Kişilik, Azalan Şiddet Eğilimi” 134
- 3.1.20.6. Yrd. Doç. Dr. Levent MERCİN
 “Görsel Sanatlar Dersi’nde Yaratıcılığın Geliştirilmesi Açısından
 Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımının Değerlendirilmesi” 135
- 3.1.20.7. Öğr. Gör. Kazım ARTUT, Yrd. Doç. Dr. Filiz YURTAL
 “Okulda Yaşanan Şiddetin, Öğrencilerin Yaptıkları Resimlerle
 Tanımlanması” 137
- 3.1.20.8. Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ, Yrd. Doç. Dr. Serdar TUNA
 “Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönetimi İle İlgili Yapılan Araştırmaların
 Değerlendirilmesi” 138

3.1.20.9. Dr. Burcu ARICI	
“Sanat Yaşama Biçim Verir”	139
3.1.20.10. Arş. Gör. Dr. Bekir İNCE	
“Sanat Eleştirisi Öğretimine İlişkin Bir Araştırmanın Bulgu Ve Sonuçları Üzerine”	140
3.1.20.11. Nevin Engin	
"Sanat Tarihi Temelli Bilginin Yeri ve Önemi"	142
3.1.21. <i>2007 ANADOLU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ. III. LİSANSÜSTÜ EĞİTİM SEMPOZYUMU.</i>	
3.1.21.1. Mehmet FIRINCI	
“Resim-İş Eğitimi Bölümündeki Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi” .	144
3.1.21.2. Adnan TEPECİK, Şeyda ERASLAN	
“Avrupa Birliği Kalite Yaklaşımları İçinde Görsel Sanatlar Eğitimi Yetiştiren Kurumlarda Lisansüstü Eğitim Ve Kalite Standartları”	146
3.1.22. <i>2009 MARMARA ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ. SANAT VE TASARIM ALANLARINDA LİSANSÜSTÜ EĞİTİM SEMPOZYUMU.</i>	
3.1.22.1. Prof. Dr. Necla PUR	
“Küreselleşmiş Dünyada Sanat Ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitimin Önemi”	148
3.1.22.2. Prof. Bülent VARDAR	
“Sanat Ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitiminin Perspektifi”	149
3.1.22.3. Yrd. Doç. Deniz BAYAV	
“Sanat Alanında Lisansüstü Eğitim İçin Yeni Yaklaşımlar”	150
3.1.22.4. Öğr. Grv. Dr. Müge GÖKER	
“Küreselleşme Çağında Sanat Ve Tasarım Eğitiminin Yeri Ve Önemi”	152
3.1.22.5. Arş. Grv. Birsen LİMON	
“Küreselleşme Çağında Güzel Sanatlar Fakültelerinde Lisansüstü Eğitimi	

Süresinde Sanatçı Mı Yetiştir Tüccar Mı?	153
--	-----

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	154
------------------------	-----

4.1. Sonuç	154
------------------	-----

4.2. Öneriler.....	166
--------------------	-----

KAYNAKÇA	168
-----------------------	-----

TABLO ve ŞEKİLLER

Tablo-1: Tablo-1’de 1977’den 2009’a kadar düzenlenmiş olan Eğitim Bilimleri Kongreleri ve Sanat Eğitimi Sempozyumlarının kronolojik sıralaması	20
Tablo-2: Sanat Eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde yer alan bildirilerin dağılımına ilişkin bulgular.....	24
Tablo-3: Sanat Eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde araştırmaya dâhil edilen bildirilerin dağılımına ilişkin bulgular.....	26
Tablo-4: sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde sunulan bildirilerin alanlara göre dağılımına ilişkin bulgular.....	29
Tablo-5: Sanat Eğitimi sorunlarını içeren kongre ve sempozyumlardaki görsel sanatlar eğitimine yönelik bildiriyle katılan araştırmacıların unvanlarının matematiksel olarak dağılımına ilişkin bulgular.....	31
Tablo-6: Sanat Eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerinde Görsel Sanatlar Eğitimi ile ilgili sunulan bildirilerin nicel ve nitel olarak dağılımına ilişkin bulgular.....	34
Tablo-7: Sanat Eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerinde Görsel Sanatlar Eğitimi ile ilgili sunulan bildirilerin kuramsal ve uygulamalı olarak dağılımına ilişkin bulgular.....	37
Tablo-8: “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.....	41
Tablo-9: “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununu yönelik araştırmalara ait bulgular.....	42
Tablo-10: “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununu yönelik araştırmalara ait bulgular.....	44

Tablo-11: “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.....	45
Tablo-12: “Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.”de yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.....	46
Tablo-13: “Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.”de yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.....	47
Tablo-14: “Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.”de yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.....	48
Tablo-15: “Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.”de yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.....	49
Tablo-16: “Atatürk ve Sanat Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	50
Tablo-17: “Atatürk ve Sanat Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	51
Tablo-18: “Atatürk ve Sanat Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	52
Tablo-19: “Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	53
Tablo-20: “Sanat ve Gençlik Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	54
Tablo-21: “Sanat ve Gençlik Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	55
Tablo-22: “Sanat ve Gençlik Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	56
Tablo-23: “Sanat ve Gençlik Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	57

Tablo-24: “1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	58
Tablo-25: “Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	60
Tablo-26: “Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	61
Tablo-27: “Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	62
Tablo-28: Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	63
Tablo-29: Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	64
Tablo-30: “4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	65
Tablo-31: “4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	66
Tablo-32: “VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	68
Tablo-33: “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	69
Tablo-34: “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	71
Tablo-35: “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	72
Tablo-36: “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	74

Tablo-37: “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	75
Tablo-38: “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	76
Tablo-39: “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	77
Tablo-40: “1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	78
Tablo-41: “1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	79
Tablo-42: “1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	81
Tablo-43: “1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	82
Tablo-44: “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	84
Tablo-45: “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	86
Tablo-46: “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	87
Tablo-47: “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	88
Tablo-48: “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	90
Tablo-49: “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	91

Tablo-50: “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	92
Tablo-51: “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	93
Tablo-52: “XI. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	94
Tablo-53: “XI. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	95
Tablo-54: “XI. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.....	96
Tablo-55: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	97
Tablo-56: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	98
Tablo-57: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	100
Tablo-58: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	102
Tablo-59: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	104
Tablo-60: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	106
Tablo-61: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	108
Tablo-62: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	109

Tablo-63: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	110
Tablo-64: “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	111
Tablo-65: “12. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	113
Tablo-66: “12. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	114
Tablo-67: “12. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	115
Tablo-68: “13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	116
Tablo-69: “13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	117
Tablo-70: “XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	118
Tablo-71: “XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	119
Tablo-72: “XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	120
Tablo-73: “15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	121
Tablo-74: “15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	122
Tablo-75: “15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	123

Tablo-76: “15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	124
Tablo-77: “XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	126
Tablo-78: XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	127
Tablo-79: “XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	128
Tablo-80: “XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	129
Tablo-81: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	130
Tablo-82: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	131
Tablo-83: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	132
Tablo-84: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	133
Tablo-85: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	134
Tablo-86: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	135
Tablo-87: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	137
Tablo-88: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	138

Tablo-89: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	139
Tablo-90: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	140
Tablo-91: “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	142
Tablo-92: “III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	144
Tablo-93: “III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	146
Tablo-94: “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	148
Tablo-95: “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	149
Tablo-96: “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	150
Tablo-97: “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	152
Tablo-98: “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.	153

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Sanat ve Eğitim

Sanat bir toplumun kültürünün ürünüdür. Kültür sözcüğünün anlamına baktığımızda “ Bir toplumun yaşam düzeyini oluşturan bilgi, duygu, düşünce, dil, sanat ve yaşayış biçimlerinin tümü” olduğunu görüyoruz. Kısaca tek bir sözcükle açıklarsak “uygarlık”. Öyleyse bir toplumun sanatı o toplumun uygarlık düzeyinin göstergesidir (Ersoy, 1998: 20).

Toplumun uygarlık tarihi, sanatın da tarihidir. Sanat evrende insanın var oluşu ile başlar. İnsanlığın geçirdiği çeşitli aşamalarda sanata yüklenen roller de değişik olur. Sanat evrende uygarlığın varoluşu ile başlar. İnsanlığın geçirdiği çeşitli aşamalarda sanata yüklenen roller de değişik olur.

Sanat, bazen bir büyüleme aracı, bazen bir süs, bazen kalıcılığı sağlayan bir dil ya da dini, düşünceyi, bilimi, tekniği yayan bir iletişim aracı, bazen paraya da bir yatırım alanı, bazen de yalnızca kendisi bir yatırım alanı, bazen de yalnızca kendisi bir gereksinim olarak insanlık tarihinde hep var olmuştur (Etike, 2001: 25).

Sanat başlangıcından bu güne değişim gösteren, insani değerleri ifade eden evrensel bir dil yapısına sahiptir. Sanat insanın kendisini farklı yönleriyle ele alarak sanat eserine yansımaları olduğuna göre sanatta farklılıklar ve sorunlar olması da doğaldır.

Sanat Eğitimi Programları ile uygulanan bütün etkinlikler çocuğun imgesel dünyasını geliştirici niteliktedir. Düşleme ve imgeleme ait oluşuyla sanat doğrudan doğruya özgürlüğün ve özgürleşimin nesnelleştirildiği alandır. Özellikle düş gücünü geliştirici tasarım çalışmaları, masal, öykü, şiir, öykü resimleme çalışmaları, gerçek dışı anlatımlar ve canlılarla ilgili yapılan uygulamalar düş gücünü geliştirici çalışmaların başında gelmektedir (İnce, 2004: 181).

Genel eğitim içinde, bireylerin estetik duyarlılığını, yaratıcılıklarını ve yeteneklerini geliştirmek üzere tasarlanmış sanat ve beden eğitimi dersleri ile özel ilgi alanlarını geliştirmeye yönelik etkinlikler, onların şiddet içeren bir iç tepiden ve davranışlardan uzaklaşmalarına, yaratarak ya da beceri veya yeteneklerini sergileyerek deşarj olmalarına

imkân vermektedir. Kuşkusuz, sanat, insanı duyarlı kılar; sanat, insanı yüceltir. Bireysel ve toplumsal ilişkilerimiz sanatla güzelleşir. Nasırlanmış parmaklarımızda duyarlılık yoktur. Onların tekrar duyarlı olması için o nasırların kazınması gerekir. İşte sanat da bir nasır kazıyıcıdır. Sanat sayesinde bireyler kaybettikleri hassasiyetlerini tekrar kazanırlar (Özsoy, 2007).

Sanat eğitiminin amacı, bireye eğitimin her aşamasında gelişen sanat görüşü kazandırarak üretken yaratıcı, topluma karşı duyarlı kişilik yapısına sahip, bireyler yetiştirmektedir. Bu amaçlara ulaşabilmek için sanat eğitiminin içerisinde bulunan sorunları tespit edip çözüme ulaştırmak gerekmektedir. Bu da sempozyum ve kongreler ile gerçekleştirilebilir.

1.1.1. Sanat Eğitiminin Önemi

Sanat eğitimi sanatın tüm dallarının, estetiğin sanat tarihinin eğitimi ve öğretimiyle ilgili bütün konuları araştıran bilim dalıdır. Sanat eğitimi yalnızca öğrenciye sanatın nasıl öğretilmesi gerektiği şeklindeki sorunlarla değil; sanatsal yaratıcılık konularındaki ortaya çıkabilecek tüm sorunlarla ilgilenerek çözümler vermektedir. Rönesans ile birlikte canlanmaya başlayan sanat kavramının usta-çırak ilişkisi şeklinde yürütülen eğitimi günümüzde ilköğretimden başlayarak yüksek okul düzeyine kadar geniş bir yelpazede gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır (Demirarslan, 1999: 113).

Sanat eğitimi ya da estetik eğitim 19. yüzyılın sonlarından başlayarak gittikçe artan bir gereklilikle yaşama girer (Etike, 2001: 30). Bireyin yaşamı boyunca alması gereken bir eğitimidir. Öğrencinin algılarını geliştirerek görsel düşünmesini, çevresine karşı duyarlı ve bilinçli olmasını sağlar. Salt duygularını değil, ulusal düşünce süreçlerini de içine alır. Sanat dersleri bilgi, deneyim kazanma da ve üretmede etkili olur (Bal, 1993: 25). Sanat eğitimi bireyin ilkel içgüdülerini yok etmesinde yardımcı olur.

Toplumun kültür düzeyini o toplumun yetişmiş sanatçıları ile sanatla ilgilenen bireylerinin çokluğu ve niteliği belirtmektedir. Bu durumda ancak sanat eğitimi ile mümkün kılınabilir. Ancak sanat eğitiminin en önemli işlevlerinden biri de yaratıcılığı geliştirmesidir. Sanatın özü olan yaratıcılık ise yetenekle doğru orantılı olan bir olgudur. Öte yandan eğitimin özünde de yetenek olgusu yer almaktadır (Demirarslan, 1999: 114).

Genel sanat eğitimi okul, bölüm kol-dal, program, iş ve meslek türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin (her yaşta) herkese yöneliktir. Herkese sağlıklı ve dengeli bir

"insanca yaşam" için gerekli 'ortak genel sanat kültürü' kazandırmayı amaçlar. Bireylerin insanlaşma, toplumsallaşma kültürlenme ve insancillaşma sürecinde sanat çok etkin belirleyici bir rol oynar. Bu bakımdan genel sanat eğitimi herkes için gereklidir, herkesin genel sanat eğitimi görme alma hakkı vardır, herkese bu hakkının verilmesi zorunludur (Uçan, 2002: 4).

Sanat eğitimi, eğitim ile sanatın değişik konumlarda, değişik boyutta ve değişik ağırlıkta bir araya geldiği bir alandır. Çevreyle ilk tanışma, görme, algılama, adlandırma ve düzenleme ile başlayan sanat eğitimi daha sonra ürün verme ve bu üründen tat alma olarak gelişir. Okul düzeyinde ise; sanatsal ve estetik bilgi ve deneyimlerin çocuğa, gence, yetişkine bir sistem içinde kazandırıldığı bir disiplin alanı olur. Burada artık sanat; ürünü tarihi, eleştirisi ve estetiğiyle öğretilen ve öğrenilen bir ders olma durumundadır. Sanatın, estetiğin, sanat tarihinin eğitimi ve öğretimini, ilgili bütün konuları araştıran, sorulara yanıt arayan, bulan yeni bir bilim dalıdır. Her bilim dalı gibi, sanat eğitimi de, felsefe, psikoloji, sosyoloji, estetik gibi birçok dala ve sanatın kendisiyle ilişki kurarak sorunlara çözümler getirir (Kırıçoğlu, 1987: 73).

Günümüzdeki sanat eğitimi; öğrencilerin estetik duyarlılığını geliştiren, kendi güçlerini ve olabilecek görsel gerçekleri tanımlamalarında önderlik eden, düşünce güçlerini arttıran, sosyal alışkanlıklarını geliştirici ve yaratıcı bireylerin oluşmasını sağlayan bir eğitim sistemi halini almıştır. Daha nitelikli ve duyarlı bir yaşama duyulan özlem, sanatı ve sanat eğitimi genel eğitim sistemi içinde zorunlu kılmıştır. Bu yönüyle sanat; öğrencinin eğitiminde giderek daha etkin bir rol üstlenmek durumundadır (Sert, 2003: 90).

Bingöl(1975: 31)'e göre “ resim dersi; çocuklar, resim dersini öteki derslerden ayırıyor, onu kendilerine çok daha yakın buluyorlardı. Öyle ki, ötekiler öğretmenlerin, yani tarih, tarih öğretmenin, coğrafya, coğrafya öğretmenin, resimse kendilerinin dersi idi. Onun için resim derslerini, diledikleri gibi kullanmayı doğal haklarından sayıyorlardı.” Öğrencilerin bu kadar benimseyerek sahiplendiği sanat derslerinin, eğitiminin en iyi şekilde verilmesi onların en doğal haklarıdır.

Sanat eğitimi sistemleri ulusal olmaktan çıkmıştır. Yeni olanaklar yardımı ile sık sık seyahat edilmekte, yabancı müzeler görülmekte, sergiler açılmakta, sanatçılarla ortak etkinlikler düzenlenmekte, dünyanın her köşesindeki sanat olayları günü gününe görsel ve yazılı basın aracılığı ile izlenmektedir (Günay, 1998: 128).

Sanat eğitimi amacı ve sonucu belli olan bireyin çevre ile birlikte gelişim sağladığı özgün bir süreçtir. Sanat eğiticisi, neleri ne şekilde, niçin öğreteceğini, bu öğretimden beklentilerini daha önceden tasarlayıp belirleyebilecek düzeyde yetkinliğe ve olgunluğa, sahip olmalıdır. Bütün bu süreç içindeki modern sanat eğitiminde ödüllendirme ve motivasyon, kişilerin çalışma azim ve kararlılığını yeniden ateşleyerek çoğaltabilir. İşe hayata ve faaliyetlere yeni bir gözle bakışı daha zengin ve anlayışlı kılabilir. Resim iş sanatını icra eden sanatçıların tatmin düzeyi arttıkça mutluluk isteği, dolayısıyla potansiyel verimi ve iş kalitesi de artabilecektir. Günümüzde her şeye karşın gücün gerçek kaynağı uzmanlaşmış bilgidir (Gümüş, 1999: 32).

Sanat eğitiminin önemini bireylere gösterebilmek için, sanat eğitimcilerine düşen görev oldukça fazladır. Sanat eğitimcileri sanat eğitimi alanına önce kendileri sahip çıkmalı, görev yaptıkları okullarda mümkünse atölye kurabilmelidirler, sanatsal faaliyetlerde bulunmalı ve bunun önemini anlayabilmelidirler, öğrencilerden başlayarak çevresindekilere inanmalarını sağlamalıdır.

Sanat görsel okur-yazarlığı geliştiren ve insanlar arasındaki iletişimi sağlayan bir araç konumundadır. Sanat eserlerinin farklılığının anlaşılmasında estetik; sanatın doğasını, anlamını, değerini bulmaya çalışarak, sanat eserinin daha iyi anlaşılmasına, sanat eserinin değerlendirilmesine ve eser hakkında karar vermenin geliştirilmesine yardım eder (Gökay, Demir 1998: 2).

Günümüzde entelektüel sermayenin önemi daha da artmaktadır. Yine aynı şekilde servet de giderek beyin gücüne daha fazla bağımlı hale gelmektedir (Toffler, 1992; Akt. Marşap, 2004). Bu nedenle bilimsel ve sanatsal özveri ve birliktelikler öğrenmenin teori ve pratiğini sağlayabilecektir. Bilgi yönetimi, bilgi akışını yönetmekten, bilgiye gereksinim duyanlara iletiden ve derhal geçişi sağlamak demektir (Gates, 1999; Akt. Marşap, 2004). Belirtilen geçişler içinde algısal yakınlık, benzerlik tamamlama ve basitlik yasalarıyla sanatsal yaşantıya belli düzeyde öğrenim zenginliği aktarılabilir. Öğrenimde coğrafî ve davranışsal çevrenin gelişim içinde önemi büyüktür ve sanatsal üretici düşünce daha da geliştirilebilir. Bunu sağlayacak öğretimin planlanmasında, duyuşsal güven, örgütlenme ve yansıtıcı düşünme birlikte ele alınarak, duyuşsal ve psiko-motor alan içeren birlikte öğrenme ortamı gelişim için oldukça yararlı olmaktadır (Marşap, 2004: 13).

Türkiye'deki sanat eğitiminin gelişimi açısından Sempozyumların büyük önemi vardır.

Sempozyum: Bir dinleyici topluluğu karşısında özellikle bilim, sanat ve fikir ağırlıklı konularda değişik konuşmacıların önceden hazırlanmış bir dizi konuşma yapmalarınıdır. Her konuşma 5-20 dakika ile sınırlıdır. Sempozyumda ele alınan ortak konu çeşitli yönlerden incelenir, değişik görüşler ve yorumlar dile getirilir.

Sempozyumda da bir başkan bulunur. Konuyu bölümlere ayırır. Her bölüm için değişik mesleklerden belli sayıda konuşmacı bulunur. Başkan Sempozyumu açarken konuyu belirler, gerekli açıklamaları yapar. Konuşmacıları tanıtır. Konuşmaların sonunda görüşleri kısaca özetler.

Sanat Eğitime yönelik sempozyumlar ilk olarak Yeni Eğilimler Sergileri, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin, sanatı halk ile paylaşmak ve yaygınlaşmasını sağlamak amacı ile düzenlediği İstanbul Sanat Bayramı sergi etkinliği içinde yer almaktadır.

İstanbul Sanat Bayramı'nın temel etkinliklerinden biri olan Yeni Eğilimler Sergileri 1977-1987 yılları arasında düzenli olarak iki yılda bir gerçekleştirilmiş, ancak Sanat Bayramının kesintiye uğramasıyla Yeni Eğilimler Sergisi'ne de ara verilmiştir. Bu etkinlikler içerisinde yer alan sempozyumlar sanat eğitimi sempozyumlarının başlangıcını oluşturmaktadır (http://www.sanalmuze.org/paneller/Ssd/burcu_pelvanoglu.htm). Bu sempozyumlar sanat eğitiminin sorunlarının tartışılması ve çözümü açısından çok önemlidir.

Unutulmamalıdır ki, her alanda gelişmiş bir ülke için; çağdaş, yaratıcı, bilişsel gelişime açık, yaşadıkları toplumu ve kendilerini eleştirebilen bireyler istiyorsak; bunun yolu sanat eğitiminden geçer.

1.1.2. Tarihsel Koşulları İçerisinde Türkiye'deki Sanat Eğitiminin Gelişimi

29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyetin ilanından sonra siyasal, ekonomik, endüstriyel ve diğer alanlarda başlayan yoğun hareket kültürel ve sanatsal alanları da içine almaktadır. Atatürk 25 Ocak 1923 Alaşehir'de yaptığı konuşmada “Türkiye Cumhuriyetinin temeli kültürdür” diyerek, yeni kurulan Cumhuriyetin gelişmesinin kültürel alandaki gelişmelere bağlı olduğunu belirtmektedir. Bir ulusun yaşaması için en önemli temellerinden birisi sanattır. Atatürk çeşitli vesilelerle yaptığı konuşmalarda sanata verdiği önemi belirtmiş sanatçıları da uzun ve gayretli çalışmaların sonunda alında ışığı ilk hisseden insan olarak tanımlayarak onları yüreklendirmiştir. Konservatuarlar, müzeler, güzel sanatlar sergileri

açılmasından söz ederek, gelecekte yapılması gereken atılımlar için de ışık tutmuştur. Atatürk'ün önderliğinde başlatılan sanata ilgi ve sanatı geliştirme çabaları güzel sanatların her dalında görülmüş Atatürk de tek tek değişik sanat dallarıyla çok yakından ilgilenmiştir (Ersoy, 1998: 21).

1921'de Türk Ressamlar Cemiyeti kurulmuştur. 1924'den itibaren ise, bilgi, birikim ve deneyim kazanma yanında Avrupa sanatını kaynağında inceleyebilmek amacıyla yurt dışına birçok sanatçı burslu olarak gönderilmiştir.

İlk Cumhuriyet kuşağı sanatçıları, yurt dışındaki eğitimlerini tamamlayıp Türkiye'ye döndüklerinde, sanat hayatımızda canlılık ve hareketlilik başlamış ve özellikle ressamlar çok aktif etkinliklere girişmişlerdir. 1926 yılında Türk Sanayi-i Nefise Birliği daha sonrada adı değiştirilerek Güzel Sanatlar Birliği ve 1928 yılında da Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği kurulmuştur (Yolcu, 2004: 96).

1928'lerden sonra sanat eğitimi, akılcı ve nesnel eğitimin yanında yer alarak öğretime girmeye başlar. Okullarda buna ilişkin derslerin okutulması da önemli bir gelişme ve aşama olarak değerlendirilebilir. Bu dönemde bireyin sanatsal yaratıcılığı üzerinde önemle durulmaktadır. Bu yıllarda resim, müzik, bedensel hareketler ile edebiyat dersleri bireyin eğitime ve tüm uğraşlarına yansıtılmakta; sanatsal yöne değer verilmekte, hatta bunların ağırlık taşımalarının benimsendiği görülmektedir (Akyüz, 1999: 375). Eğitim ile ilgili düzenlemeler içinde çağdaş bir sanat eğitimi anlayışı yer almıştır (Kurtuluş, 2000: 21).

1932 yılında açılmaya başlanan Halkevleri ve daha da kabarık sayıdaki Halkodaları ve nihayet Halk eğitim merkezleri, sanat eğitimini geniş kitlelere götürmeyi amaçlıyordu. Halkevleri güzel sanatlar yoluyla vatandaşları çalışmaya yöneltmek yurdu güzelleştirmek, güzel sanatları sevdirmek ve yaymak için kurulmuştu. 1950'dealtmış üç ilde 477 Halkevi ve 4332 Halkodası varken çok partili döneme geçişte Halkevleri kapatılmış ve Kız Enstitülerine öğretmen yetiştirmek amacıyla Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulları'na dönüştürülmüştür (Yolcu, 2004: 97).

Dewey, Türkiye'ye eğitim sistemini ıslah etmek için gelmiştir. Dewey önce İstanbul Darülfununda, liselerde öğretmen okulunda, mesleki derneklerde vs. program ve metotlar, tatbik etmek niyetinde olmadığını belirterek; ne kendi fikirlerini, ne de başka bir ülkenin eğitim sistemini taklit etmenin tehlikeli olduğunu biliyordu. O, çeşitli ülkelerin eğitim sistemlerinin iyi yanlarını birleştirerek bir "Türk Sistemi" oluşturmayı teklif ediyordu.

Dewey, Türk eğitimini iyice tanıdıktan sonra bilimsel bir şekilde sosyal ihtiyaçların, ferdi gelişmelerin genel ve evrensel prensiplerini bir program halinde ortaya koymak istiyordu. Eğitimin kalbi öğretmen olduğu için ise bu noktadan başlanılmasını, çocuklara kendi kendilerine düşünme ve faaliyet güçlerinin kazandırılmasını istiyor. Proje metodunu öneriyordu (Ergün, 1977).

Sanat öğretmeni yetiştirme sürecinin “biçimlendirme-yeterliliklendirme” aşaması 1924 yapılanmasıyla kısmi ortaöğretim düzeyinde başlamış, 1931 yapılanmasıyla ise tam ortaöğretim düzeyinde gerçekleştirilen bir yapısal görünüm kazanmıştır. 1932 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-iş Bölümü’nün kurulması ve açılmasıyla gerçekleştirilmeye başlanan yapılanmadır. Bu yapılanma ile sanat öğretmeni yetiştirme sürecinin “biçimlendirme-yeterliliklendirme” aşaması 3 yıllık yüksek öğretim düzeyinde gerçekleştirilmeye başlamıştır (Uçan, 2002: 10).

1937-1944 yılları arasında 8 yıl süren bir programla sanatçılar için yurt gezileri düzenlenmiştir. Türk resim sanatının önde gelen ünlü isimleri davet edilmiş, Türkiye’nin 63 iline 58 ressam gönderilerek, sanatçıların bu yörelerde resim çalışmaları sağlanmıştır. Sekiz yılın sonunda değişik yurt köşelerini yorumlayan resimlerle zengin bir koleksiyon oluşmuştur. Sanatçılara da bu yurt gezileri için resmi ödenekler ve ödüller verilerek, bu kültür hizmeti için devlet tarafından desteklenmişlerdir. Resim yapmak için yurdun dört bir yanına dağılan sanatçılar, doğal olarak ürettikleri yapıtlarına bol bol gözlemleme olanağı buldukları Anadolu kırsal yaşamından kesitler yorumlarken, Anadolu folklorik değerlerini, nakış ve süsleme motiflerini de biçimsel olarak yapıtlarında kullanmışlardır. Resim yapmak için sanatçılara sağlanan bu olanaklar ise devletin sanatçıları destekleme politikasıdır (Ersoy, 1998: 23-24).

1942 yılında kurulan ve 1947 yılına kadar etkinlik gösteren Hasan oğlan Yüksek köy Enstitüsü’nde Güzel Sanatlar Kolu’nun açılmasıyla gerçekleştirilen yapılanmadır. Bu yapılanma ile Köy Enstitülerine Sanat Öğretmeni Yetiştirme Süreci’nin “biçimlendirme yeterliliklendirme” aşaması 3 yıllık yükseköğretim düzeyinde gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

1978 yapılanması ile birlikte sanat öğretmeni yetiştirme sürecinin “biçimlendirme-yeterliliklendirme” aşaması, tümüyle 4 yıllık yükseköğrenimi öngören ve akademik anlamda lisansa eşdeğer öğrenim veren bir yapısal niteliğe kavuşturulmuştur (Uçan, 2002: 11).

1950’li yılların sonlarından 1980 yılı başına kadar olan dönemde görsel sanatlar eğitimi gelişme gösterememiştir. Ülkenin içinde bulunduğu siyasi bunalımlar, 1960 yılında ilk askeri ihtilali, 1971 yılında ikinci askeri ihtilali, 1980 yılında üçüncü askeri ihtilalini getirmiş bunun sonucunda Türk eğitim sistemi bu yıllarda ilerleme gösterememiştir.

1982 yapılanması ile birlikte sanat öğretmeni yetiştirme sürecinin “biçimlendirme-yeterliliklendirme” aşaması 4 yıllık akademik yüksek öğrenimini öngören ve üniversiter anlamda lisans öğrenimi veren bir yapısal niteliğe kavuşmuştur. Aynı zamanda akademik alanda ve üniversiter yapıda lisansüstü eğitim veren Anabilim/Anasanat Dalları haline getirilmiş, sanat öğretmeni yetiştirmede yüksek lisans, doktora ve ona eşdeğer sanatta yeterlilik derecelerine yönelik öğrenim görme olanağı sağlamıştır (Uçan, 2002: 11).

1990’lı yıllar Türk yüksek öğretiminde hızlı gelişmelerin yaşandığı yıllar olmuştur. 80’li yıllar sonunda ülkedeki tüm üniversitelerden yüzlerce araştırma görevlisi yurt dışına yüksek lisan, doktora yapmak üzere gönderilmiştir.

1990 ile 1997 yılları arasında ülkenin çeşitli yerlerinde yeni üniversiteler açılmaya başlanmış üniversite sayısı 80’lere ulaşmıştır. Üniversitelerde eğitim fakülteleri açılmış sayısı sadece 5 olan eğitim fakültesi resim-iş eğitim bölümlerinin sayısı 2000’lerde 20’ye ulaşmıştır. Bu hızlı artış problemleri de beraberinde getirmiştir. Bölümlerin nitelikli öğretim elemanı ihtiyacı, atölye, derslik gibi fiziki güçlüklerin yanı sıra araç gereç donanım sağlamadaki zorluklar ortaya çıkmıştır. Ayrıca buralardan mezun olacak öğretmen adaylarının kalitesi ve istihdamı sorunları tam olarak çözülmemiştir (Özsoy, 2003: 75).

1992 yılında uygulamaya giren resim-iş dersi programı; 2006-2007 yılına kadar hiçbir değişikliğe uğramadan ilköğretim kurumlarında uygulanmıştır. 2006-2007 öğretim yılında isim değişikliğine gidilerek resim-iş dersi adı, görsel sanatlar dersi olarak değiştirilmiştir. Görsel sanatlar derslerinde öğrencilere sanat eğitimi verilerek daha çağdaş yarınlara adım atılmaktadır.

Atatürk’ün Güzel Sanatlar konusunda en isabetli teşhisi ve tüm ulusa gösterdiği istikamet ise, Cumhuriyet’in 10. yılı nutuklarında yer alan “Türk Milletinin tarihi bir vasfı da Güzel Sanatları sevmek ve onda yükselmektir. Bunun içindir ki milletimizin Güzel Sanatlara sevgisini mütemadiyen ve her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek inkişaf ettirmek milli ülkümüzdür” sözleri ile en açık ve keskin şeklini almıştır (Silivri, 1981: 41).

1.1.3. Türkiye’de Sanat Eğitiminde Yaşanan Sorunlar

Yeni bir insanlık anlayışının doğduğu, büyük toplumların bilinçlendiği ve yaşam haklarını aradığı bir çağda yaşıyoruz.

Türkiye’nin Cumhuriyet’inin uygarlık dünyasının onurlu bir üyesi olabilmesi için çağdaş, yaratıcı ve yapıcı bir toplumun ancak kendini ve yaşadığı çevreyi tanıyan, rahatça ifade edebilen, kendi doğasından hiçbir şeyi yitirmeden yeteneklerini kullanabilen insanların varlığını oluşturur. İşte bu noktada gerçekçi bir eğitim son derece önemlidir (Suludere, 2004: 3). Sanat eğitimi ile bireyler var olanı olduğu gibi kabul etmek yerine, hislerin ve algıların farkına varabilen, soran, sorgulayan bir kişilik yapısına sahip olacaklardır. İnsan kişiliğine bu kadar çok olumlu değerler katan sanat eğitiminin kendi içinde de bir takım sorunlar ile karşılaşmaktadır.

Sanatın ve sanat eğitiminin toplumların yaşamında geleceğimizi kurmak için önemli bir etken olduğu herkesin kabul edebileceği bir gerçektir. Ne yazık ki sanatın toplumumuzun değişik katmanlarına erişimi oldukça düşük düzeydedir. Toplumumuzun sanat karşısındaki durumunu belirlemek için diğer gelişmiş toplumlarla kıyaslama yaptığımızda, sanatın günlük yaşamımıza da yeteri kadar yer almadığını görebiliriz. Yaşamı güzelleştiren sanat, değerlendiren ve izleyen bir toplum olabilseydik, bugün Türkiye’nin plastik sanatlar alanında daha fazla sayıda uluslararası sanatçıları olurdu; birçok resim ve heykel müzemiz olurdu; birçok kent ve kasabada galeriler ve sergiler açılırdı; okullarımız, binalarımız mimari estetik değerler yansıtırdı. Bu konuda politikacısından yurttaşına, öğretmeninden öğrencisine, fakirinden zenginine tüm toplum katman ve kesimlerine tümenden bir algı yanılması içindeyse, bunun nedeni doğrudan doğruya uygulanmakta olan eğitimin düzeni, amacı ve içeriğidir. Bu konudaki, sanatın tanımı ve ne olduğu ile ilgili genel bir uzmanlaşma neredeyse yok gibidir (Özel, 2004: 53).

Bugün milyonlarca öğrencileri, on binlerce öğretmenleri ve binlerce okulları; elliyi aşkın öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarıyla yetmiş milyonluk Türkiye’nin, genel eğitim sistemindeki sorunları katlanmış olarak devam etmektedir. Bilişim ve iletişim teknolojilerinin hızla geliştiği ve eğitim ve öğretime yansıtıldığı yirmi birinci yüzyılda artması beklenirken, pay % 2’lere düşmüştür.

Eğitimin ülkeyi yönetenlerin önceliklerinde geri planda yer almış olması, görsel sanatlar eğitiminde de etkisini göstermiştir. Okullarda bu derslere gereken önem verilmemiş, görsel sanatlar derslikleri veya atölyeleri düzenlenmemiştir. Resim-iş dersleri

haftada bir, iki saatle sınırlı kalıştır. Resim-iş öğretmenin çağdaş yöntemlerle yetiştirilmesi ihmal edilmiş, görsel sanatlar eğitimi alanına yönelik bilimsel araştırmalar nitelik ve nicelik olarak yetersiz durumda olmuştur (Özsoy, 2004: 17).

İleri toplumlar eğitim planlamalarını bilim, teknoloji ve sanat bileşkesinde hızlı gelişmelerle yapılandırmaktadır. Ülkemizdeki ilköğretim okullarının sanat dersleri ile ilgili temel sorunları ders saatlerinin ve mekân yetersizliğinin yanında günümüzün teknolojik imkânlarını (slâyt, video, cd, bilgisayar, internet) kullanılmamalarıdır. Oysa günümüzde genç kuşaklar neredeyse doğar doğmaz bunları kullanabilen bir şekilde yetişmeye başlamıştır. Görüyoruz ki YÖK'ün Programlarında önerdiği sanatın öğretimine yönelik derslerin içeriklerinde de bu olanakların kullanılabilmesi arayışları vardır (Özel, 2004: 54).

Bir kültürlenme zamanı olarak değerlendirilmesi gereken sanat eğitimi derslerinin de iletişim, popüler kültür, medya, kültür gibi kavramları kendi bünyesine alarak bu konuda çalışmalar yapılması gerekmektedir. Sanat eğitimi alan fakat kendisine sanatçı ismi sorulduğunda akıllarına televizyonda en sık çıkan ünlünün adı gelen bireylerin kültürlenmesi işleminde televizyonun eğitimin önüne geçtiği açıktır. Sanat eğitimi değişik disiplinlerin bir arada bulunduğu ve bireye medya araçlarının sunduğu bilgileri analiz edebilme yeteneği kazandıran bir yapıya bürünmelidir (Altın, 2007: 251). Bu noktada sanat eğitiminde eksiklerin olduğu açıkça görülmektedir. Sanat eğitiminde yeni yaklaşımlara gereksinim vardır.

Sanat eğitiminde " yeni yaklaşımlar" değişmeyen bir süreçtir. Eskiden beri yeni yaklaşımlar konusunda çok az yapılan bilimsel tartışmaların son derece sonuçsuz kaldığı sanat eğitimi alanı, çağın gereği olarak genel eğitim dizgesi içerisinde "Plastik Sanat Eğitiminde yeni yaklaşımlar olgusu"nun önemle ele alınması gerekir. Yeniçağa geçiş süreci yaşanırken, sanayileşmesini tamamlamış ülkeler, "Bilgi toplumu", "öğrenen toplum" gibi ifadelerle tanımlanmaktadır. Bilgi çağında öğrenen toplumlar, sınır tanımayan hızlı bir bilgiye erişimin, bütün dengeleri alt-üst eden ivmesine tanık oluyor. Ancak günümüze damgasını vuran olgu, tarihin hiçbir zaman kaybetmediği kadar yüksek ivmeli bir değişim olgusudur. Toplumlar, ekonomik kültürel, bilimsel ve teknolojik değişme ve gelişme gösterirken sanat eğitimi de bu değişmelere koşut olarak çeşitli aşamalardan geçerek bu güne ulaşmıştır (Atan, 2004: 61).

Son dönemlerde çocuk merkezli eğitim ile imge ve imge gelişimi odaklı anlayış, eğitim literatüründe sıkça yer almaktadır. Çocuğun erken zihin gelişiminde imgesel

yaklaşımın öğrenme süreçleri yoluyla ve eğitici/ öğreticinin geleneksel yöntemlerin yanı sıra yeni anlayışları da kullanarak oluşturmaya çalıştığı imgesel dünyası, çocuk davranışlarını etkilediği düşünülmektedir. Sanat eğitiminde imge gelişimini sağlamak daha çok hangi araçlarla yapılmakta ve çocuk nasıl etkilenmektedir?

Eğitim sistemi, mevcut olanı koruyan değil, çağın gereklerine göre onu geliştiren ve değiştiren, yenileyen bir tasarım ve uygulama biçimidir. Yöntembilimsel bir üst kurum işlevi ile sanat eğitimini yönlendirici niteliği ile genel eğitim dizgesi içerisinde eriyen ya da eritilen konumundan çıkarmalıdır (Atan, 2004: 61).

Sanat Eğitiminin üç ana bileşeni, eğiten, eğitilen ve eğitim kurumudur. Bu üç bileşenin geleceğini belirleyen kesişme noktalarından biri yetenek sınavlarıdır.

Her sınav uygulamasının başarısı, bir sonraki döneminde sınava girecek adayların güven duygusuna alt yapı oluşturulurken; aksayan her durum da, kuşkulu ve kaygılı olmaya yatkın adaylarda ki güvensizliği körüklemektedir. Bu nedenle, sınavların, ön kayıtlardan son yedek listeye dek her aşamada izlenebilirliği sağlanmalıdır. Aday'ın başarısını sınavdaki performansıyla sınırlı tutmak da, yanıltıcı olabilmektedir (Gökbulut, 2004: 85).

Resim-iş öğretmeni yetiştiren kurumlarda asıl amaç gelişmiş bir sanat kültürüne ve beğeniye sahip öğretmenler yetiştirmek olmalıdır. Mezun olduktan sonrada sergileri izleyen, kitap, dergi okuyan sanat üzerine kafa yoran öğrencilerimizin sayısının çok fazla olduğunu sanmıyorum. Öğretmen profilinin ülkemizdeki durumu ne yazık ki pek iç açıcı görünmüyor. Resim-iş öğretmenlerimizde bu bütünün bir parçası ve bu tablonun vakit geçirmeden değiştirilmesi gerekiyor (İlkyaz, 2004: 89). Resim-iş öğretmenliği ana bilim dallarının çağdaş eğitim kurumları olabilmeleri için yeterli fiziksel mekân, tesis, teçhizat ve modern eğitim araçları ile desteklenmesi gerekmektedir (Cömert, 2002; Akt. : Kavuran 2004). Resim-iş öğretmenlerimizin kendilerini geliştirmesi yönünden daha duyarlı olup içinde bulunduğumuz dönemin gelişimlerine açık olmaları gerekmektedir.

Sanat eğitim sürecinde plastik derslerin tümüyle ilgisi de düşünülünce desen dersinin önemi daha da netleşmektedir. Bütün bu gereksinimlere rağmen sekiz dönemlik lisans eğitimi boyunca desen dersinin toplam bir dönem okutuluyor olması bir çelişkidir. Daha önceki dönemlerde yapılan araştırmalar ve uzmanların görüşleri desen dersi için ayrılan sürenin yetersiz olduğunu belirtmektedir. Ancak bu konu hakkındaki karşıt görüşlerin savunması ya da görüşü yetenek sınavı ile öğrenci belirleyen lisans düzeyi eğitim

kurumlarının tercih ettiği öğrencilerin zaten “belirli bir desen bilgine ve kalitesine sahip olmalıdır” şeklinde değerlendirilmektedir. Bu görüşü desteklemek ve arkasında durma, kelimelerle ifade etmek açısından gayet kolaydır. Diğer taraftan bakıldığında öğrenci ya da sanatçı adayı birey ne kadar desen bilgisine sahip olursa olsun öğreneceği ve yeteneğini daha da ileriye götürebileceği gerçeği gözlerden kaçmamalıdır (Başbuğ, 2007: 251). Desen dersinin bir dönem görülmesinden dolayı öğrencilerin ilerleyen dönemlerde desen çizimlerinde gerileme olduğu görülmektedir.

Bugün yüksek öğretim kurumlarındaki plastik sanatlar eğitimimizin en azında uygulamaya dayalı derslerinin imgesel düşünmeye dayalı görsel elemanları tanıma ve kullanma üzere yürütülen bir etkinlik olduğunu söyleyebiliriz. Elbette bu biçimdeki bir eğitim zorunludur ve bu eğitime ait sorunlar ayrıca tartışılmalıdır. Ama bugün sanatın algılanışı ve yapılışı konvansiyonel sanatın dışında da vücut bulmuş durumdadır. Hiç kuşkusuz bu durum çok geniş bir çevre tarafından görülmekte ve bilinmektedir. Ama plastik sanatlar eğitimimizin sanattaki bu gelişmelere uygun olarak bünyesini yeniden düzenlediğini şu noktada söylemeliyiz. Bu anlayışta çabaların ve derslerin olmadığı söylenemez elbette. Ama bu yöndeki az sayıdaki dersin de genel olarak lisansüstü eğitim seviyesinde uygulanmakta olduğunu, bunlarında birçoğunun teorik ders düzeyinde yürütüldüğünü de söylemeliyiz (Balcı, 2004: 98).

Plastik sanatlar denildiğinde akla yaratıcılık gelmektedir. Bu alanda eğitim gören öğrencilerde bulunması gereken en önemli özelliklerden biridir.

Yaratıcılığı gelişmiş bireyler, bir toplumun veya ülkenin geleceği açısından son derece önemlidir. Çünkü bir toplumda klasik olarak bilinen kalıp ifadeleri, bilgileri ve düşünceleri kullanan bireyler yanında diğerlerinden farklı olarak düşünebilen, bir problem karşısında özgün çözüm önerileri geliştirebilen ve çevresindeki estetik sorunlara duyarlılık göstererek onlara yönelik öneriler sunabilen bireylere de ihtiyaç vardır (Mercin, 2007: 433). Fakat ülkemizde sanat derslerinin azlığından ve sanatın öneminin anlaşılmadığından dolayı yaratıcı bireylerin yetişmesi engellenmektedir. Bu durum da ülkenin gelişimi için sorun teşkil etmektedir.

Sanat eğitimcisi yetiştiren kurumların programları, toplumların kültür ve sanat politikalarını yansıtmalıdır. Bu politikalar, bireylere sanatsal kimlik kazandırmakla birlikte, sanatsal kirlenmenin önüne geçmeli ve kültür üretimine olanak sağlamalıdır. Ülkemizde uygulanan sanat eğitimi programları, Gazi Orta Muallim mektebinden bu yana genellikle

dış kaynaklıdır. Toplum ve hedef kitle analizi yapılmadan hazırlanmıştır. Programların çok sık aralıklarla değiştirilmeleri ve amaçların gerçekleşme oranının düşük olması bunun önemli bir kanıtıdır.

1994-1998 yılları arasında gerçekleştirilen yeni yapılanma kapsamında yer alan eğitim programı da, bilimsel alt yapısına karşın eleştiriye açıktır (Ünver, 2004: 159).

Güzel sanatlar liseleri mezunlarının kendi alanları ile ilgili bir eğitim için geldikleri yüksek okullarda uyum sorunları da bu noktada ortaya çıkmaktadır; öğrenci, lisede almış olduğu temel bilgilere dayalı bir eğitimle Resim-iş Eğitimi Programı birinci sınıfında da karşılaşmaktadır. Böylece, kendisi için büyük bir oranda tekrar konuları içeren bir eğitim sürecini yaşamak zorunda kalmaktadırlar.

Her şeyden önce, özellikle birinci sınıfta almış olduğu dersler bir tekrar olmasına karşılık lisede almış olduğu temel eğitimin üzerine fazlaca çıkamadığını görmekte ve yüksek öğrenimden beklentileri zedelemektedir (Yıldır, 2004: 206).

Bugün sanat eğitimindeki değerlendirme şekli çelişkiler içindedir. Her ne kadar eğitimci sanat eğitiminde değerlendirmeye yeterli düzeyde önem vermese de, yönetsel zorunluluk olarak karşımıza çıkar. Ders saatinin az oluşu ve öğretmenin ürüne dayalı ders işleyişi, öğretmenin beğenilerine göre, objektif olmayan bir değerlendirme yapması pek çok çelişkiyi beraberinde getirir.

Ürüne dayalı olarak yapılan bu değerlendirme şeklinde yeteneksiz öğrenci nasıl değerlendirildiğini bilmemekte, çaba gösterdiği halde düşük notlar almaktadır. Yetenekli öğrenci ise yüksek not alarak sınıfta sivrilmektedir. Çaba gösteren dikkate alınmamaktadır. Bu ayırım öğrencinin öğretmene karşı güveninin sarstığı dersten de soğutmaktadır (Aykaç, 2004: 222). Ayrıca öğrencilerin kendi aralarında da rekabetten dolayı problemler yaşanabilmektedir.

“Görsel Sanatlar” (Resim-iş) öğretmenlerin atanma sürecinde sorun olarak görülmektedir. Görsel sanatlar eğitimi, çoğunlukla bir disiplin alanı olmaktan çok, boş zaman uğraşısı olarak düşünülmektedir. Genellikle dersin zihinsel öğrenme süreçlerini içermediği yanılgısından ve yalnızca el becerisine dönük uygulama alanı olarak görülmesinden dolayı okullarda önemsiz, bir ders durumuna gelmiştir. Görsel sanatlar eğitimine ilişkin kuramsal boyutta belirli çözümler arandığı görülmektedir. Ancak, bu

çözüm önerilerinin uygulamada karşılaşılan bir takım sorunlara çözüm olmadığı da bilinmektedir (Bülbül, 2007: 546).

Toplumumuzda %7-10 civarında bulunduğu çeşitli kaynaklarca belirtilen solyanlı çocukların, resim eğitimi ortamları açısından yeteri kadar incelenmediğinin, yapılan kaynak taramalarından anlaşılmış olması, solyanlılarla resim eğitimi arasında ki ilişkinin ne boyutta olduğu problemini ortaya koymaktadır (Yolcu, 1999: 63).

1.2. Problem Durumu

Sanat eğitimi, bütün uygar toplumların en önemli eğitim konuları ve meselesi olmuştur. Çünkü sanat eğitimi uygarlığın göstergelerinden biridir. Sanat eğitimi verilmesi ile amaçlanan, nitelikli sanatın iyi bir eğitimle bütünleşmesi ve genç nesillerin katı kuralları benimseyerek değil, özgürce yaratıcılıklarını kullanmaları için temel bilgilere sahip olmalarını sağlamaktır.

Sanat eğitimimizde yaşanan sorunların ve çözüm arayışlarının tespiti ve paylaşımı için sempozyum ve kongrenin önemi büyüktür.

Sempozyum ve kongreler sanatta eğitim sorunlarını bilimsel bir içerikle ele almaktadır. Sempozyum ve kongreler topluma sanat eğitimi konusunda çağdaş bilgiler ve bu bilgiler üzerinde düşünme, kendini geliştirme, geliştirme fırsatı kazandırır. Nasıl ki, yaşamın gereklerinden gelen gelişmeler, yenilikler engellenemez ise, sanat eğitiminde de bu şekildedir. Eğitim içerisinde de yeni düşünceleri, yeni yorumları, yeni önerileri değerlendirmek gerekmektedir.

Sanat eğitiminin sorunları ve sanat eğitiminin gelişmesine yönelik bugüne kadar yapılan sempozyum ve kongreler birbirinin devamı niteliğinde olmuştur. Her yapılan sempozyum ve kongre bir öncekinin eksiklerini gidermeye ve farklı konuları ele alarak sanat eğitiminde günün şartları içinde farklı sorunlara çözümler bulmaya ve yenilikler getirmeye çalışarak devam etmiştir.

İlk olarak sanat eğitimi ile ilgili sempozyum 1977 yılında İstanbul Sanat Bayramı kapsamında, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi-Planlama Programlama gurubu tarafından “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu” adı altında gerçekleştirilmiştir. Bu sempozyumun devamı olarak iki yıl sonra 1979 yılında İstanbul Sanat Bayramı kapsamında, “Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2” düzenlenerek Türkiye’deki sanat eğitimi sorunlarına yer verilmiştir. Devamında 1981 yılında “Atatürk ve Sanat

Sempozyumu” düzenlenmiştir. 1983 yılında “Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünya’da Sanat ve Mimarlık” sempozyumu, 1985 yılında “Sanat ve Gençlik Sempozyumu” düzenlenmiş ve bu tarihten sonra İstanbul Sanat Bayramı kapsamında, bu sempozyumlar bir daha gerçekleştirilememiştir. 1990 Ankara Üniversitesi 1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi, 1991 Dokuz Eylül Üniversitesi 2. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi, 1993 Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu, 1994 Çukurova Üniversitesi 3. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi, 1995 Hacettepe Üniversitesi 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 1996 Uludağ Üniversitesi 5. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 1997 Anadolu Üniversitesi 6. Eğitim Bilimleri Kongresi, 1998 Selçuk Üniversitesi 7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 1999 Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi 1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu, 1999 Karadeniz Teknik Üniversitesi 8. Eğitim Bilimleri Kongresi, 2000 Marmara Üniversitesi 1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu, 2000 Atatürk Üniversitesi 9. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 2001 Abant İzzet Baysal Üniversitesi 10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 2002 Gazi Üniversitesi Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu, 2002 Yakın Doğu Üniversitesi 11. Eğitim Bilimleri Kongresi, 2004 Gazi Üniversitesi Sanat Eğitimi Sempozyumu, 2004 Gazi Üniversitesi 12. Eğitim Bilimleri Kongresi, 2004 İnönü Üniversitesi 13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 2005 Pamukkale Üniversitesi 14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 2006 Muğla Üniversitesi 15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 2007 Gaziosmanpaşa Üniversitesi 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 2007 Gazi Üniversitesi Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu, 2007 Anadolu Üniversitesi III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu, 2009 Marmara Üniversitesi Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu düzenlenmiştir.

Bu kronolojik sırayla görsel sanatlar (Resim-İş) eğitimine yönelik sempozyum ve kongrelerin fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme ve genel sorun öğelerine göre incelenmesi, süreçte meydana gelen sorunların neler olduğu, görsel sanatlar eğitiminin gelişimi için neler yapıldığı, hangi önerilerde bulunduğu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Problem durumundan yola çıkarak tezin konusu Türkiye’deki Sanat Eğitimi’nin gelişmesinde rol oynayan sempozyum ve kongrelerin fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme ve genel sorunlarının incelenmesi, sempozyum ve kongrelerle sanat eğitiminin süreç içinde (1977-2009) yılları arası değerlendirilmesidir.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı Türkiye'deki sanat eğitiminin gelişmesinde rol oynayan sempozyum ve kongrelerin tarihsel gelişim içinde değerlendirilmesidir.

Belirlenen bu temel amaca uygun olarak aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1977-2009 tarihleri arasında yer alan sempozyum ve kongreler:

1- süreç içinde sanat eğitiminde ne tür sorunlarla karşılaşmış nasıl değişimler göstermiştir?

2- Sempozyum ve kongreler sanat eğitimi sorunlarına ne düzeyde çözüm önerileri getirebilmiştir?

3-Türkiye'de düzenlenen kongre ve sempozyumlar sanat eğitimi açısından yeterli düzeyde midir?

4-Türkiye genelinde sanat eğitimi ve ulusal eğitim bilimleri kongrelerinde hangi alanlarda, ne kadar sayıda bildiri sunulmuştur?

5-Sanat eğitimi ve ulusal eğitim bilimleri kongrelerine görsel sanatlar eğitimine yönelik olarak hangi üniversiteden, kaç kişi bildiriyle katılmıştır.

6-Sanat eğitimi ve ulusal eğitim bilimleri kongrelerinde görsel sanatlar eğitimine yönelik olarak sunulan bildirilerde bir bildiri üzerinde kaç kişi çalışmıştır.

7-Sanat eğitimi ve ulusal eğitim bilimleri kongre ve sempozyumlarında, görsel sanatlar eğitimi ile ilgili sunulan araştırmaların nicel ve nitel olarak dağılımı nasıldır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; 1977'den 2009'a kadar sanat eğitimini içeren sempozyum ve kongrelerin, sanat eğitimin süreç içerisinde yansımaları ve sanat eğitimi sorunlarını ele alıp çözüm önerileri getirmesi yönüyle, geçirdiği değişimlerin izlenebilmesi açısından önemlidir.

Bu çalışmada yer alan kongre, sempozyumlar bilimsel toplantılarda sunulmakta ve tartışılmaktadır. Görsel sanatlar alanında sunulan araştırmalar bakımından kongre ve sempozyumlarla sanat eğitiminin sorunları incelenmemiştir, nitel ve nicel yönden ele alınmamıştır. Bu bakımdan araştırmanın görsel sanatlar eğitimi alanında yapılmış ilk araştırma olma özelliği ile bu alanda ki boşluğu dolduracağı beklenmektedir.

Araştırma, sanat eğitimi ile ilgili sempozyum ve kongrelerin ne düzeyde yapıldığı, ulusal eğitim bilimleri kongrelerinde görsel sanatlar eğitiminin ne düzeyde yer aldığı, sempozyum ve kongrelerde sanat eğitimi ile ilgili ne kadar bildiri sunulduğu, görsel sanatlar eğitimi alanında sunulan bildirilerin içeriklerinin irdelenmesi açısından önemli görülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1-Türkiye’de düzenlenen, sanat eğitimini içine alan (1977-2009) Sempozyum ve Kongrelerle sınırlıdır.

2- 1977 yılından itibaren sanat eğitimi ile ilgili sempozyum ve kongrelerin düzenlenmeye başlaması araştırmamızın 1977 yılı olarak almamıza neden olmuştur.

3-Araştırma kapsamında kongre ve sempozyumların yayınlanmış 17 bildiri kitapları ile 3 bildiri özetleri kitapları incelenmiştir.

4-Araştırmaya bildiri kitabı ve bildiri özetleri kitapçığı yayınlanmamış olan 2. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Dokuz Eylül Üniversitesi), 3. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Çukurova Üniversitesi), 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Hacettepe Üniversitesi), 5. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Uludağ Üniversitesi), 8. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Karadeniz Teknik Üniversitesi), 9. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Atatürk Üniversitesi), 10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Abant İzzet Baysal Üniversitesi), 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (Hacettepe Üniversitesi) örnekleme alınmamıştır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli, yoğun kaynak taramaya yönelik Tarama (Survey) yöntemidir (Karasar, 2005).

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 2006: 77).

Türkiye’deki sanat eğitiminin gelişmesinde etkisi bulunan sempozyum ve kongrelerin ele aldıkları konuların incelenip, değerlendirilmesi amacıyla literatür taraması yapılmıştır. Sonuçlara ulaşma ve verilerin çözümünde yararlanılan metotlar açısından bu araştırma bilimsel niteliktedir. Araştırmada içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. İçerik Analizi; kayıtlı iletişim belgelerine dayalı araştırma yöntemidir. (<http://yunus.hacettepe.edu.tr/2009>)

Araştırmanın temel amacı doğrultusunda 1977-2009 yılları arasında düzenlenen, sanat eğitimini içeren Sempozyum ve Kongreler, sanat eğitimi tarihi, sanat eğitimi kuramlarıyla ilgili kaynaklar taranmıştır.

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Sanat Eğitimi alanında yapılmış olan sempozyum, Kongreler Ulusal Eğitim Bilimleri Kongrelerinin bildiri kitapları oluşturmaktadır. İlk olarak hangi yıllarda kaç tane Sanat Eğitimini içeren Sempozyum ve Kongreler yapıldığı tespit edilmiştir. Daha sonra Türkiye genelinde bu Kongre ve Sempozyumların basılan bildiri kitapları, bildiri kitapları basılmayan Sempozyum ve Kongrelerin bildiri özetleri kitapları saptanmıştır. Buna göre 1977 yılından 2009 yılına kadar sanat eğitimini içine alan 17 Eğitim Bilimleri Kongresi, 11 Sanat Eğitimi alanında sempozyum ve kongreler yapılmıştır.

Araştırmanın örneklemine ise bildiri kitapları yayınlanmış 1., 6., 7., 12., 14., 15. ve 16. Ulusal Eğitim Bilimlerinin Kongrelerinin bildiri kitaplarındaki Görsel Sanatlar Eğitimi

ile ilgili olan bildiriler, Sanat Eğitimi alanında bildiri kitabı yayınlanmış İstanbul sanat bayramı adı altında düzenlenen sempozyumlar 1., 2., 3., 4. ve 5. yer almakta, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi 1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi 1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu 1. 2. 3., Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu içerisinde yer alan Görsel Sanatlar Eğitimi ile ilgili olan bildiriler; bildiri kitabı yayınlanmamış Eğitim Bilimleri Kongrelerinin 11. ve 13. Sanat Eğitimi Sempozyumlarının Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi 1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumunun bildiri özetleri kitaplarının Görsel Sanatlar Eğitimi konu alan bildiriler oluşturmaktadır. Bildiri kitabı ve Bildiri Özetleri yayınlanmamış olan 2., 3., 5., 8., 9. ve 10. Eğitim Bilimleri Kongresi örnekleme alınmamıştır.

Araştırmada yer alan sempozyum ve kongrelerde bulunan bildiriler basit rastlantı (simple random sampling) örnekleme ile seçilmiştir.

Erdoğan(1998), basit rastlantı örnekleme (simple random sampling)tamamen rastlantısal olarak evren içinde bir grubun seçilmesidir. Basit rastlantı örnekleme yöntemi, eğer seçilenlerin diğer özellikleri ve faktörleri önemli değilse kullanılmaya daha müsait bir yöntemdir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu tezde incelenen, belirlenen sempozyum ve kongreler, Türkiye genelinde tüm üniversite kütüphanelerinde taranmıştır. Yayınlanmayan sempozyum ve kongreler kişisel arşivlerden sağlanmıştır. YÖK dokümantasyon dairesi, Milli kütüphane, Beyazıt kütüphanesi taranmıştır. Elde edilen veriler, sanat eğitimi kapsayan Sempozyum ve Kongrelerin değerlendirilmesi kapsamında analiz edilmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Tablo-1’de 1977’den 2009’a kadar düzenlenmiş olan Eğitim Bilimleri Kongreleri ve Sanat Eğitimi Sempozyumlarının kronolojik sıralaması yer almaktadır.

TARİH	ÜNİVERSİTE	SEMPOZYUM VE KONGRE
24-28 Ekim 1977	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu
22-25 Ekim 1979	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu
26-28 Ekim 1981	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	Atatürk ve Sanat Sempozyumu
17-21 Ekim 1983	Mimar Sinan Üniversitesi	Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünya’da Sanat ve Mimarlık
14-18 Ekim 1985	Mimar Sinan Üniversitesi	Sanat ve Gençlik Sempozyumu
24-28 Eylül 1990	Ankara Üniversitesi	1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi
25-27 Kasım 1991	Dokuz Eylül Üniversitesi	2. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi
15-17 Mayıs 1993	Anadolu Üniversitesi	Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu
28-30 Nisan 1994	Çukurova Üniversitesi	3. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi
06-08 Eylül 1995	Hacettepe Üniversitesi	4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

05-07 Eylül 1996	Uludağ Üniversitesi	5. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi
10-12 Eylül 1997	Anadolu Üniversitesi	6. Eğitim Bilimleri Kongresi
09-11 Eylül 1998	Selçuk Üniversitesi	7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi
28-30 Nisan 1999	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu
01-03 ? 1999	Karadeniz Teknik Üniversitesi	8. Eğitim Bilimleri Kongresi
25-26 Eylül 2000	Marmara Üniversitesi	1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu
27-30 ? 2000	Atatürk Üniversitesi	9. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi
07-09 Haziran 2001	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	10. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi
08-10 Mayıs 2002	Gazi Üniversitesi	Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu
23-26 Ekim 2002	Yakın Doğu Üniversitesi	11. Eğitim Bilimleri Kongresi
28-30 Nisan 2004	Gazi Üniversitesi	Sanat Eğitimi Sempozyumu
15-18 Ekim 2004	Gazi Üniversitesi	12. Eğitim Bilimleri Kongresi
06-09 Temmuz 2004	İnönü Üniversitesi	13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı
28-30 Eylül 2005	Pamukkale Üniversitesi	14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

13-15 Eylül 2006	Muğla Üniversitesi	15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi
05-07 Eylül 2007	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi
19-21 Kasım 2007	Gazi Üniversitesi	Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu
17-20 Ekim 2007	Anadolu Üniversitesi	III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu
02-03 Mart 2009	Marmara Üniversitesi	Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu

İlki 1977 yılında İstanbul Sanat Bayramı kapsamında "2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu" adı ile İstanbul'da gerçekleştirilen sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum daha sonra 1979 yılında "Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2" adıyla İstanbul'da, 1981 yılında "Atatürk ve Sanat Sempozyumu" adıyla İstanbul'da, daha sonra 1983 yılında "Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünya'da Sanat ve Mimarlık" adı ile İstanbul'da, son olarak ise 1985 yılında "Sanat ve Gençlik" adı ile İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. İki yılda bir gerçekleştirilen bu sempozyumlar Sanat Bayramının kesintiye uğraması ile son bulmuştur. Sanat eğitimi sorunları bildirilerini içeren kongrelerin ilki, 1990 yılında "Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi" adı ile Ankara'da yapılan ulusal eğitim bilimleri kongreleri daha sonra 1991'de "Birinci Eğitim Kongresi" adıyla İzmir'de gerçekleşti. İlk olarak yapılan 1993 yılında "Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu" Eskişehir'de düzenlendi. Kongrelerin devamı 1994 yılında "Birinci Eğitim Bilimleri Kongresi" Adana'da devam etmiştir. Bu tarihten sonra Hacettepe Üniversitesinde 1995 yılında "İkinci Eğitim Bilimleri Kongresi" adı ile Ankara'da düzenlendi, 1996 yılında Uludağ Üniversitesinde "Üçüncü Eğitim Bilimleri Kongresi" düzenlendi, 1997 yılında Anadolu Üniversitesinde "Dördüncü Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" adı altında düzenlendi. Fakat 1998 yılında Selçuk Üniversitesinde beşinci değil "Yedinci Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" olarak düzenlenmiştir. 1999 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde birincisi düzenlenen "Birinci Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu" adı altında düzenlenmiştir. Ulusal eğitim bilimleri kongreleri 1998 yılından itibaren her yıl sırayla düzenlenmiştir. 1999 yılında Karadeniz

Teknik Üniversitesinde "Sekizinci Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" adı altında düzenlenmiştir. İlki düzenlenen 2000 yılında Marmara Üniversitesinde " Birinci Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu" gerçekleştirilmiştir.2000 yılında Atatürk Üniversitesinde "Dokuzuncu Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" yapılmış, devamı olarak 2001 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesinde "Onuncu Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" gerçekleştirilmiştir. 2002 yılında Gazi Üniversitesinde ilki düzenlenen "Yetmiş Beşinci Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu" gerçekleştirilmiştir. Yakın Doğu Üniversitesinde "İkinci Eğitim Bilimleri Kongresi" adı ile 2002 yılında gerçekleştirilmiştir. Gazi Üniversitesi "Sanat Eğitimi Sempozyumu" adı altında 2004 yılında sempozyum gerçekleştirilmiştir. Gazi Üniversitesinde "On ikinci Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" adı ile 2004 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu kongreden sonra İnönü Üniversitesinde "On üçüncü Eğitim Bilimleri Kurultayı" 2004 yılında yapılmıştır. Devamında ise Pamukkale Üniversitesinin düzenlediği "On dördüncü Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" adı altında 2005 yılında gerçekleştirilmiştir. Daha sonra Muğla Üniversitesinde "On beşinci Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" ismi ile 2006 da yapılmıştır ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde "On altıncı Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" adı ile 2007 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Gazi Üniversitesinin düzenlediği "Sanat Eğitimi ve Şiddet" adı altında 2007 yılında gerçekleştirilmiştir. Anadolu Üniversitesinin düzenlemiş olduğu sanat eğitimi ve sorunlarını içeren bildiriler "Üçüncü Lisansüstü Eğitim Sempozyumu" 2007 yılında gerçekleştirilmiştir. Birincisinin düzenlendiği Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün "Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim" ismi ile 2009'da düzenlenmiştir.

İlk Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinden sonra ikinci kongre İzmir'de gerçekleştirilmiş fakat ilk kongrenin devamı niteliğinde olmamıştır. Bu tarihten itibaren üç yıl ulusal eğitim bilimleri kongrelerinin gerçekleştirmediği görülmektedir.1994 yılında ise yeniden 1. Eğitim Bilimleri Kongresi adıyla yapıldığı, bu tarihten sonra ise sıra ile 2., 3. ve 4. kongre şeklinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu tarihten sonra Selçuk Üniversitesi'ndeki kongrelerden itibaren geçmişteki kongreler yeniden adlandırılmış ve sıraya konulmuştur.

Tablo-2’de Sanat Eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde yer alan bildirilerin dağılımına ilişkin bulgular.

TARİH	ÜNİVERSİTE	SEMPOZYUM VE KONGRE	BİLDİRİ SAYISI
1977	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu	4
1979	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu	13
1981	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	Atatürk ve Sanat Sempozyumu	4
1983	Mimar Sinan Üniversitesi	Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık	2
1985	Mimar Sinan Üniversitesi	Sanat ve Gençlik Sempozyumu	6
1990	Ankara Üniversitesi	1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi	1
1993	Anadolu Üniversitesi	Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu	15
1997	Anadolu Üniversitesi	4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	5
1998	Selçuk Üniversitesi	7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	1
1999	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu	25
2000	Marmara Üniversitesi	1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu	34
2002	Gazi Üniversitesi	Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu	48
2002	Yakın Doğu Üniversitesi	11. Eğitim Bilimleri Kongresi	3
2004	Gazi Üniversitesi	Sanat Eğitimi Sempozyumu	48
2004	Gazi Üniversitesi	12. Eğitim Bilimleri Kongresi	4
2004	İnönü Üniversitesi	13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı	2
2005	Pamukkale Üniversitesi	14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	5
2006	Muğla Üniversitesi	15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	8
2007	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	13
2007	Gazi Üniversitesi	Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu	59

2007	Anadolu Üniversitesi	III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	2
2009	Marmara Üniversitesi	Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	9
Toplam Bildiri Sayısı			310

Tablo-2'de sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde yer alan görsel sanatlar eğitimi ile ilgili bildirilerin sempozyum ve kongrelere göre genel dağılımı yer almaktadır.

İlk olarak 1977 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin gerçekleştirmiş olduğu "2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu" içerisinde dört bildiri, 1979 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin gerçekleştirmiş olduğu "Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu İki" içerisinde on üç bildiri görülmektedir. 1981 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinin düzenlemiş olduğu "Atatürk ve Sanat Sempozyumu" içerisinde dört bildiri, 1983 yılında Mimar Sinan Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünya'da Sanat ve Mimarlık" sempozyumunda yer alan iki bildiri görülmektedir. 1985 yılında Mimar Sinan Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "Sanat ve Gençlik Sempozyumu" içerisinde altı bildiri, 1990 yılında Ankara Üniversitesinin gerçekleştirmiş olduğu "Birinci Eğitim Bilimlerinin Ulusal Kongresi" içerisinde bir bildiri, 1993 yılında Anadolu Üniversitesinin düzenlediği "Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu" içerisinde on beş bildiri görülmektedir. 1997 yılında Anadolu Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "Dördüncü Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" içerisinde beş bildiri, 1998 yılında Selçuk Üniversitesinde düzenlenen "Yedinci Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" içerisinde bir bildiri, 1999 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde düzenlenen "Birinci Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu" da yirmi beş bildiri görülmektedir. 2000 yılında Marmara Üniversitesinde gerçekleştirilen "Birinci Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu" da otuz dört bildiri, 2002 yılında Gazi Üniversitesi'nde yapılan "Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde Yetmiş beşinci yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda kırk sekiz bildiri, 2002 yılında Yakın Doğu Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "On birinci Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde üç bildiri görülmektedir. 2004 yılında Gazi Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "Sanat Eğitimi Sempozyumu" da kırk sekiz bildiri, 2004 yılında Gazi Üniversitesi'nin düzenlediği "On ikinci Eğitim Bilimleri Kongresi" içinde dört bildiri, 2004 yılında İnönü Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği "On üçüncü Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı"nda iki bildiri

görülmektedir. 2005 yılında Pamukkale Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği "On dördüncü Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde dört bildiri, 2006 yılında Muğla Üniversitesi'nin yaptığı "On beşinci Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" içinde sekiz bildiri görülmektedir. 2007 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesinde gerçekleştirilen "On beşinci Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde on üç bildiri, 2007 yılında Gazi Üniversitesinin düzenlediği "Sanat Eğitimi ve Şiddet" sempozyumunun içerisinde elli dokuz bildiri görülmektedir. 2007 yılında Anadolu Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "Üçüncü Lisansüstü Eğitim Sempozyumu" da iki bildiri, son olarak 2009 yılında Marmara Üniversitesinin düzenlediği "Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"nda dokuz bildiri yer almaktadır. Toplamda sempozyum ve kongrelerde görsel sanatlar eğitimi sorunlarını içeren üç yüz on bildiri yer almaktadır.

Tablo-3'te Sanat Eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde araştırmaya dâhil edilen bildirilerin dağılımına ilişkin bulgular.

TARİH	ÜVİVERSİTE	SEMPOZYUM VE KONGRE	BİLDİRİ SAYISI
1977	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu	4
1979	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu	4
1981	İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi	Atatürk ve Sanat Sempozyumu	3
1983	Mimar Sinan Üniversitesi	Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık	1
1985	Mimar Sinan Üniversitesi	Sanat ve Gençlik Sempozyum	4
1990	Ankara Üniversitesi	1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi	1
1993	Anadolu Üniversitesi	Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu	5
1997	Anadolu Üniversitesi	4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	2
1998	Selçuk Üniversitesi	7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	1
1999	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu	7
2000	Marmara Üniversitesi	1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu	4
2002	Gazi Üniversitesi	Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu	8

2002	Yakın Doğu Üniversitesi	11. Eğitim Bilimleri Kongresi	3
2004	Gazi Üniversitesi	Sanat Eğitimi Sempozyumu	10
2004	Gazi Üniversitesi	12. Eğitim Bilimleri Kongresi	3
2004	İnönü Üniversitesi	13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı	2
2005	Pamukkale Üniversitesi	14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	3
2006	Muğla Üniversitesi	15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	4
2007	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	4
2007	Gazi Üniversitesi	Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu	11
2007	Anadolu Üniversitesi	III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	2
2009	Marmara Üniversitesi	Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	5
Toplam Bildiri Sayısı			91

Tablo-3'te sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde yer alan görsel sanatlar eğitimi ile ilgili bildirilerin araştırmada incelenen sempozyum ve kongrelerde dağılımına göre sayısal olarak gösterilmektedir. İlk olarak 1977 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin düzenlemiş olduğu "2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu" da dört bildiri, 1979 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin gerçekleştirmiş olduğu "Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu2" de dört bildiri yer almaktadır. 1981 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin gerçekleştirmiş olduğu "Atatürk ve Sanat Sempozyumu" içerisinde üç bildiri, 1983 yılında Mimar Sinan Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği "Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünya'da Sanat ve Mimarlık" sempozyumunda bir bildiri yer almaktadır. 1985 yılında Mimar Sinan Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "Sanat ve Gençlik Sempozyumu" içerisinde dört bildiri, 1990 yılında Ankara Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "1.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" içinde bir bildiri, 1993 yılında Anadolu Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu" da beş bildiri yer almaktadır. 1997 yılında Anadolu Üniversitesi'nin düzenlediği "4.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" de iki bildiri, 1998'de Selçuk Üniversitesinin düzenlediği "7.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"

içerisinde bir bildiri, 1999'da Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin yapmış olduğu "1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu" içerisinde yedi bildiri yer almaktadır. 2000 yılında Marmara Üniversitesi'nin gerçekleştirmiş olduğu "1. Ulusal Güzel Sanatlar Sempozyumu" içinde dört bildiri, 2002 yılında Gazi Üniversitesinin gerçekleştirmiş olduğu "Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu" da sekiz bildiri, 2002 yılında Yakın Doğu Üniversitesi'nin gerçekleştirmiş olduğu "11. Eğitim Bilimleri Kongresi" içerisinde üç bildiri yer almaktadır. 2004 yılında Gazi Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "Sanat Eğitimi Sempozyumu" da on bildiri, 2004'de Gazi Üniversitesi'nin düzenlemiş olduğu "12. Eğitim Bilimleri Kongresi" de üç bildiri, 2004 yılında İnönü Üniversitesi'nin düzenlediği "4.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı" içinde iki bildiri yer almaktadır. 2005'te Pamukkale Üniversitesi'nin düzenlediği "14.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" de üç bildiri, 2006 yılında Muğla Üniversitesi'nin düzenlediği "15.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" içerisinde dört bildiri, 2007'de Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nin düzenlediği "16.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" de dört bildiri yer almaktadır. 2007 yılında Gazi Üniversitesinde gerçekleştirilen "Sanat Eğitimi ve Şiddet" Sempozyumunda sunulan on bir bildiri, 2007 yılında Anadolu Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği "III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu" içinde iki bildiri, 2009 Marmara Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği "Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu" içinde beş bildiri yer almaktadır. Toplamda doksan bir bildiri araştırmaya dâhil edilmektedir.

Tablo-4'te sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde sunulan bildirilerin alanlara göre dağılımına ilişkin bulgular.

	EYPT	EPÖ	PDR	Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi	Türkçe ve Edebiyat Eğitimi	Güzel Sanatlar Eğitimi	Sosyal Bilimler Eğitimi	Yabancı Dil Eğitimi	Okul Öncesi Eğitim	Beden Eğitimi	Toplam
2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	26
Atatürk ve Sanat Sempozyumu	-	-	-	-	-	37	-	-	-	-	37
Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık	-	-	-	-	-	41	-	-	-	-	41
Sanat ve Gençlik Sempozyum	-	-	-	-	-	44	-	-	-	-	44
1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi	33	89	20	-	5	11	-	-	-	-	158
Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu	-	-	-	-	-	22	-	-	-	-	22
4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	7
7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	38	62	48	3	6	2	2	1	2	-	164
1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu	-	-	-	-	-	24	-	-	1	-	25

1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu	-	-	-	-	-	45	-	-	-	-	45
Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu	-	-	-	-	-	58	-	-	1	-	59
11. Eğitim Bilimleri Kongresi	100	106	58	28	12	26	15	13	10	7	375
Sanat Eğitimi Sempozyumu	-	-	-	-	-	51	-	-	1	-	52
12. Eğitim Bilimleri Kongresi	20	39	20	45	9	8	8	4	8	2	163
13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı	60	119	34	31	10	11	15	7	12	4	303
14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	69	112	26	100	14	17	15	4	2	4	363
15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	78	287	74	49	29	23	17	7	8	-	572
16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	82	99	68	48	16	18	9	4	9	-	353
Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu	-	-	-	-	-	86	-	-	2	-	88
III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	65	-	1	11	2	8	-	1	1	-	89
Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	13

Tablo-4'e bakıldığında sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde sunulan bildirilerin hangi alanlara ait olduğu görülmektedir. Buna göre nicel olarak EYPTE alanında beş yüz kırk beş bildiri, EPÖ alanında dokuz yüz on üç bildiri, PDR alanında üç yüz kırk dokuz bildiri, Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi alanında üç yüz on beş bildiri görülmektedir. Türkçe ve Edebiyat Eğitimi alanında yüz üç bildiri, Güzel Sanatlar Eğitimi alanında beş yüz seksen iki bildiri, Sosyal Bilimler Eğitimi alanında seksen bir bildiri, Yabancı Dil Eğitimi alanında kırk bir bildiri, Okul Öncesi Eğitim alanında elli yedi bildiri görülmektedir. Beden Eğitimi alanında on yedi bildiri sunulmuştur. Sempozyum ve kongrelerde toplamda üç bin on bildiri sunulmuştur. En çok bildiri EPÖ alanında sunulmuş, en az bildiri ise Beden Eğitimi alanında sunulmuştur.

Tablo-5'te Sanat Eğitimi sorunlarını içeren kongre ve sempozyumlardaki görsel sanatlar eğitime yönelik bildiriyle katılan araştırmacıların unvanlarının matematiksel olarak dağılımına ilişkin bulgular.

	Yüksek Lisans Doktora Öğrencisi	Öğretmen	Uzman	Okutman	Araştırma Görevlisi	Dr- Öğretim Görevlisi	Yrd. Doç. Dr.	Doçent Dr.	Prof. Dr.
2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu	-	-	8	-	-	-	-	1	4
Atatürk ve Sanat Sempozyumu	-	-	1	-	-	-	-	-	3
Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Sanat ve Gençlik Sempozyum	-	-	1	-	-	-	1	3	1
1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu	-	-	15	-	-	-	-	-	-

4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	-	-	-	-	-	1	1	2	1
7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	-	-	-	-	1	-	-	-	1
1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu	-	-	10	-	-	1	8	5	2
1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu	-	-	7	-	-	3	12	8	5
Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu	-	1	7	1	9	3	20	5	6
11. Eğitim Bilimleri Kongresi	-	-	-	-	-	1	1	-	1
Sanat Eğitimi Sempozyumu	-	-	1	1	7	4	19	7	7
12. Eğitim Bilimleri Kongresi	-	-	-	-	1	-	1	1	1
13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı	-	-	-	-	-	1	1	-	-
14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	-	-	1	1	3	-	2	-	-
15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	-	-	3	-	-	1	7	-	-
16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	-	-	15	2	-	-	-	-	-
Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu	-	1	29	1	3	3	23	1	3
III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	-	-	2	-	-	-	-	-	-

Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	-	-	5	-	2	2	5	-	1
Toplam	-	5	108	6	26	20	101	33	37

Tablo-5'te sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelere katılan görsel sanatlar alanında araştırmacıların unvanları sayısal olarak görülmektedir. Buna göre;

"2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu" içinde toplam üç öğretmen, bir uzman katılmıştır."Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2" içerisinde sekiz uzman, bir doçent dört profesör'ün katıldığı görülmektedir. "Atatürk ve Sanat Sempozyumu"na bakıldığında bir uzman, üç profesörün katıldığı görülmektedir. "Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünya'da Sanat ve Mimarlık" sempozyumu içerisinde iki uzman katılmıştır. "Sanat ve Gençlik Sempozyumu"na bir uzman, bir yrd. doçent, üç doçent, bir profesör katıldığı görülmektedir. "1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi" içerisinde bir profesör katıldığı görülmektedir. "Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu" içerisinde on beş uzman katılımı görülmektedir. "4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi "ne bir öğretim görevlisi, bir yrd. doçent, iki doçent, bir profesör katılmıştır. "7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi "ne bir araştırma görevlisi, bir profesör katılmıştır. "1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu"na on uzman, bir öğretim görevlisi sekiz yrd. doçent, beş doçent, iki profesör katılmıştır. "1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu"na yedi uzman, üç öğretim görevlisi on iki yrd. doçent, sekiz doçent ve beş profesör katılmıştır. "Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu"na bir öğretmen, yedi uzman, bir okutman, dokuz araştırma görevlisi, üç öğretim görevlisi, yirmi yrd. doçent, beş doçent, altı profesörün katıldığı görülmektedir. "11. Eğitim Bilimleri Kongresi "ne bir öğretim görevlisi, bir yrd. doçent, bir profesör katılmıştır. "Sanat Eğitimi Sempozyumu"na bir uzman, bir okutman, yedi araştırma görevlisi, on dokuz yrd. doçent, yedi doçent, yedi profesörün katıldığı görülmektedir. "12. Eğitim Bilimleri Kongresi"ne bir araştırma görevlisi, bir yrd. doçent, bir doçent, bir profesör katılmıştır. "13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı"na bir öğretim görevlisi, bir yrd. doçent katılmıştır. "14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"ne bir uzman, bir okutman, üç araştırma görevlisi, iki yrd. doçent katılmıştır. "15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"ne üç uzman, bir öğretim görevlisi, yedi yrd. doçent katılmıştır. "16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"ne on beş uzman, iki okutman katılmıştır."Sanat Eğitimi ve Şiddet" sempozyumuna bir öğretmen, yirmi dokuz uzman, bir

okutman, üç araştırma görevlisi, üç öğretim görevlisi, yirmi üç yrd. doçent, bir doçent, üç profesör katılmıştır. "III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"na iki uzman katılmıştır."Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu" içinde beş uzman, iki araştırma görevlisi, iki öğretim görevlisi, beş yrd. doçent, bir profesör katılmıştır.

Genel toplama bakıldığında, yüz sekiz uzman, altı okutman, yirmi altı araştırma görevlisi, yirmi öğretim görevlisi, yüz bir yrd. doçent, otuz üç doçent, otuz yedi profesörün katıldığı görülmektedir. Yardımcı doçentlerin, uzmanların bu alanda daha fazla araştırma yaptıkları görülmektedir. Bunun nedeni yrd. doçentlerin kariyerlerinde yükselme kaygılarının olması şeklinde açıklanabilir. Tablo 5'e bakıldığında okutmanların ve öğretmenlerin kongre ve sempozyumlara az katıldığı görülmektedir. Profesör ve doçentlerin sayısının düşük olması ise kariyer kaygısı olmaması şeklinde görülebilir. Ayrıca görsel sanatlar eğitimi bölümünün daha yeni bölüm olması ve bu nedenle doçent ve profesör sayısının çok olmaması şeklinde yorumlanabilir.

Tablo-6'da Sanat Eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerinde Görsel Sanatlar Eğitimi ile ilgili sunulan bildirilerin nicel ve nitel olarak dağılımına ilişkin bulgular.

	Nicel	Nitel
2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu	-	4
Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu	-	13
Atatürk ve Sanat Sempozyumu	-	4
Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık	1	1
Sanat ve Gençlik Sempozyum	1	5
1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi	-	1
Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu	1	14
4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	1	4

7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	-	1
1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu	3	22
1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu	9	25
Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu	13	35
11. Eğitim Bilimleri Kongresi	-	3
Sanat Eğitimi Sempozyumu	11	37
12. Eğitim Bilimleri Kongresi	1	3
13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı	1	1
14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	3	2
15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	2	6
16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	4	9
Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu	16	43
III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	2	-
Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	3	6
Toplam	71	239

Tablo-6'da sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde yer alan görsel sanatlar eğitimi alanında ki bildirilerin nitel ve nicel olarak dağılımı görülmektedir.

Bilindiği gibi nicel araştırma; nesnel gerçekliğe dayanan, kişisel yorumlardan bağımsız olarak yapılan gözlem ve ölçümlerden oluşan araştırmalardır. Nitel araştırmalar ise daha çok kişisel yorum ve yargılara dayanan araştırma yaklaşımıdır(Mutlu,2008;66).

"2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu" da sunulan dört araştırma da niteliksel araştırma yaklaşımına göre yapılmıştır. "Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda sunulan on üç araştırma nitel yaklaşıma göre yapılmıştır. "Atatürk ve Sanat Sempozyumu"nda sunulan dört araştırma nitel yaklaşıma göre yapıldığı görülmektedir. "Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünya'da Sanat ve Mimarlık" isimli sempozyumda sunulan iki araştırmanın bir tanesi nicel, bir tanesi ise nitel yaklaşıma göre yapıldığı görülmektedir. "Sanat ve Gençlik Sempozyumu" içerisinde sunulan altı araştırmadan bir nicel, beş ise niteldir. "1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi"nde tek araştırma nitel yaklaşıma göre yapılmıştır. "Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu"nda on beş araştırmanın bir tanesi nicel on dört tanesi ise niteldir. "4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde beş araştırmadan bir tanesi nicel, dört tanesi nitel olduğu görülmektedir. "7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde sunulan tek araştırma nitel yaklaşıma göre yapılmıştır. "1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu" içerisinde yer alan yirmi beş araştırmanın üç tanesi nicel, yirmi iki tanesi niteldir. "1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu"nda sunulan otuz dört araştırmanın dokuz tanesi nicel, yirmi beş tanesi nitel yaklaşıma göre yapıldığı görülmektedir. "Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda sunulan kırk sekiz araştırmanın on üç tanesi nicel, otuz beş tanesi niteldir. "11. Eğitim Bilimleri Kongresi"nde sunulan üç araştırma nitel yaklaşıma göre yapılmıştır. "Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda kırk sekiz araştırmadan on bir tanesinin nicel, otuz yedi tanesinin nitel yaklaşıma göre yapıldığı görülmektedir. "12. Eğitim Bilimleri Kongresi"nde sunulan dört araştırmadan bir tanesinin nicel üç tanesinin nitel olduğu görülmektedir. "13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı"nda iki araştırmadan bir tanesi nicel, bir tanesi niteldir. "14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde beş araştırmanın üç tanesi nicel, iki tanesinin nitel yaklaşıma göre yapıldığı görülmektedir. "15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde sekiz araştırmadan iki tanesi nicel, altı tanesi niteldir. "16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde on üç araştırmanın dört tanesi nicel, dokuz tanesi nitel araştırmaya göre yayılmıştır. "Sanat Eğitimi ve Şiddet" sempozyumunda sunulan elli dokuz araştırmanın on altı tanesi nicel, kırk üç tanesi nitel yaklaşıma göre yapıldığı görülmektedir. "III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"nda sunulan iki araştırma nicel yaklaşıma göre yapılmıştır. "Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"nda sunulan dokuz araştırmanın üç tanesi nicel, altı tanesi niteldir.

Sempozyum ve kongrelere baktığımızda yetmiş bir araştırmanın nicel, iki yüz otuz dokuz araştırmanın nitel olarak sunulduğu görülmektedir. Buna göre nitel yöntemin görsel

sanatlar eğitimine yönelik araştırmada daha çok yer aldığı görülmektedir. Nicel yaklaşım yöntemine göre sunulan bildirilerden en fazla "Sanat Eğitimi ve Şiddet" sempozyumunda bildiri sunulduğu görülmektedir. Nicel yöntem "2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu", "Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu", "Atatürk ve Sanat Sempozyumu", "1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi", "7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi", "11. Eğitim Bilimleri Kongresi" bildirilerinde hiç kullanılmamıştır. Nitel yaklaşıma göre sunulan bildirilerde en fazla "Sanat Eğitimi ve Şiddet" sempozyumunda yer aldığı görülmektedir. Sanat eğitimi sempozyumlarını içeren sempozyum ve kongrelerin tümünde nitel yaklaşım yer almaktadır.

Tablo-7’de Sanat Eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerinde Görsel Sanatlar Eğitimi ile ilgili sunulan bildirilerin kuramsal ve uygulamalı olarak dağılımına ilişkin bulgular.

	Kuramsal	Uygulamalı
2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu	4	-
Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu	11	2
Atatürk ve Sanat Sempozyumu	4	-
Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık	1	1
Sanat ve Gençlik Sempozyum	5	1
1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi	1	-
Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu	15	-
4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	4	1
7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	-	1
1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu	21	4

1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu	26	8
Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu	38	10
11. Eğitim Bilimleri Kongresi	3	-
Sanat Eğitimi Sempozyumu	37	11
12. Eğitim Bilimleri Kongresi	3	1
13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı	1	1
14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	2	3
15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	2	6
16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi	2	11
Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu	42	17
III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	-	2
Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu	7	2
Toplam	228	82

Tablo-7'ye bakıldığında sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde sunulan bildirilerin uygulamalı ve kuramsal olarak dağılımı görülmektedir. Uygulamalı araştırmalar, üzerinde çalışılan bir durumun uygulama araştırmalarıyla ortaya konmasıdır. Uygulamalı araştırmalarda kuramsal çerçeve çizilir, kuramsal çerçeveden sonra ayrıntılı ve sistematik bir araştırma ve uygulama planı yapılır. Son aşamada uygulama sonuçları raporlaştırılır. Kuramsal araştırmalar ise kuramlara dayanarak, varsayımlar geliştirilerek, bunları test ederek sonuçlarını bilimsel olarak yorumlayarak ve ortaya çıkararak yapılan araştırmalardır.

"2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu"nda sunulan bildirilerin dört tanesi de kuramsaldır. Uygulamalı alanda araştırma yapılmamıştır. "Türkiye'de Sanat Eğitimi

Sempozyumu" içerisinde yer alan bildirilerin on bir tanesi kuramsal iki tanesi de uygulamalıdır. "Atatürk ve Sanat Sempozyumu"nda sunulan bildirilerin dört tanesinin kuramsal araştırma olduğu, uygulamalı alanda araştırma yapılmadığı görülmektedir. "Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünya'da Sanat ve Mimarlık" sempozyumunda bir kuramsal, bir bildiri ise uygulamalıdır. "Sanat ve Gençlik Sempozyumu"nda sunulan bildirilerden beşinin kuramsal, birinin ise uygulamalı olduğu görülmektedir. "1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi"ne bakıldığında bir bildiri kuramsal alanda yapılmış, uygulamalı alanda yapılmadığı görülmektedir. "Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu" kuramsal alanda on beş bildiri sunulduğu, uygulamalı alanda ise bildiri sunulmadığı görülmektedir. "4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde sunulan dört bildirinin kuramsal bir bildirinin uygulamalı olduğu görülmektedir. "7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde sunulan bildirilerin kuramsal alanda araştırma yapılmadığı, uygulamalı alanda bir tane olduğu görülmektedir. "1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu"nda yirmi bir bildiri kuramsal, dört bildiri ise uygulamalıdır. "1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu"nda sunulan bildirilerin yirmi altı tanesi kuramsal, sekiz tanesinin uygulamalı olduğu görülmektedir. "Gazi Üniversitesi'nin "Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda yer alan bildirilerin otuz sekizi tanesi kuramsal, on tanesi ise uygulamalıdır. "11. Eğitim Bilimleri Kongresi"nde yer alan üç bildirinin de kuramsal nitelikte olduğu görülmektedir. "Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda otuz yedi bildiri kuramsal, on bir bildiri uygulamalıdır. "12. Eğitim Bilimleri Kongresi"ne bakıldığında üç bildirinin kuramsal, bir bildirinin uygulamalı olduğu görülmektedir. "13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı"nda sunulan bildirilerin bir tanesi kuramsal, bir tanesi uygulamalıdır. "14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde sunulan bildirilerden ikisi kuramsal üçü uygulamalıdır. "15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde yer alan bildirilerin iki tanesi kuramsal, yedi tanesi uygulamalıdır. "16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde iki bildiri kuramsal, on bir uygulamalıdır. "Sanat Eğitimi ve Şiddet" sempozyumunda kırk iki kuramsal, on yedi uygulamalı bildirinin yer aldığı görülmektedir. "III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"nda iki bildirinin de uygulamalı olduğu görülmektedir. "Sanat ve Tasarım Alanında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"nda sunulan yedi bildiri kuramsal, iki bildiri ise uygulamalıdır.

Tablo-7'ye bakıldığı zaman iki yüz yirmi sekiz tanesi kuramsal seksen iki tanesinin uygulamalı nitelikte olduğu görülmektedir. En çok kuramsal çalışmanın yapıldığı "Sanat Eğitimi ve Şiddet" sempozyumunun olduğu görülmektedir. Uygulamalı alanda ise yine

"Sanat Eğitimi ve Şiddet" sempozyumu alanında en fazla yapıldığı görülmektedir. Uygulamalı araştırmalar, "2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu", "Atatürk ve Sanat Sempozyumu", "1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi", "Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu", "11. Eğitim Bilimleri Kongresi"nde görülmemekte, kuramsal nitelikli bildirilerin "7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" ve "III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"nda yer almadığı görülmektedir. Görsel sanatlar eğitimi alanında uygulamalı çalışmalara daha çok yer verilmesi gerektiği görülmektedir.

Tablo-8’de “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.

Sempozyum İsmi	2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Erol ETİ “Yaygın Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorunlar
		—	—	—

Tablo-8’e baktığımızda Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) yönelik yapılan araştırmalardaki bulgular maddeler halinde görülmektedir. Buna göre; “Yaygın Sanat Eğitimi” bildirisinde dört temel sorundan genel soruna yönelik bir araştırma yapılmaktadır. Araştırmada yaşadığımız çağın sosyal, ekonomik ve kültürel düzeyine yönelik sorun irdelenmiş aynı zamanda medeni olmak, adaletli olmak, insanın birbirine saygılı olması gerektiği sorunu ele alınmaktadır.

Tablo-9’da “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununu yönelik araştırmalara ait bulgular.

Sempozyum İsmi	2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Afşar TİMUÇİN “Sanat Eğitiminde Kültürün Rolü”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorunlar
	—	<p>-Sanat öğrenimi yapan okullarda felsefe, estetik ve bazı insan bilimleri alanlarında kavram açıklamalarına ve metin ayırtmalarına yönelik araştırma çalışmaları yapılmalıdır görüşü yer almaktadır.</p> <p>-Bu konuda ders veren öğretmenler düzenledikleri ders notlarını okutukları ders kitaplarını sınav yerine öğrenciye ilginç ve önemli metinleri kavramaya yönelmelilerdir. Sürekli açıklamalar yapmalıdırlar.</p> <p>-Sanat öğrenimi yapan okullarda öğrencilere yeni yöntemlerle bir yabancı dil öğretilmesi gerektiği görülmektedir.</p>	<p>-Araştırmaya yatkın çalışmalar için öğretmenlerin iyi niteliklerle donanmış olmaları gerekmektedir. Bunu sağlayabilmek için meslek dersleri öğretmenlerinin ve kültür dersleri öğretmenlerinin uzmanlık ya da doktora çalışması yaptıktan sonra ders verme hakkını kazanması gerekmektedir.</p>	<p>-Bir sanat yapıtında anlamı anlatımda dışlaştırma yöntemlerinin dışlaştırılan duygu ve düşünceden, savı simgeden, görüşü imge düzeyinden, değeri söz yapısından, kısacası belirlenen belirlenenden kolay ayırt edebilir miyiz soruna değinilmektedir</p>

Tablo-9’da görüldüğü gibi “Sanat Eğitiminde Kültürün Rolü” isimli bildiriye göre yapılan araştırma sonuçlarına göre bildiride ders programına yönelik, öğretmen

yetiştirmeye ve genel sorunu içeren araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır. Ders programları açısından sanat ğretimi yapan okullarda felsefe, estetik ve bazı insan bilimleri alanlarında araştırma çalışmalarının yetersiz olduğu görülmektedir. Ayrıca programda yer alan derslerin kuramsal ve sistematik derslerle de desteklenmesi gerekmektedir. Sanat ğrenimi yapan okullarda en az bir yabancı dilin öğretilmesi gerektiği, böylece araştırmacıların daha kapsamlı araştırma yapabilecekleri görülmektedir. Öğretmen yetiştirmeye yönelik ise, öğretmenlerin öğrencilere yol gösterme, iyi bir eğitim verebilme açısından her alanda daha donanımlı, uzmanlaşmış ve yabancı dil bilmeleri gerektiği görülmektedir. Bir sanat yapıtında anlamı anlatımından dışlaştırma yöntemlerini, dışlaştırılan duygu ve dışuncelerden görüşü imge düzeninden, değeri söz yapısından kısacası belirleneni belirleyenlerden kolay ayırmamız gerektiği sorununa ulaşılmaktadır ve sanatçının alanında uzmanlaşmış, yeterli kültür yapısına ulaşması gerektiği görülmektedir. Bildiride fiziki şartlara yer verilmediği görülmektedir.

Tablo-10’da “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununu yönelik araştırmalara ait bulgular.

Sempozyum İsmi	2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Veysel GÜNAY “Ülkemizde Artistik Düzeyde Sanat Eğitimi Ve Üzerine Öneriler”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorunlar
	—	-Eğitim enstitülerini resim-iş bölümleri eğitim öğretim plan ve programları hakkında söz sahibi değildirler. Bakanlık emri ve onayı olmadan programlarında hiçbir değişikliğe gidilemez. Bunun sonucunda yeni gelişmelere, değişikliklere gidilemez bulgusuna ulaşılmaktadır.	—	-Bu bildiride ülkemizin geçmişte ve bugün içinde bulunduğu politik, ekonomik, sosyal, kültürel ve tarihsel yozlaşma, karmaşa içinde olduğu sorununa ve sanatın yapısında gelen sorunlar bulgusuna ulaşılmaktadır

Tablo-10’da görüldüğü gibi “Ülkemizde Artistik Düzeyde Sanat Eğitimi Üzerine Öneriler” isimli bildiriye yönelik araştırma sonuçları görülmektedir. Ders programını içeren araştırma sonuçlarına göre; eğitim enstitülerinin resim-iş bölümleri, eğitim-öğretim plan ve programlar hakkında söz sahibi olmadığı ve bu nedenle ömrünü çoktan tüketmiş olan uygulamaların devam ettiği görülmektedir. Bu bildiride okul öncesinden başlayarak tüm okulları ve okul dışı etkinlikleri içine alan araştırma sonuçları görülmektedir. Genel sorunlara bakıldığında ülkemizin ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda karmaşa içinde olduğu ve bu durumun sanat eğitimi etkilediği sorunu ve sanatın yapısında gelen sorunlara ulaşılmaktadır. Bildiride fiziki şartlara ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediğine ulaşılmaktadır. Bu nedenle Tablo-10’da yer almadığı görülmektedir.

Geleceğin Türk toplumunu yaşatacak olan neslin çağdaş insan olması için sanat eğitiminin önemli olduğu konusunda öneriler sunulmaktadır.

Tablo-11’de “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.

Sempozyum İsmi	2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Jale NEJDET ERZEN “Sanat Sosyal Yapı ve Çevre İlişkileri ve Türkiye’de Sanat Eğitimi İçin Yeni Yöntemler”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorunlar
	—	—	—	-2000 yılına doğru Avrupa’da kültürel gelişmelerin sanatta akademimizi yok etme çabası sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır. -Sanatın toplumsal sorunlarına değinilmektedir.

Tablo-11’de incelendiğinde “Sanat Sosyal Yapı ve Çevre İlişkileri ve Türkiye’de Sanat Eğitimi İçin Yeni Yöntemler” isimli bildiride genel soruna ilişkin araştırma sonuçlarına bakıldığında sanatın toplumsal sorunlarına ve Avrupa’daki kültürel gelişmelerin sanatta akademimizi yok etme çabaları sorunlarına ulaşılmıştır. Fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirmeye bildiride yer verilmediği için Tablo-11’de görülmemektedir.

Tablo-12’de “Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.”de yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Bülent ÖZER “Türkiye’de Sanatın Kaynak ve Eğitim Sorunlarına Toplu Bir Bakış”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorunlar
	—	—	—	-Türkiye’de sanatın kaynak ve eğitim sorunları bildiride genel sorunu oluşturmaktadır.

Tablo-12 incelendiğinde “Türkiye’de Sanatın Kaynak ve Eğitim Sorunlarına Toplu Bir Bakış” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) yönelik araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; araştırmada genel soruna değinilmektedir. Genel sorun olarak içerik yine dönüp dolaşıp sanatın ne olması gerektiği sorununa yöneltmektedir.

Tablo-13'te "Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2."de yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. İsmail TUNALI "Sanatta Eğitim Sorunu Üzerine"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Estetik eğitimin pratikte ne ifade ettiği genel sorun olarak görülmektedir

Tablo-13'e bakıldığında "Sanatta Eğitim Sorunu Üzerine" isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; bildiriye genel soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır. Genel sorun olarak estetik eğitimin pratikte ne ifade ettiği sorunu ele alınmaktadır. Bildiriye Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ele alınmadığından Tablo-13'te yer almadığı görülmektedir.

Tablo-14’te “Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.”de yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Safa ERKÜN “Hoşgörü: Saplantısız Bir Sanat Eğitiminin Doruğu”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Kişilerin estetik eğitimi sorununa ulaşılmaktadır.

Tablo-14 incelendiğinde “Hoşgörü: Saplantısız Bir Sanat Eğitiminin Doruğu” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) yönelik araştırma sonuçları görülmektedir. Bildiriye genel sorun ele alınmaktadır. Genel sorun: Sanat sadece sanatçı eğitmekle değil sanatı izleyen toplumu da neden eğitmek gerektiği üzerinde durulmaktadır. Araştırmada fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme yer almadığından Tablo-14’te görülmemektedir.

Tablo-15'te "Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2."de yer alan, Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmalara ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Türkiye'de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.			
Bildiri İsmi	Aziz NESİN "Sanat Eğitiminin Yığmsal Olması Zorunu"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorunlar
	—	—	—	-Bildiride üç soruna değinilmiştir. Sanatçı, yapıtı, sanatçının yapıtı aracılığı ile seslendiği kişiler.

Tablo-15 incelendiğinde "Sanat Eğitiminin Yığmsal Olması Zorunu" isimli bildiride genel sorun olarak sanatçı, yapıtı ve sanatçının yapıtı aracılığı ile seslendiği kişiler sorununa değinilmiştir. Fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme sorunları bildiride yer almadığından Tablo-15'te belirtilmemektedir.

Tablo-16’da “Atatürk ve Sanat Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Atatürk ve Sanat Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Aşkun İNAL “Atatürk İlkelerinin Sanatçı Kişiliğinin Geliştirilmesinde Toplumsal İşlevleri ve Eğitsel Yönleri”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorunlar
	—	—	—	- Sanatın bir toplumun gelişimi açısından ne düzeyde gerekli olduğu sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-16’ya bakıldığında “Atatürk İlkelerinin Sanatçı Kişiliğinin Geliştirilmesinde Toplumsal İşlevleri ve Eğitsel Yönleri” isimli bildiride genel sorun olarak sanatın bir toplumun gelişimi açısından ne düzeyde gerekli olduğu araştırılmıştır. Fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme sorunları bildiride yer almaktadır.

Tablo-17’de “Atatürk ve Sanat Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Atatürk ve Sanat Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Mustafa CEZAR “Atatürk’ün Uygarlık Anlayışı İçinde Sanatın Yeri”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Atatürk’ün uygarlık sorununa değinmelerde bulunduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-17 incelendiğinde Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar)yönelik yapılan araştırmadaki bulgular maddeler halinde görülmektedir. Buna göre; “Atatürk’ün Uygarlık Anlayışı İçinde Sanatın Yeri” bildirisinde dört temel sorundan genel soruna yönelik bir araştırma yapıldığı görülmektedir. Araştırmada Atatürk’ün uygarlık sorununa ne kadar değinmelerde bulunduğuna açıklık getirilmiştir. Atatürk, milletlerin uygarlık eserleri ortaya koyma gücünü göstermemeleri halinde hürriyet ve bağımsızlığını kaybedeceklerini belirtir. Ayrıca Atatürk’ün uygarlık anlayışının belirlenmesi ve bu anlayış içinde sanatın yerinin ne olduğu da ortaya konulmaktadır.

Tablo-18’de “Atatürk ve Sanat Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Atatürk ve Sanat Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Kerim SİLİVRİLİ “Atatürk ve Güzel Sanatlar”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Atatürk’ün Güzel Sanatlara olan ilgisi ne düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo-18’e bakıldığında Güzel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorunundan (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) sadece genel soruna ulaşılmaktadır. Genel sorun olarak Atatürk’ün Güzel Sanatlara olan ilgisinin ne düzeyde olduğu araştırılmakta ve görüşlerine yer verilmektedir.

Tablo 19’da “Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Son Yüzyılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Zuhal KÖSELER “Türk Resim Sanatının Toplum Eğitimindeki Yeri ve Önemi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Plastik ve fonetik sanat dallarının bütünleş sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-19 incelendiğinde Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) yönelik yapılan araştırmadaki bulgular maddeler halinde görülmektedir. Buna göre; “Türk Resim Sanatının Toplum Eğitimindeki Yeri ve Önemi” isimli bildirimde dört temel sorundan sadece genel soruna ulaşılmaktadır. Araştırmada Plastik ve Fonetik Sanat dallarında bütünleşme sorununa ulaşılmaktadır. Bu sorun içerisinde sanatın toplum eğitimindeki yeri ve önemine değinilmektedir.

Tablo-20’de “Sanat ve Gençlik Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Gençlik Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Dr. İnci SAN “Gençliğin Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Güzel Sanatlar alanlarındaki derslerin işleyişi olarak haftalık ders programlarındaki oranları bakımından yetersiz olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Çağımızın sınırsız ve değişkenliği, sonsuz beklentileri, çağa ayak uydurabilmek ya da olumsuz bulduğumuz yönemlere karşı gereken savaşı verebilmek açısından çok yönlü, çok boyutlu, sürekli yenilikler içeren bir sanat eğitimi olması gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Sanat Eğitimi sorunları bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-20’de görüldüğü gibi “Gençliğin Sanat Eğitimi” isimli bildiriye yönelik yapılan araştırmadaki bulgular maddeler halinde gösterilmektedir. Buna göre; Ders programı, öğretmen yetiştirme ve genel soruna yönelik bilgilere ulaşılmaktadır. Ders programları sorunu açısından; Güzel Sanatlar alanındaki derslerin işleniş olarak haftalık ders programında yeteri kadar yer almadığı belirtilmektedir. Öğretmen yetiştirme sorununa yönelik araştırmada içinde bulunduğumuz dönemin sınırsız ve hızlı değişkenliği, sonsuz beklentileri, çağa ayak uydurabilmek ya da olumsuz bulduğumuz yönlerine yönelik gereken savaşı verebilmek adına çok boyutlu ve çok yönlü sanat eğitimi olması gerektiği görülmektedir. Genel sorun olarak Sanat Eğitiminin sorunlarına değinilmektedir. Bu araştırmada fiziki şartlara değinilmediği görülmektedir.

Tablo-21’de “Sanat ve Gençlik Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Gençlik Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Beril ANILANMERT “Gençlik / Çağdaş Sanat / Çağdaş Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Sanat eğitimi gören gence uygulamalarını gerçekleştirebilecek atölye, araç-gereç temini yeteri düzeyde olması gerektiği bulgu-suna ulaşılmaktadır.	-Ders programlarında sanat eğiliminin ders saatlerinin az olması sanat eğitimine değer verilmediğini göstermektedir bulgusuna ulaşılmaktadır.	—	-Sanat eğitimi sorunlarına yönelik bulgular yer almaktadır.

Tablo-21 incelendiğinde Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) yönelik yapılan araştırmadaki bulgular maddeler halinde yer almaktadır. Buna göre; “Gençlik/Çağdaş Sanat/Çağdaş Sanat Eğitimi” isimli bildiride dört temel sorundan fiziki şartlar, ders programı, genel sorun ile ilgili bilgilere ulaşılmaktadır. Fiziki şartlar: Sanat eğitimi gören kişinin uygulamasını gerçekleştirebilmesi için atölye, araç- gereç temininin yeterli düzeyde olması gerektiği görüşüne ulaşılmaktadır. Ders programı sorunu açısından ders programlarında sanat eğitimi ders saatlerinin az olduğu görülmektedir. Araştırmada sanat eğitimi olmayan bireylerin, kişiye ve topluma kapalı olduğu, sıcak ve sevecen karakter yapısına sahip olmadığı görüşleri yer almaktadır. Genel sorun olarak sanat eğitimi sorunlarına değinilmektedir. Tablo-21’de öğretmen yetiştirme sorununa ulaşamadığı için yer verilmemektedir.

Tablo-22’de “Sanat ve Gençlik Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Gençlik Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. H. Kemali SÖYLEMEZOĞLU “Gençliğin Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	-Sanat eğitiminde pratik ve teorik çalışmalar yapılırken fotoğraf ve video tekniklerinden yararlanma yolunun sağlanması bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Gençliğin sanat eğitimi sorunları bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-22’ye bakıldığında “Gençliğin Sanat Eğitimi” isimli bildiride yapılan araştırmaya yönelik dört temel sorun (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) görülmektedir. Buna göre; Öğretmen yetiştirme ve genel sorun ile ilgili bilgilere ulaşılmaktadır. Öğretmen yetiştirme: Sanat eğitimi içerisinde teorik ve uygulamalı çalışmaların yanında fotoğraf ve video tekniklerinden yararlanmanın da gerekli olduğu görülmektedir. Genel sorun ise gençliğin sanat eğitimi sorunlarıdır. Araştırmada fiziki şartlar ve ders programı sorunlarına değinilmediğinden Tablo-22’de yer almamaktadır.

Tablo-23'te "Sanat ve Gençlik Sempozyumu"nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Gençlik Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Ali UÇAN "Gençliğin Sanat Eğitimi"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sanat eğitiminin gençliğin eğitimindeki vazgeçilmez yeri ve işlevi sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır

Tablo-23 incelendiğinde Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) yönelik yapılan araştırmadaki bulgular maddeler halinde yer almaktadır. Buna göre; Fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme sorunları araştırmada yer almadığı için Tablo-23'te görülmemektedir. Araştırmada genel soruna yer verilmektedir. Genel sorun: Araştırmada sanat eğitiminin, gençliğin eğitimindeki yeri ve işlevi sorununa açıklık getirilmeye çalışılmaktadır.

Tablo-24’te “1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. İnci SAN “Güzel Sanatlar Eğitimi Grubu Raporu”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Araç-gereç fiziksel olanakların kısıtlılığın- dan ve diğer donanım yetersizliğinden doğan sorunlar bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Ders programlarında sanat eğitimine ayrılan sürenin az olduğu ve çağ dışı kalmışlık, eski- mişlik, konuların tekrar sorunları bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Kaynak, kitap, dergi vb. yayın azlığı ya da bunlara ulaşamama durumları, örgütlenememe ve sesini duyuramama- dan kaynaklanan sorunlar, üniversite okul iş birliğinin sağlanamamasından kaynaklanan sorunlar, öğretmen kaynağının çeşitli oluşundan kaynaklanan sorunlar, sistemden kaynaklanan sorunlar, öğretim yöntemleri ile ilgili çalışma araştırmaların azlığından kaynaklanan sorunlar en son olarak etkili ve doğru yönlendirilen bir sanat eğitimi piyasasının yaygın eğitimde, halk eğitiminde basın ve TV’siyle etkinliklerde bulunmaması bulgularına ulaşılmaktadır.	-Güzel Sanatlar Eğitimi sorunları ve küçük çocuklara yönelik sanatsal eğilim sorunu bulgularına ulaşılmaktadır.

Tablo-24’te görüldüğü gibi “Güzel Sanatlar Eğitimi Grubu Raporu” isimli bildiriye yönelik yapılan araştırmadaki bulgular maddeler halinde gösterilmektedir. Buna göre;

Araştırmada Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorunu olan fiziki şartlar, ders programı, ğretmen yetiştirme, genel soruna yönelik bilgilere ulaşılmaktadır.

Fiziki şartlar: Araştırmada, okullarda araç-gereç ve fiziksel olanakların yetersizliğinden kaynaklanan sorunlara değinilmektedir.

Ders programı: Araştırmada ders programlarında sanat eğitimine ayrılan sürenin yetersiz olduğu ve programların ağ dışı kaldığı bilgilerine ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme: Araştırmada ğretmen yetiştiren üniversitelerde öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar; kaynak, kitap, dergi vb. yayın azlığı ya da bunlara ulaşamama durumları, rgtlenememe ve sesini duyuramamaktan kaynaklanan sorunlar, niversite iş birliğinin sağlanamamasından kaynaklanan sorunlar, ğretmen yetiştirme kaynaklarının çeşitli olmasından ortaya çıkan sorunlardır. Ayrıca sistemden kaynaklanan sorunlar, ğretim yöntemleri ile ilgili çalışma ve araştırmaların az olmasından kaynaklanan sorunlar, etkili ve doğru yönlendirilen bir sanat eğitimi piyasasının yaygın eğitimde görülmemesi, basın ve TV etkinliklerinde bulunmaması gibi sorunlara da ulaşılmaktadır.

Genel sorun: Güzel Sanatlar Eğitimi sorunları ve küçük çocuklara yönelik sanatsal eğitim sorunları üzerinde durulmaktadır.

Tablo-25’te “Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Erol ETİ “Neden Sanat ?”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat Eğitiminde üstün körü bir gelişme tablosu gösteren eğitim ve öğretim programları, yapılan yanlışların başında gelmesi, sanat derslerinin öğretimin her kademesinde artırılması gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Sanat öğretiminde yeteneklere göre seçmeli ve yetenek geliştirici yöntemlerin geliştirilmesi gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Sanat öğretimine gerekli önemin verilmemiş olması sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-25 incelendiğinde “Neden Sanat ?” isimli bildiride yapılan araştırmaya yönelik dört temel sorun (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) görülmektedir. Buna göre; Araştırmada ders programı, öğretmen yetiştirme ve genel soruna ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Sanat Eğitiminde üstün körü bir gelişme tablosu gösteren eğitim ve öğretim programları sanat eğitimi için yetersiz görülmektedir ve sanat eğitimi sorunlarının başında yer almaktadır. Sanat derslerinin, öğretimin her kademesinde artırılması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Sanat öğretiminde sınava girenlerin yeteneklerine göre seçmesi ve yetenek geliştirici yöntemlerin geliştirilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sanat öğretimine gerekli önemin verilmemiş olması sorununa ulaşılmaktadır.

Araştırmada fiziki şartlara değinilmediği için Tablo-25’te yer almamaktadır.

Tablo-26’da “Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Kaya ÖZSEZGİN “Yapıt Yoluyla Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sanat yapıtına yönelik sorunlar bulgularına ulaşılmaktadır.

Tablo-26 incelendiğinde Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorunundan (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) sadece genel sorunun yer aldığı görülmektedir. Buna göre; Genel sorun: Araştırmada sanat yapıtına yönelik sorunlar ele alınmaktadır. Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye değinilmediği için Tablo-26’da yer almamaktadır.

Tablo-27’de “Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Afşar TİMÜÇİN “Güzel Sanatlar Eğitiminde Estetiğin Önemi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Çağdaş estetik öznenin ve nesnenin, yapısı ve karşılıklı konumunu bu bilinç etkinliği çerçevesinde kavrama sorunu ele alınmaktadır.

Tablo-27 incelendiğinde “Güzel Sanatlar Eğitiminde Estetiğin Önemi” isimli bildiriye yapılan araştırmaya yönelik dört temel sorun (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) görülmektedir. Buna göre; Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme sorunlarına değinilmediği için Tablo-27’de yer almamaktadır. Araştırmada genel soruna yer verilmektedir.

Genel Sorun: Çağdaş, estetik, öznenin ve nesnenin yapısı, karşılıklı konumu ve bu bilinç etkinliği çerçevesinde kavrama sorunu ele alınmaktadır.

Tablo-28’de Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Adnan TURANİ “Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Bu Kurumlardaki Eğitim-Öğretim Programları Üzerine”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Atölyelerde program uygulamasından vazgeçilmesi gerektiği program yapılacaksa, sanatçı öğretim üyesinin takdirine bırakılmalı.	-Öğrenciler fakültelerinde hoca nezaretinde değil, kendi inisiyatifleri ile çalışmalarını sürdürmeleri gerektiği ve öğrencileri muhakkak beğendiği, yanında çalışmayı istediği atölye hocası ile çalışması gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Güzel Sanatlar Fakültelerinde Programlaşma sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-28 incelendiğinde “Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Bu Kurumlardaki Eğitim-Öğretim Programları Üzerine” isimli bildiriye yapılan araştırmaya yönelik dört temel sorun görülmektedir. Buna göre; Araştırmada ders programı, öğretmen yetiştirme ve genel soruna ait bilgilere ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Atölyelerde program uygulamasından vazgeçilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Eğer program yapılacaksa, sanatçı öğretim üyesinin takdirine bırakılmasının uygun olacağı görüşlerine ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Araştırmada öğrenciler fakültelerinde öğretim görevlisinin nezaretinde değil, kendi inisiyatiflerine göre çalışmalarını sürdürmeleri ve öğrencilerin kendi isteklerine göre atölye hocalarını seçmeleri gerektiği görüşüne ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Güzel Sanatlar Fakültelerinde Programlaşma sorununa değinilmektedir.

Araştırmada fiziki şartlara değinilmediği için Tablo-28’de yer almamaktadır.

Tablo-29’da Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Süleyman Saim TEKCAN, Ali Teoman GERMANER “Sanatsal Eğitim Bağlamında Yapabildiklerimiz ve Yapmamız Gerekenler Üzerine Görüşler”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Araştırmada çok geniş tabanlı, çok yönlü, sanatsal eğitimin, yaygın eğitim içerisinde ne kadar yer aldığı sorununa değinilmektedir.

Tablo-29 incelendiğinde “Sanatsal Eğitim Bağlamında Yapabildiklerimiz ve Yapmamız Gerekenler Üzerine Görüşler” isimli bildiride yapılan araştırmaya yönelik dört temel sorun (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) görülmektedir. Buna göre; Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme sorunlarına değinilmediği için Tablo-29’da yer almamaktadır. Araştırmada genel soruna yer verilmektedir.

Genel Sorun: Araştırmada çok geniş tabanlı, çok yönlü, sanatsal eğitimin yaygın eğitimin içerisinde ne kadar yer aldığı sorununa değinilmektedir.

Tablo-30’da “4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. İnci SAN “Sanatla Eğitim Üzerine Yeni Düşünceler”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	-Sanat eğitimleri diğer ders ve alan öğretmen uzmanlarıyla ortak çalışmaları yürütebilecek donanımda, sanat eğitimleriyle gelecek yüzyıllara öğrenmenin sanatsal biçiminden de haberdar, üretken ve yaratıcı kişiler yetiştirilmesi bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Araştırmada sanat, kültür eğitiminin gerekliliği üzerinde tartışılmayıp, asıl bu eğitimin nasıl, hangi ilke ve yöntemlerle, ne alanda verilmesi gibi sorunlara çözümler aranmaktadır.

Tablo-30 incelendiğinde “Sanatla Eğitim Üzerine Yeni Düşünceler” isimli bildiriye yapılan araştırmaya yönelik dört temel sorun (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) görülmektedir. Buna göre; Araştırmada öğretmen yetiştirme ve genel soruna yönelik bilgilere ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Araştırmada, sanat eğitimleri diğer ders ve alan öğretmen uzmanlarıyla ortak çalışmaları yürütebilecek donanımda, sanat eğitimleriyle gelecek yüzyıllara öğrenmenin sanatsal biçiminden de haberdar, üretken ve yaratıcı kişiler yetiştirilmesi görüşlerine yer verilmektedir.

Genel Sorun: Araştırmada sanat, kültür eğitiminin gerekliliği üzerinde tartışılmayıp, asıl bu eğitimin nasıl? Hangi? ilke ve yöntemlerle, ne alanda verilmesi gibi sorunlara çözümler aranmaktadır.

Araştırmada fiziki şartlar ve ders programına değinilmediği için Tablo-30’da yer verilmemektedir.

Tablo-31’de “4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Bedri KARAYAĞMURLAR “Yaratıcılık Açısından 8 Yıllık İlköğretim Okullarında Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Sanat eğitimi derslerinin işlendiği mekânların durumunun 1974 programı çerçevesinde işlik binalarına kavuşmuş bütün okullar, yıllar içinde yetersiz yatırım, aşırı nüfus artışı nedeniyle binalardaki sınıfların atölyelere dönüştürüldükleri görülmektedir. Tek tip çok katlı binalarda, iyi niyetle sınıftan atölyeye dönüştürülen mekânlarda çalışmaların güçlük ile gerçekleştiği ve bununla sanat eğitimini etkilediği görülmektedir.	-Yürürlükte olan programlar ve bu programların işleyişi incelendiğinde, sanat eğitiminin işlevini yerine getiremediği görülmektedir. İlköğretim programlarında 1. kademe 2 saat resim dersi, 3 saat iş eğitimi dersi; 2. kademede 1 saat resim dersi, 3 saat iş eğitimi dersi olduğu görülmektedir. 1. kademede bu derslere genellikle sınıf öğretmenlerinin girdiği görülmektedir.	—	-Araştırmada 8 yıllık ilköğretim okullarında sanat eğitimi sorunlarına değinilmektedir.

Tablo-32 incelendiğinde “Yaratıcılık Açısından 8 Yıllık İlköğretim Okullarında Sanat Eğitimi” isimli bildiriye yapılan araştırmaya yönelik dört temel sorun (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) görülmektedir. Buna göre; Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve genel soruna yönelik bilgiler elde edilmektedir. Bu bilgiler Tablo-31’de maddeler halinde yer almaktadır.

Fiziki Şartlar: Araştırmada sanat eğitimi derslerinin işlendiği mekânların durumunun 1974 programı çerçevesinde işlik binalarına kavuşmuş bütün okullar, yıllar içinde yetersiz yatırımdan dolayı ve aşırı nüfus artışı nedeniyle binalardaki sınıfların atölyelere dönüştürüldükleri görülmektedir. Tek tip ve çok katlı binalarda, iyi niyetle sınıftan atölyeye dönüştürülen mekânlarda çalışmaların güçlük ile gerçekleştiği ve bu durumun sanat eğitimini kötü yönde etkilediği görülmektedir.

Ders Programı: Araştırmada yürürlükte olan programlar ve bu programların işleyişi incelendiğinde, sanat eğitiminin işlevini yerine getiremediği görülmektedir. Bildiride sanat eğitiminin ders programı içinde yeterli olmadığı ele alınmaktadır.

Genel Sorun: Araştırmada 8 yıllık ilköğretim okullarında sanat eğitimi sorunlarına değinilmektedir.

Bildiride öğretmen yetiştirmeye yönelik soruna yer verilmediği için Tablo-31'de yer almamaktadır.

Tablo-32’de “VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Arş. Gör. Melek GÖKAY YILMAZ “İlköğretim İkinci Basamağında Sanat Eleştirisi ve Önemi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Resim-İş programlarında genel amaç; yetenekli öğrencileri bulup çıkarmak olarak görülmekte ve dersler her tekniği öğretme kaygısıyla, sadece çoğunluğun anladığı gibi uygulamaya yönelik olduğu görülmekte ve bu anlayışın uygulamaya dönük olması çağdaş sanat felsefesine ters düşmektedir bulgusuna ulaşılmaktadır.	—	-Araştırmada ilköğretim ikinci basamağında sanat eleştirisinin ve önemi sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-32’ye bakıldığında “İlköğretim İkinci Basamağında Sanat Eleştirisi ve Önemi” isimli bildiride yapılan araştırmaya yönelik dört temel sorun (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorunlar) görülmektedir. Buna göre; Araştırmada ders programı ve genel soruna ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Resim-İş programlarında genel amaç; yetenekli öğrencileri bulup çıkarmak olarak görülmekte ve derslerde her tekniği öğretme kaygısıyla, sadece çoğunluğun anladığı gibi uygulamaya yönelik olduğu görülmekte ve bu uygulamaya yönelik anlayışın çağdaş sanat felsefesine ters düştüğü görülmektedir.

Genel Sorun: Bildiride, ilköğretim ikinci basamağında sanat eleştirisi ve önemi sorunu ele alınmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirme yer almadığı için Tablo-32’de görülmemektedir.

Tablo-33’te “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. İnci SAN “Sanatla Eğitim Üzerine Yeni Düşünceler”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	<p>-Öğrencilerin yaratma süreçleri ve ürünleri ile temel düzeyde bir iletişime girebilmeleri için bu alanlarla ilgili temel terminoloji, malzeme ve araçları, teknikleri, entelektüel yöntemleri kullanabilmeleri beceri ve bilgileri edinmiş olmaları gerektiği</p> <p>-Öğrencilerin kendi alanında kendisini ustaca ifade edebilecek iç görü, savunma ve teknik beceri ile o disiplinindeki sanatsal sanat ile ilgili sorunları çözme yetisini geliştirmiş olması gerektiği</p> <p>-Öğrencilerin çeşitli sanat disiplinlerine ait ürünlerin temel çözümlerini yapacak duruma gelmeleri gerektiği, tarihsel dönemlere ait örnek sanat ürünleriyle bilgilendirilmesi gerektiği, öğrencilerin sanatsal bilgilere nasıl ulaşabileceklerini öğretilmesi bulgusuna ulaşmaktadır.</p>	-Araştırmada sanat ve kültürün artık hak ettiği yere kavuşması sorunu bulgusuna ulaşmaktadır.

Tablo-33 incelendiğinde “Sanatla Eğitim Üzerine Yeni Düşünceler” isimli bildiriye dört temel sorun (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) ele

alınmaktadır. Buna göre; Araştırmada öğretmen yetiştirmeye ve genel soruna ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Araştırma sonucuna göre öğrencilerin yaratma süreçleri ve ürünleri ile temel düzeyde bir iletişime girebilmeleri için, bu alanlarla ilgili temel terminoloji, malzeme ve araçları, teknikleri, entelektüel yöntemleri kullanabilmeleri açısından beceri ve bilgileri edinmiş olmaları gerekmektedir. Öğrencilerin kendi alanında kendisini ustaca ifade edebilecek iç görü, savunma ve teknik beceri ile o disiplindeki sanatsal sorunları çözme yetisini geliştirmiş olması gerekmektedir. Öğrencilerin çeşitli sanat disiplinlerine ait ürünlerin temel çözümlmelerini yapacak duruma gelmeleri gerektiği, tarihsel dönemlere ait örnek sanat ürünleriyle bilgilendirilmesi gerektiği, öğrencilerin sanatsal bilgilere nasıl ulaşabileceklerini öğrenmeleri ele alınmaktadır.

Genel Sorun: Araştırmada sanat ve kültürün artık hak ettiği yere ulaşması sorunu görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve ders programı yer almadığı için Tablo-33'te görülmemektedir.

Tablo-34’te “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Ali BOĞA “Sanat Eğitiminde Amaç ve Sorun”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Kimi Eğiteceğiz? sorununa çözümler aranmaktadır.

Tablo-34’de bakıldığında “Sanat Eğitiminde Amaç ve Sorun” isimli bildiride dört temel soruna (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada genel soruna ulaşılmaktadır. Genel sorun olarak “Kimi Eğiteceğiz?” sorusuna yanıtlar aranmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yönelik bilgiye ulaşılmadığı için Tablo-34’te yer verilmediği görülmektedir.

Tablo-35’te “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Dr. Ümran BULUT “Çağdaş Sanat Eğitimcisi Yetiştirmek”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	<p>-Ders programları, öğrencilerin tarih öncesinden moderne gelinceye dek, her dönemi inceleyebilmesine olanak sağlayan yönlendirici temelle ele alınması ve uygulanması ve uygulama saatlerinin yeterli olması gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Eğitim Fakültelerinde özellikle görsel sanat eğitimi uygulamalı ders dağılımının yanlış ve eksik düzenlendiği görülmektedir.</p> <p>-Uygulamalı derslerin az ders saatleriyle sınırlandırılması, özellikle desen dersinin sadece 1 yarıyla sıkıştırılmış olmasının yanlış olduğu görülmektedir.</p>	<p>-Çağdaş Sanat Eğitimcisinin alan bilgisinin yeterli olarak yetiştirilmesinin önemli olduğu görülmektedir.</p>	<p>-Türkiye’de Sanat Eğitimi sorunlarına yönelik araştırma yapıldığı görülmektedir</p>

Tablo-35’e bakıldığında “Çağdaş Sanat eğitimcisi Yetiştirmek” isimli bildiri de sanat eğitiminin dört temel sorununa yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir.

Buna göre; Araştırmada ders programı, öğretmen yetiştirme ve genel sorunlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride ders programlarının tarih öncesinden günümüze kadar her dönemi incelenmesine olanak sağlayan yönlendirici bir ders programının temele alınması, uygulamalı derslerin yeterli düzeyde olmasının gerektiği, Eğitim Fakültelerinde özellikle desen dersinin bir dönem ile sınırlı kalmasının öğrenciler açısından yeterli olmadığı görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Çağdaş sanat eğiticisinin alan bilgisinde yeterli olarak yetiştirilmesinin önemli olduğu görülmektedir.

Genel Sorun: Araştırmada genel sorun olarak sanat eğitimi sorunları ele alınmaktadır

Araştırmada fiziki şartlar yer almadığı için Tablo-35'te yer almamaktadır.

Tablo-36’da “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Dr. Emine HALIÇINARLI “Alan Öğretiminde Yöntem Sorunu ve Okul Uygulamaları”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	-Öğretilecek ve kullanılacak öğretim teknikleri sanat teknolojileri ile zenginleşerek projelere dönüştürülmesi, alan öğretim en uygun donanımlı bireylerin yetiştirilmesi gerektiği ve öğretmen adaylarının gözlem ve değerlendirme formlarının alana ait değerlendirme kriterlerinin ayırıcı özellik taşıması gerektiği görülmektedir.	-Alan öğretimine yönelik sorunların ele alındığı bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-36’ya bakıldığında “Alan Öğretiminde Yöntem Sorunu ve Okul Uygulamaları” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada öğretmen yetiştirme ve genel soruna yönelik araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Bildiride öğrenilecek ve kullanılacak öğretim teknikleri sanat teknolojileri ile zenginleştirilerek projelere dönüştürülmesi gerektiği, alan öğreniminde donanımlı öğretmenlerin yetiştirilmesi gerektiği ve öğretmen adaylarının gözlem ve değerlendirme formlarının alana ait değerlendirme kriterlerinin ayırıcı özellik taşıması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Araştırmada alan öğretimine yönelik sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Araştırmada fiziki şartlar ve ders programına yer verilmediği için Tablo-36’da görülmemektedir.

Tablo-37’de “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Haydar DURUKAN “Çocuk Resimlerinin Değerlendirilmesinden Hareketler Aile İlişkilerinin İncelenmesi ve Bu Konuda Okul Yöneticilerinin Rollerini”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Çocuk resimlerinin değerlendirilmesi sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-37 incelendiğinde “Çocuk Resimlerinin Değerlendirilmesinden Hareketler Aile İlişkilerinin İncelenmesi ve Bu Konuda Okul Yöneticilerinin Rollerini” isimli bildiri sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir. Buna göre; Bildiride Genel Soruna yönelik araştırma sonuçları görülmektedir.

Genel Sorun: Araştırmada çocuk resimlerinin değerlendirilmesi sorunu ele alınmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma yapılmadığı için Tablo-37’de gösterilmemektedir.

Tablo-38’de “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Reyhan YÜKSEL “Ana Sanat Dallarında Temel Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Güzel Sanatlar Fakültelerinde TSE eğitim veren öğretim elemanlarının, bu kavramlara kendilerince anlam yükledikleri ve gerçek anlamını kavrama sorunu yaşandığı görülmektedir. Bölümlerde kullanılan isimlere göre farklı içerikler sunduğu görüşü savunulmaktadır.	—	-Temel Sanat Eğitimi ve dersin adının neden olduğu kavram karmaşası sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-38 incelendiğinde “Ana Sanat Dallarında Temel Sanat Eğitimi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik araştırma sonuçları görülmektedir.

Ders Programı: Bildiride Güzel Sanatlar Fakültelerinde TSE eğitimi veren öğretim elemanlarının, bu kavramlara kendilerince anlam yükledikleri ve gerçek anlamını kavrama sorunu yaşandığı, bölümlerde kullanılan isimlerine göre farklı içerikler sunulduğu görülmektedir.

Genel Sorun: Temel Sanat Eğitimi ve dersin adının neden olduğu kavram karmaşası ele alınmaktadır.

Araştırmada fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye değinilmediği için Tablo-38’de yer verilmemektedir.

Tablo-39’da “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Dr. Uğurcan AKYÜZ “Ülkemizde Sanat Eğitimi Üzerine”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat Eğitim programları; bireyin kendisini tanımaya imkân sağlayacak ve günün koşullarına gereksinimlerini karşılayacak teknolojiyi kullanabilme becerisi göze alınarak tartışılmalı ve eksikliklerin düzeltilmesi görüşü yer almaktadır.	—	-Sanat eğitimi programları, öğretim elemanları ve eğitim ve toplum sorunları incelenmektedir.

Tablo-39 incelendiğinde “Ülkemizde Sanat Eğitimi Üzerine” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir. Buna göre; Bildiride Ders Programı ve Genel Soruna yönelik araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Sanat eğitimi programları; kişinin kendisini yaşadığımız çağın gereksinimlerine yönelik teknolojiyi kullanabilme becerisini kazanmaları gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Araştırmada sanat eğitimi programları, öğretim elemanları ve toplum sorunları ele alınmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma yapılmadığı için Tablo-39’da yer verilmemektedir.

Tablo 40'ta "1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu"nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Hasan Nihat GİLGEN "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Geleneksel eğitim anlayışının öğretmen ve program merkezli öğrenim yerine çağdaş eğitim kuramlarının ilkeleri ile günümüzün bilim, teknoloji, sanatın değerlerinin sunulduğu insan hakları ve demokrasi ilkelerinin yaşama biçimi olduğu bir eğitim programının oluşması gerektiği görülmektedir.	—	-Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde yaşanan genel sorun ele alınmaktadır.

Tablo-40'a bakıldığında "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri" isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir.

Buna göre; Bildiride Ders Programı ve Genel Soruna yönelik araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Araştırmada geleneksel eğitim anlayışının öğretmen ve program merkezli öğrenim yerine çağdaş eğitim felsefesine yönelik eğitimin gerekli olduğu görülmektedir.

Genel Sorun: Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde yaşanan genel sorunlar ele alınmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma yapılmadığı için Tablo-40'ta yer almamaktadır.

Tablo 41’de “1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Medine KARAPINAR “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Genel Değerlendirme”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde resim dersi atölyesinde araç-gereçlerin yeterli olmadığı görülmektedir. -Okullarda atölye çalışmalarında kullanılan araç-gereçlerin amaçlara uygun olmadığı görülmektedir.	-Sanat eğitimi alanında uygulanan seçmeli derslerin alan derslerini bütünleyecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiği, -Okulun öğrenim süresi yeniden gözden geçirilip hazırlık sınıfı kaldırılarak diğer sınıflardaki yabancı dil dersi programları ile yetinilmelidir. -Alan ve alan seçmeli dersler arasında bulunan ikinci yabancı dil ve Takviyeli yabancı dil dersi koyulması gerektiği ve haftalık ders saati sayıları azaltılarak alan ile ilgili ders çeşitlerinin artması gerektiği bulgularına ulaşılmaktadır.	—	-Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin genel sorunları görülmektedir.

Tablo-41 incelendiğinde “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Genel Değerlendirme” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Fiziki Şartlar, Ders Programı ve Genel Soruna yönelik araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Fiziki Şartlar: Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde resim atölyelerinde yeteri kadar araç-gerecin olmadığı görülmektedir ve okullarda kullanılan araç-gereçlerin amaçlara uygun donatılması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Araştırmada sanat eğitimi alanında uygulanan seçmeli derslerin alan derslerini kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi, okulların öğrenim süresinin yeniden gözden geçirilip hazırlık sınıfı kaldırılarak diğer sınıflardaki yabancı dil dersi programları ile yetinilmesi gerektiği ele alınmaktadır. Alan ve alan seçmeli dersler arasında bulunan ikinci yabancı dil ve takviyeli yabancı dil derslerinin yerine Takviyeli Sanat derslerinin getirilmesi gerektiği ve haftalık ders saatlerinin azaltılarak alan ile ilgili seçmeli derslerin artırılması gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Araştırmada Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin genel sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Bildiride öğretmen yetiştirme sorununa değinilmediği için Tablo-41’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo 42’de “1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Bünyamin ÖZGÜLTEKİN “Türkiye’de Sanat Öğretmeni Yetiştirme Sorunu ve Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanma”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	-Bireyleri geleceğe hazırlayan yaratıcı kişileri oluşturan sanat eğitimini devam ettirecek sanat öğretmenlerinin yetiştirilmesi dar bir çevrede değil, çok geniş açıdan uzmanların görüşleri alınarak tekrar ele alınması görüşü bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Türkiye’de sanat öğretmeni yetiştirme ve eğitim fakültelerinin yeniden yapılanma sorunları ele alınmaktadır.

Tablo-42’ye bakıldığında “Türkiye’de Sanat Öğretmeni Yetiştirme Sorunu ve Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanma” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmaların sonuçları görülmektedir. Buna göre bildiriye Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Araştırmada, bireyleri geleceğe hazırlayan, yaratıcı kişileri oluşturan, sanat eğitimini devam ettirecek sanat öğretmenlerinin yetiştirilmesinin dar bir çevrede değil, çok geniş alanda uzmanların görüşleri alınarak tekrar değerlendirilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiriye Türkiye’de sanat öğretmeni yetiştirme ve Eğitim Fakültelerinde yeniden yapılanma sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Araştırmada fiziki şartlar ve ders programına yönelik araştırma yapılmadığı için Tablo-42’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo 43’te “1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Tülay ÇELLEK “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği ve Öneriler”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin kuruluşlarının yeni olmasından dolayı programların çağa uyması için sürekli gözden geçirilmesi gerektiği, mezun olan öğrencilerin takip edilmesi gerektiği öne sürülmektedir. Bunun nedeni fakültelerin normal liselerden gelen öğrencilere yönelik programlar uyguluyor olmasıdır. Bu arada sanat okullarından gelen öğrencilerin uygulamada eritildikleri görülmektedir. Bireysel eğitim çerçevesinde onlara farklı uygulama yapılması ve alan derslerinin kapsamının gerektiği görülmektedir.	—	-Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin yönetmelik sorunları ele alınmaktadır.

Tablo-43’e bakıldığında “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği ve Öneriler” isimli araştırmada sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmanın sonuçları görülmektedir. Buna göre bildiride Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Araştırmada Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin kuruluşlarının yeni olması nedeniyle programların günümüz koşullarına ayak uydurabilmesi için sürekli gözden geçirilmesi ve mezun olan öğrencilerin fakültelerde takip edilmesi gerektiği görüşleri yer almaktadır.

Genel Sorun: Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine yönelik sorunların ele alındığı görülmektedir.

Araştırmada fiziki şartlar ve ğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-43'te yer almamaktadır.

Tablo-44'te "Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Dr. Ayşe ÖZEL "Sanat Eğitiminde Yeni Fırsatlar ve Eski Dirençler"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat eğitimcilerin ders programlarında özgür bırakılması gerektiği sanat eğitim programlarında çizgi, geometri dersindeki gibi terimler kullanılarak "noktalardan oluştuğu" şeklinde anlatılmaktadır. Bu tanım geometri için geçerli olduğu sanat eğitiminde ne konu başlığı olarak ne de pratik bir sonuç olarak yer almaması gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır. -YÖK'ün yeniden yapılanma programları incelendiğinde sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında alan derslerinin azaldığı görülmektedir.	-YÖK'ün yaklaşımlarının fırsatları yaratmakla birlikte sanat eğitimi verecek öğretmenlerin öğrenimleri süresince uygulama yapacakları atölye ve teori derslerini önemli ölçüde kısıtlayarak içeriksiz öğretmen yetiştirilmesi tehlikesini ortaya çıkardığı, okullara uygulamaya giden öğretmen adaylarının YÖK'ün uygulamalarından haberdar olmadıkları görülmektedir.	-YÖK'ün yeniden yapılanma programları sorunu ve bu çerçevede yeniden yapılanma programının zayıf halkaları sorunu görülmektedir.

Tablo-44 incelendiğinde "Sanat Eğitiminde Yeni Fırsatlar ve Eski Dirençler" isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmanın sonuçları görülmektedir. Buna göre;

Araştırmada Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride sanat öğretmenlerinin ders programlarında özgür bırakılmaları gerektiği, sanat eğitimi programlarında çizginin geometri dersindeki tanımıyla verilmesinin yanlış olduğu, sanat eğitiminde bu tanıma göre yer almaması gerektiği görülmektedir. YÖK'ün yeniden yapılanma programları incelendiğinde sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında alan derslerinin yetersiz olduğu görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Araştırmada, YÖK'ün yaklaşımları, değişim fırsatları yaratmakla birlikte sanat eğitimi verecek öğretmenlerin eğitimi sürecinde atölye çalışmalarını ve teorik dersleri kısıtlayarak içeriksiz öğretmen yetiştirmekle karşı karşıya kaldığı görülmektedir. Eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin uygulamaya gittiklerinde YÖK'ün programlarında haberdar olmadıkları ele alınmaktadır.

Genel Sorun: Bildiride YÖK'ün yeniden yapılanma programlarında yaşanan sorunlar ve bu çerçevede yeniden yapılanma programlarının zayıf olduğu yönleri sorununa ulaşılmaktadır.

Araştırmada fiziki şartlara yer verilmediği için Tablo-44'te görülmemektedir.

Tablo-45’te “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Hasan PEKMEZCİ “Eğitim-Sanat Eğitim-Nitelikli İnsan Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	-Eğitim sisteminde öğretmen yetiştirmeye olumlu sonuçlar alınmaya başlamışken bozulmaya terk edilmiş olduğu görülmektedir. -Sanat eğitimcilerinin, bireylerin ve toplumların mutluluğuna katkı sağlayan, duyarlı şekilde yetiştirilmeleri gerektiği görülmektedir	-Sanat eğitimi ve nitelikli insan eğitimi çıkmazının nedenleri sorunu görülmektedir.

Tablo-45’e bakıldığında “Eğitim-Sanat Eğitim-Nitelikli İnsan Eğitimi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmanın sonuçları görülmektedir. Buna göre; Bildiriye Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Bildiriye eğitim sisteminde öğretmen yetiştirmeye yönelik önemli sonuçlar alınmaya başlanmışken tekrar yok edilmeye terk edildiği görülmekte ve sanat eğitimcilerinin daha öğrencilik yıllarında toplumun mutluluğuna katkı sağlayacak şekilde yetiştirilmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sanat eğitimi ve nitelikli insan eğitimi çıkmazının nedenlerinin sorunu incelenmektedir.

Bildiriye fiziki şartlar ve ders programına yönelik araştırma yapılmadığı için Tablo-45’te yer almamaktadır.

Tablo-46’da “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Aydın UĞURLU “Güzel Sanatlar Akademisi Örneğinde Sanat Eğitimi ve Gelişimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sanat Eğitimi ve Gelişimi sorunları görülmektedir.

Tablo-46 incelendiğinde “Güzel Sanatlar Akademisi Örneğinde Sanat Eğitimi ve Gelişimi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmanın sonuçları görülmektedir. Buna göre; Bildiriye Genel Soruna yönelik sonuca ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiriye Sanat Eğitimi ve Gelişimi sorunları görülmektedir

Bildiriye fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma yapılmadığı için Tablo-46’da yer verilmemektedir.

Tablo-47’de “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Vedat ÖZSOY “Resim-İş (Sanat) Öğretmeni Eğitimine Yönelik Lisansüstü Programlarda Müze Eğitiminin Yeri ve Önemi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Öğretimde müze eğitimi ve uygulamaları adlı dersin öğretim programı yüksek lisans öğrencilerine ilk ders verilmekte, bu programa göre müzeciliğin tarihi müze türleri, amaçları ve işlevleri gerekliliği müze ve kültürler, müze ve sanat, müze ve eğitim, müze ve toplum ilişkilerini içeren ders konuları yer almaktadır. Bu ders içeriğinde müzelerle ilgili araştırmalar yapıp rapor hazırlamaları gerekmektedir.	—	-Resim öğretmenlerinin lisansüstü öğretiminde müze eğitimine ilişkin edindikleri bilgi, deneyim ve uygulamanın sanatı öğretmeye katkısının neler olduğu sorunu görülmektedir.

Tablo-47 incelendiğinde “Resim-İş (Sanat) Öğretmeni Eğitimine Yönelik Lisansüstü Programlarda Müze Eğitiminin Yeri ve Önemi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik

yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Lisansüstü eğitim gören öğrencilerin müze eğitimi, ders içeriğinde müzeciliğin tarihi, müze türleri, amaçları ve işlevleri, müze ve sanat, müze ve eğitim, müze ve toplum ilişkilerini içeren konular yer almaktadır. Öğrencilerin müzeler ile ilgili araştırmalar yapıp rapor hazırlamaları gerekmekte ve müze eğitiminin lisansüstü eğitimde yer alması gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Araştırmada resim öğretmenlerinin lisansüstü öğretiminde müze eğitimine ilişkin edindikleri bilgi, deneyimlerle uygulama sanatı, öğretme ve öğrenmeye katkısının neler olduğu sorunu araştırıldığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma yer almadığı için Tablo-47’de görülmemektedir.

Tablo-48’de “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Şeniz AKSOY “Öğretmen Yetiştirmede Anasanat Atölye Derslerinin Çağdaştırılması”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat eğitiminde çağdaş gelişimleri takip eden bir programın yapılandırılmasına ihtiyaç olduğuna ulaşılmaktadır.	-Sanat eğitimi uzmanlarının görüşlerine göre sanat öğretmenin alanı ve ilgili sağlam bir yapılanmanın olması gerektiği görülmektedir. Sanat eğitimcisi yetiştirilmesinde öğretmen/sanatçı tipinin yetiştirilmesinin amaç olması gerektiği görülmektedir.	-Anasanat Atölye dersinde karşılaşılan sorunların ele alındığına ulaşılmaktadır.

Tablo-48’e bakıldığında “Öğretmen Yetiştirmede Anasanat Atölye Derslerinin Çağdaştırılması” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırmanın sonuçları görülmektedir. Buna göre; Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Sanat eğitiminde çağdaş gelişimleri takip eden bir program geliştirilmesine ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Araştırmada sanat öğretmenin alanı ile ilgili sağlam bir yapılanmanın olması gerektiği ve sanat eğitimcisi yetiştirilirken öğretmen/sanatçı tipine göre yetiştirilmesinin amaç olması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Anasanat Atölye dersinde karşılaşılan sorunların incelendiği görülmektedir.

Araştırmaya fiziksel şartlar dâhil edilmediği için Tablo-48’de yer almamaktadır.

Tablo-49’da “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Mehtap CÖMERT “Yaparak Yaşayarak Öğrenme”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Sanat eğitimi modern eğitim araçları ile desteklenerek eğitimin kalitesinin yükseltilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.	—	-Çağdaş bir sanat eğitimi için uygulama ağırlıklı bir eğitim yanında bilimselliği rehber edinmiş, özgür düşünceye sahip, kendi kültürünü özümsemiş, dünyadaki yerini ve önemini iyi kavramış öğretmenlerin yetiştirilmesi bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Sanat eğitimi sorunları ele alınmaktadır.

Tablo-49 incelendiğinde “Yaparak Yaşayarak Öğrenme” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Fiziki Şartlar, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Fiziki Şartlar: Bildiride sanat eğitiminin modern eğitim araçları ile desteklenmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Çağdaş sanat eğitimine yönelik uygulamaya ağırlık verilmesi yanında, bilimselliği ön planda tutan, özgür düşünce yapısı olan, kendi kültürünü benimsemiş öğretmenlerin yetiştirilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sanat eğitimi sorunları üzerinedir.

Bildiride ders programına yönelik araştırmaya yer verilmediği için Tablo-49’da yer almamaktadır.

Tablo-50’de “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Bünyamin BALAMİR “Öğretmen Yetiştirmede Atölye Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	-Sanat eğitiminde öğretmen yetiştirmenin başlangıç noktası kişinin kendi benliğine ve toplumsal gerçeğine sahip çıkması olması gerektiğine ulaşılmaktadır. -Sanat eğitimi öğrencisinin kendini geliştirme yolunun sadece dört duvar arasında olmadığı, okuyan, araştıran, alanında diğer etkinlikleri izleyen birey olması gerektiği görülmektedir.	-Öğretmen yetiştirme ve atölye eğitiminde karşılaşılan sorunlar ele alınmaktadır.

Tablo-50’ye bakıldığında “Öğretmen Yetiştirmede Atölye Eğitimi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Sanat eğitiminde öğretmen yetiştirmenin başlangıç noktası kişinin kendi benliğine ve toplumsal gerçeğine sahip çıkması gerektiği, okuyan, araştıran, alanındaki faaliyetleri takip eden öğretmenler yetiştirilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Öğretmen yetiştirme ve atölye eğitiminde karşılaşılan sorunlar ele alınmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve ders programına yer verilmediği için Tablo-50’de yer almamaktadır.

Tablo-51’de “Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Gazi Üniversitesi’nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Hikmet GÜMRAH “Sanat Eğitimcisi Yetiştirmede “Temel Sanat Eğitimi Dersi”nin Yeri ve Önemi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sanat eğitimcisi yetiştirmede temel Sanat Eğitimi dersinin yeri ve önemi sorunlarına değinilmektedir.

Tablo-51 incelendiğinde “Sanat Eğitimcisi Yetiştirmede “Temel Sanat Eğitimi Dersi”nin Yeri ve Önemi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Bildiriye Genel Soruna yönelik sonuca ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Öğretmen yetiştirme ve atölye eğitiminde karşılaşılan sorunlar yer almaktadır.

Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme ele alınmadığı için Tablo-51’de yer alamadığı görülmektedir.

Tablo-52’de “XI. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XI. Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Doç. Dr. Ayşe Çakır İLHAN “Sınıf Öğretmenliği Yetiştirme Programları ve Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sınıf öğretmenliği yetiştirme programları içerisinde sanat eğitiminin yeri ile ilgili sorunlara ulaşılmaktadır.

Tablo-52’ye bakıldığında “Sınıf Öğretmenliği Yetiştirme Programları ve Sanat Eğitimi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Bildiride Genel Soruna yönelik sonuca ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sınıf öğretmenliği yetiştirme programı içerisinde sanat eğitiminin yeri ile ilgili yaşanan problemlere ulaşılmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme ele alınmadığı için Tablo-52’de yer alamadığı görülmektedir.

Tablo-53'te "XI. Eğitim Bilimleri Kongresi"nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XI. Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Gülsün PARLAR "Türk Resim Sanatında Portre Resim Geleneğinin Önemi ve Plastik Sanatlar Eğitimi Bağlamında İncelenmesi"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Plastik sanatlar eğitimi ile Türk Resim Sanatında portre resim geleneğinin önemi ile süreç içinde sanat eserlerinin analizinin yapılarak sanat eğitimindeki yeri ve yararının neler olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-53'e baktığımızda "Türk Resim Sanatında Portre Resim Geleneğinin Önemi ve Plastik Sanatlar Eğitimi Bağlamında İncelenmesi" isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır. Buna göre; Bildiride Genel Soruna yönelik sonuca ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Plastik sanatlar eğitimi ile Türk Resim sanatında portre resim geleneğinin önemi ile beraber süreç içinde sanat eserlerinin analizinin yapılarak sanat eğitimindeki yeri ve yararının neler olduğunun ele alındığı görülmektedir.

Bildiriyeye fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme dâhil edilmediği için Tablo-53'te yer almadığı görülmektedir.

Tablo-54’te “XI. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XI. Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Mehtap CÖMERT “Resim-İş Eğitiminde Yapararak Yaşayarak Öğrenme”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Sanat eğitimi gerçekleştiren atölyelerin yetersiz ve donanımsız olduğuna ulaşılmaktadır.	—	—	-Sanat eğitiminde yapararak yaşayarak öğrenmenin öğrencilere nasıl etkisi olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-54 incelendiğinde “Resim-İş Eğitiminde Yapararak Yaşayarak Öğrenme” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır. Buna göre; Bildiride Fiziki Şartlar ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Fiziki Şartlar: Sanat eğitiminde uygulamalı çalışmaların yapıldığı atölyelerin yetersiz ve donanımsız olduğuna ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sanat eğitiminde yapararak yaşayarak öğrenmenin öğrencilere nasıl etkisi olduğu araştırılmaktadır.

Bildiride ders programı ve öğretmen yetiştirme yer almadığı için Tablo-54’te yer almadığı görülmektedir.

Tablo-55’te “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Babek KURBANOU “Sanatın Sosyal Fonksiyonları Üzerine”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sanatın sosyal fonksiyonlarının neler olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-55 incelendiğinde “Sanatın Sosyal Fonksiyonları Üzerine” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçlarına ulaşılmaktadır. Buna göre; Bildiride Genel Soruna yönelik sonuca ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sanatın sosyal fonksiyonlarının neler olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yönelik sonuçlara ulaşılamadığı için Tablo-55’te yer verilmediği görülmektedir.

Tablo-56’da “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç Dr. Mutlu ERBAY “Sanat Eğitiminin Organik Yapısındaki Süreklilik”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
		<p>-Sanat eğitiminde uygulamalı çalışmaların yapıldığı binaların, atölyelerin, ısınma, aydınlanma, havalandırma, nem, güneş, gürültü kirliliği, okulun konumu, sanat ve kültür merkezlerine yakınlığı gibi faktörlerin sanat yapıtı üretmede olumlu ya da olumsuz etkisi olduğuna ulaşılmaktadır.</p> <p>-Sanat eğitiminde teknolojik araç ve gereçlerden yararlanmak gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.</p>	—	<p>-Sanat eğitiminin grup eğitimi yanı sıra bireysel eğitimi ağırlıklı olması gerektiğine ulaşılmakta</p> <p>-Yetiştirilen öğrencilerin yaratıcı, sorgulayan, bildiklerini uygulayabilen, yeni tekniklere açık, çevresindeki yaşantıları, objeleri sanat yararına kullanabilen bireylerin yetiştirilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.</p>

Tablo-56 incelendiğinde “Sanat Eğitiminin Organik Yapısındaki Süreklilik” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Fiziki Şartlar, Öğretmen Yetiştirme, Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Fiziki Şartlar: Sanat eğitiminin uygulamalı çalışmaların yapıldığı bina ve atölyelerin, ısınma, aydınlanma, havalandırma, nem, güneş alması, gürültü kirliliği, okulun konumu, sanat ve kültür merkezlerine yakınlığının sanat eseri oluştururken çok önemli olduğu ve öğrencilerin günümüz teknoloji araç gereçlerinden yararlanması gerektiğinin ele alındığı görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Sanat eğitiminin grup eğitimi olarak değil bireysel olarak yapılması gerektiği ve öğrencilerin yaratıcı, sorgulayan, bilgilerini uygulamaya aktarabilen, yeni tekniklere açık, yaşantılarını sanat eserlerine yansıtabilen tipte olması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sanat eğitimini etkileyen unsurların neler olduğu sorunu görülmektedir.

Bildiride Ders Programına yer verilmediği için Tablo-56'da yer almadığı görülmektedir.

Tablo-57’de “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Dr. Ayşe ÖZEL “Sanat Öğretimi Deneyimlerinde Yeni Yaklaşımlar”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
		-Sanat eğitimi verilen okullardaki fiziksel koşulların yetersiz olduğuna ulaşılmaktadır.	-Sanat eğitimi programında yer alan etkinliklerin öğretici olma üzerinde etkili olmasına yönelik öğrendikleri ve öğrenecekleri arasında ilişki kurulması gerektiğinin önemi olduğu görülmektedir.	-Sanat eğitiminde değerlendirme ve not verme aşamasında öğrencilerinde öğretim görevlisi ile birlikte yapmalarının olumlu etkilerine ulaşılmaktadır. -Öğrencilerin uygulama aşamasında öğretim görevlisinin çalışmaları izleyerek müdahale etmesinin olumlu etkilerinin olduğu görülmektedir. -Öğretim üyesi tarafından kendilerine önerilen konuları araştırmanın ve bunlarla ilgili uygulama modelleri geliştirmenin öğrenciler üzerinde olumlu etki gösterdiğine ulaşılmaktadır. -Öğrencilerin çalışmalarının önceden düzenlenmesinin önemli etkide bulunduğu görüldüğüne ulaşılmaktadır.

Tablo-57 incelendiğinde “Sanat Öğretimi Deneyimlerinde Yeni Yaklaşımlar” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen

Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Fiziki Şartlar: Sanat eğitimi verilen okullarda fiziksel koşulların yetersiz olduğu görülmektedir.

Ders Programı: Bildiride, programlara bakıldığında öğrenciler üzerinde olumlu etkiler gösterebilmesi için, öğrenciler öğrendikleri ve öğrenecekleri arasında ilişki kurmalarının önemli olduğuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Sanat eğitiminde değerlendirme ve not verme işlemi sırasında öğretim üyeleriyle öğrencilerin birlikte çalışmasının öğrenciler üzerinde olumlu etkiler yaptığı görülmektedir. Öğrencilerin uygulama aşamasında öğretim üyesinin izleyerek müdahale etmesinin olumlu etkileri olduğuna ulaşılmaktadır. Öğretim üyesi tarafından araştırma konusu verilerek öğrencileri araştırmaya yöneltmenin yeni uygulama modelleri geliştirmelerine katkı sağladığı görülmektedir. Öğrencilerin çalışmalarının önceden düzenlenmesinin olumlu etkileri olduğuna ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sanat eğitiminde yeni yaklaşımlarının neler olması gerektiğinin ele alındığı görülmektedir.

Tablo-58’de “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Ahmet ATAN “Verimli Bir Sanat Eğitimi İçin Plastik Sanat Eğitimi Bölümü”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
		<p>-Öğrenciler uygulama yaparken serbest çalışma yaptıkları için sanat eğitimi veren atölyelerin buna göre düzenlenmesi gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Sanat uygulamaları yapılan atölyelerde, hızlı beslenme, temizlik ve tuvaletin yer alması gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Öğrencilerin U düzeyine göre yerleştirilmelerinin çalışmada başarılarının artmasını sağlayacağı görülmektedir.</p>	<p>-Bilgi çağına ulaşılmış olan günümüzde iyi bir sanat eğitimi verme konusunda bireysel açıdan özgürlüğe ve özgürlüğün oluşması için programlara önem verilmesi gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Sanat eğitiminde program yapılmadan önce, amaca göre önceden hazırlık yapılması gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Sanat eğitimi uzmanlarıyla program hazırlamada iyi bir plan yapılması gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Teorik bilgi kaynaklarının oluşturulmasına yönelik programların hazırlanması gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Bilgisayar destekli eğitime yönelik programların hazırlanması gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Programlarda projelere yer verilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.</p>	<p>-Sanat eğitiminde öğrencilere özgür olma hissini vererek, öğrenciye özgün eserlerini ortaya koymasına sağlanmalıdır.</p>

Tablo-58’e bakıldığında “Verimli Bir Sanat Eğitimi İçin Plastik Sanat Eğitimi Bölümü” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları

görülmektedir. Buna göre; Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Fiziki Şartlar: Bildiride uygulamalı çalışmaların yapıldığı atölyelerde öğrencilerin rahat çalışabilmeleri için ortamın buna göre düzenlenmesi gerektiği, çalışma düzeninin U şeklinde olması gerektiği ve atölyelerde hızlı beslenme, temizlik ve tuvaletin yer alması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride günün koşullarına uygun sanat eğitimi verilmesinin gerektiği, öğrencilerin kişisel açıdan özgür ve özgün eserler verebilmeleri için uygun programların hazırlanması gerektiği, sanat eğitiminde program yapılmadan önce, amaca uygun ön hazırlığın yapılması gerektiği görülmektedir. Sanat eğitiminde uzman eğitimcilerle beraber iyi bir program hazırlanması gerektiği, teorik bilgi kaynaklarının oluşmasına yönelik program hazırlanması gerektiği, bilgisayar destekli programların oluşturulması gerektiği ve program içerisinde projelere yer verilmesi gerektiği görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Bildiride sanat eğitiminde öğrenim gören öğrencilere özgür olma hissini vererek, öğrencilerin özgün eserler ortaya koymalarının sağlanması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sanat Eğitimi Bölümü'nün sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Tablo-59’da “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Doç. Atilla İLKHAZ “Popüler Kültür, KİÇ(KITCSH) ve Sanat Eğitime Etkileri”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
		-Uygulamalı çalışmaların yapılacağı atölyelerin amaca uygun kurulmaları gerektiğine ulaşılmaktadır.	-Sanat eğitiminde öğrencilere disiplinler arası sanat derslerinin programa konulması gerektiği görülmektedir. -Kurumsal derslerin sayılarının artırılması gerektiğine ulaşılmaktadır. -Programlarda sanat ve eğitim üzerine tartışma yapılabilecek derslerin yer alması gerektiğine ulaşılmaktadır. -Ortaöğretimde Resim-İş dersinin sayısının artırılması gerektiği görülmektedir.	-Sanat eğitiminde öğrencilere sanat galerilerine, müzelere, panel ve önemli sergilere gitmelerine teşvik edilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır. -Öğrencilerin öğrendiklerinin neden öğrendiklerini bilmesi ve bu bilgileri yaşamında uygulayabilmesi gerektiği görülmektedir. -Felsefi temel sorunların öğrenim ortamında tartışılması gerektiği görülmektedir.

Tablo-59 incelendiğinde “Popüler Kültür, KİÇ(KITCSH) ve Sanat Eğitime Etkileri” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir.

Buna göre; Araştırmada Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna ait sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Fiziki Şartlar: Bildiride atölyelerin amaca uygun kurulması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Araştırmada sanat eğitiminde disiplinler arası sanat derslerinin programda yer alması gerektiği, kuramsal derslerin sayısının artırılması gerektiği, programda sanat ve sanat eğitimi tartışılmasının yapılabileceği derslerin yer alması gerektiği, ortaöğretimde Resim-İş derslerinin ders sayısının artırılması gerektiği görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Bildiride sanat eğitiminde öğrencilere galeri, sergi, müze vb. yerlere gitmelerine teşvik edilmesi gerektiği, öğrencilerin öğrendiklerini neden öğrendiklerini bilerek hayata geçirmelerinin gerektiği, felsefi sorunların öğrenim ortamında tartışılması gerektiği yer almaktadır.

Genel Sorun: Popüler kültürün sanat eğitime etkileri sorunu görülmektedir.

Tablo-60’da “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Fatih BALCI “İmgesel Düşünme, Kavramsal Düşünme, Sanat ve Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Sanat eğitiminde lisans ve yüksek lisans düzeyinde güncel sanat etkinliklerinin uygulanabileceği atölyelerin açılması gerektiğine ulaşılmaktadır.	-Sanat eğitimi verilen yüksek öğrenim kurumlarında sanat eğitiminin uygulamaya yönelik derslerin imgesel düşünmeye yönelik görsel elemanları tanıma ve kullanma olarak sürdürüldüğü görülmektedir. -Güncel sanat etkinliklerine yönelik derslerin programlara konulması gerektiğine ulaşılmaktadır.	-Sanat eğitimi verilen okullarda tekniklerin yanında görsel elemanların kullanımının öğretildiği görülmektedir. -Öğrencilerin aldığı derslerin kuramsal boyutta kaldığı ya da farklı malzemelerin denemesi mantığıyla yürütüldüğü görülmektedir.	-Türkiye’nin yüksek öğrenim kurumlarında sanat eğitimi ne kadar sanatsal süreçlerle paralellik göstermekte veya soyut bir etkinlik olarak mı sürdürüldüğü sorununa ulaşılmaktadır.

Tablo-60 incelendiğinde “İmgesel Düşünme, Kavramsal Düşünme, Sanat ve Sanat Eğitimi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları

görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna ait sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Fiziki Şartlar: Bildiride sanat eğitiminde lisans düzeyi ve yüksek lisans düzeyinde güncel sanat etkinliklerinin uygulanabileceği atölyelerin açılmasının gerektiğine ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride sanat eğitimi verilen yüksek öğretim kurumlarında uygulamaya yönelik görsel elemanların tanıma ve kullanma olarak sürdürüldüğü görülmektedir. Sanat eğitiminde güncel sanat etkinliklere yönelik derslerin ders programında yer alması gerektiği görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Öğrenimde tekniklerin yanında görsel elemanların kullanımının da öğretildiğine ulaşılmakta, öğrencilerin aldığı derslerin kuramsal boyutta kaldığı ya da farklı malzemelerin denendiği mantığıyla sürüldüğü görülmektedir.

Genel Sorun: Türkiye'nin yüksek öğrenim kurumlarında sanat eğitimi ne kadar sanatsal süreçlerle paralellik göstermekte veya soyut bir etkinlik olarak mı varlığını sürdürdüğü sorunu görülmektedir.

Tablo-61’de “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Melek GÖKAY YILMAZ “Eylem Araştırmasının Sanat Eğitimindeki Yeri”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Eylem araştırması çalışmalarının sanat eğitiminde nasıl ve ne kadar ele alındığı sorunu bulgusuna ulaşmaktadır.

Tablo-61’e bakıldığında “Eylem Araştırmasının Sanat Eğitimindeki Yeri” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuca ulaşıldığı görülmektedir.

Genel Sorun: Bildiride eylem araştırması çalışmalarının sanat eğitiminde nasıl ve ne kadar ele alındığına ulaşılmaktadır.

Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yönelik sonuçlara ulaşılamadığı için Tablo-61’te yer verilmediği görülmektedir.

Tablo-62’de “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Enver YOLCU “Özel Yetenek Sınavlarının Resim Yeteneği Ölçmedeki Niteliği”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Özel yetenek sınavlarında uygulanan uygulamalı yetenek sınavlarının, adayların yeteneklerini ölçebilme düzeylerinin ne kadar olduğu sorununun ele alındığına ulaşılmaktadır.

Tablo-62’ye bakıldığında “Özel Yetenek Sınavlarının Resim Yeteneği Ölçmedeki Niteliği” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuca ulaşıldığı görülmektedir.

Genel Sorun: Bildiride özel yetenek sınavlarında uygulanan uygulamalı yetenek sınavlarının adayların yeteneklerini ne düzeyde ölçtüğünü araştırdığı görülmektedir.

Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme sorunlarına değinilmediği için Tablo-62’de yer verilmediği görülmektedir.

Tablo-63'te "Sanat Eğitimi Sempozyumu"nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Metin İNCE "Sanat Eğitimi/Öğretiminin Gelişiminde İmge ve İmgesel Öğrenme Yaklaşımı"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Geçmişten günümüze sanat eğitimi ders programlarında yer alan bütün etkinliklerin öğrencinin imgelem dünyasını geliştirici olduğu görülmektedir.	—	-Sanat eğitimi öğretiminin gelişimde imge ve imgesel yaklaşım ne kadar yer almakta bulgusuna ulaşılmaktadır

Tablo-63 incelendiğinde "Sanat Eğitimi/Öğretiminin Gelişiminde İmge ve İmgesel Öğrenme Yaklaşımı" isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Ders Programı: Dünden bugüne sanat eğitimi ders programlarında yer alan bütün etkinliklerin öğrencilerin imgelem dünyasını geliştirdiği görülmektedir.

Genel Sorun: Bildiride sanat eğitimi öğretiminin imge ve imgesel yaklaşıma ne kadar yer verdiğine ulaşılmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirme sorunlarına değinilmediği için Tablo-63'te yer verilmediği görülmektedir.

Tablo-64’te “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Sibel BALCI “Temel Bir Yaklaşım Olarak Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
		—	<p>-Sanat eğitime genel eğitim alanında ders programlarında daha fazla yer verilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Sanat eğitiminde, öğrencilerin yaratıcılığının gelişmesi için değişen yaşam koşulları içerisinde teknoloji ve toplumsal yapıdaki birimlere göre ders programlarının güncelleştirilmesi gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.</p> <p>-Lisans düzeyinde atölye derslerinin azaldığı görülmektedir.</p>	<p>-Sanat eğitiminin hangi alanında olursa olsun teknik beceriyi kazandırmak ile birlikte o alan içerisindeki amaçların öğretilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Sanat eğitiminde sorgulayan öğrenciler yetiştirmemiz gerektiği görülmektedir.</p>

Tablo-64 incelendiğinde “Temel Bir Yaklaşım Olarak Sanat Eğitimi” isimli bildiri sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik araştırma sonuçları görülmektedir.

Ders Programı: Bildiride sanat eğitime yönelik derslerin ders programlarında daha fazla yer alması gerektiği, sanat eğitiminde öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesi için teknoloji ve toplumsal yapıdaki birikimlere göre ders programlarının güncelleşmesi gerektiği, lisans düzeyinde atölye derslerinin azaldığı sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Sanat eğitimi alanlarında teknik beceriyi kazandırmanın yanında o alan içerisindeki amaçların kazandırılması gerektiği, sanat eğitimi ile sorgulayan öğrenciler yetiştirmemiz gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Bildiride yaratıcılık, temel bir yaklaşım olarak sanat eğitiminin ne olduğunu ele almaktadır.

Bildiride fiziki şartlara yer verilmediği için Tablo-64'te görülmemektedir.

Tablo-65’te “12. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	12. Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Doç. Dr. Vedat ÖZSOY “Resim-İş Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknolojisi Kullanımındaki Tutumları”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Sanat eğitiminde bilgisayar, projeksiyon makineleri, tepegöz, dijital kamera gibi araç-gereçlere gereksinim olduğu görülmektedir. -Okullarda teknolojik araç-gereçlerin eksik olduğu görülmektedir.	-Sanat eğitiminde proje tabanlı hazırlanan ders programlarının hazırlandığı görülmektedir. -Resim-İş ders programında yeterli eğitim teknolojisi derslerinin olmadığı görülmektedir.	-Eğitim fakültelerinin hızla değişen dünyaya ayak uydurabilen çağdaş uygulamalarla öğretmek yetiştirmeleri gerektiğine ulaşılmaktadır.	-Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği programı son sınıf öğrencilerinin eğitim öğretimde eğitim teknolojilerine ve bunların kullanılmasına yönelik tutumları bildirinin genel sorunu oluşturduğuna ulaşılmaktadır.

Tablo-65 incelendiğinde “Resim-İş Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknolojisi Kullanımındaki Tutumları” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Bildiride Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik araştırma sonuçları görülmektedir.

Fiziki Şartlar: Bildiride sanat eğitiminde teknolojik araç-gereçlerin gerekli olduğu ve okullarda bu araç-gereçlerin yetersiz olduğu görülmektedir.

Ders Programı: Bildiride sanat eğitiminde proje tabanlı ders programlarının oluşturulduğu, sanat eğitimi programlarında yeteri kadar teknolojiye yönelik derslerin olmadığı görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Bildiride eğitim fakültelerinin çağdaş uygulamalarla öğretmen yetiştirmesi gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Bildiride eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği programı son sınıf öğrencilerinin eğitim öğretimde eğitim teknolojilerine yönelik tutumlarının genel sorunu oluşturduğu görülmektedir.

Tablo-66’da “12. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	12. Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Yıldız KURTULUŞ “Sanat - Kültür - Eğitim Politikaları ve Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-1950-2000 Yılları arasında sanat – kültür – eğitim politikalarının belgelerle ilk ve orta-öğretim sanat eğitimi amaçlarının ilişkilendirilerek ilgili dönemde gelişen sanat eğitimi anlayışının nasıl değişim gösterdiğinin ele alındığına ulaşılmaktadır.

Tablo-66’ya bakıldığında “Sanat - Kültür - Eğitim Politikaları ve Sanat Eğitimi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; bildiriye Genel Soruna yönelik araştırma sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiriye 1950-2000 Yılları arasında sanat-kültür-eğitim politikalarının belgelerle ilköğretim, ortaöğretim sanat eğitimi amaçlarının nasıl değişim gösterdiğinin ele alındığı görülmektedir.

Araştırmada fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme ile ilgili sonuçlara ulaşılamadığı için Tablo-66’da yer almadığı görülmektedir.

Tablo-67’de “12. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	12. Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Araş. Gör. Mehtap KODAMAN “Sanat Eğitiminde Ulusalıcı Yaklaşım”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sanat eğitiminde yer alan ulusalıcı yaklaşımların neler olduğu ele alınmaktadır.

Tablo-67 incelendiğinde “Sanat Eğitiminde Ulusalıcı Yaklaşım” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiride sanat eğitiminde yer alan ulusalıcı yaklaşımların neler olduğunun ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma sonuçlarına ulaşılamadığı için Tablo-67’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-68’de “13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı			
Bildiri İsmi	Dr. Ali Osman ALAKUŞ “Resim-İş Derslerinde Öğrenci Çalışmalarını Değerlendirme Yaklaşımı”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Öğrencilerin sanatsal yönelimlerinin ölçülmesi sorununun ele alındığı görülmektedir.

Tablo-68 incelendiğinde “Resim-İş Derslerinde Öğrenci Çalışmalarını Değerlendirme Yaklaşımı” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiride öğrencilerin sanatsal yönelimlerinin ölçülmesi sorununun ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirme ele alınmadığı için Tablo-68’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-69’da “13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Mustafa SÖZEN “Geleceğin Meslekleri Perspektifinde Türkiye’de Görsel Sanatlar Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat eğitimi programlarında son 10 yıldır herhangi bir değişiklik olmadığı ve alan için gerekli olan birçok dersin ders programlarında yer almadığı görülmektedir.	—	-Görsel tasarım eğitiminin ülkemizdeki durumunu bugün ve geleceğe yönelik projeksiyonları sorununun ele alındığı görülmektedir.

Tablo-69 incelendiğinde “Geleceğin Meslekleri Perspektifinde Türkiye’de Görsel Sanatlar Eğitimi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre; Araştırmada Genel Soruna yönelik araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiride Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Araştırmada sanat eğitimi programlarında son on yıldır değişiklik olmadığı ve gerekli derslerin birçoğunun programda yer almadığına ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Görsel tasarım eğitiminin ülkemizdeki durumunun bugün ve geleceğe yönelik projeksiyonları sorununa ulaşıldığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-67’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-70’de “XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Doç. Dr. Ayşe ÇAKIR İLHAN “Sınıf Öğretmenliğinin Sanat ve Estetik Konusundaki Yeterlilikleri”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sınıf öğretmenliğinin sanat ve estetik konusunda ne kadar yeterli oldukları sorununa ulaşıldığı görülmektedir.

Tablo-70 incelendiğinde “Sınıf Öğretmenliğinin Sanat ve Estetik Konusundaki Yeterlilikleri” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiriye Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Sınıf öğretmenliğinin sanat ve estetik konusunda ne düzeyde yeterli olduğu bulgusunun ele alındığına ulaşılmaktadır.

Bildiriye fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-70’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-71’de “XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Enver YOLCU “Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki Sanat(Resim) Eğitimine İlişkin Ders Programlarına Eleştirel Bir Bakış”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat eğitimindeki ders programlarının özellikle atölye çalışmalarının amaçlarına ulaşmasını engellediği görülmektedir. -Sanat eğitime yönelik kuram, yöntem ve tekniklerin sanat eğitiminin gelişmesini sağlayacak bilgi birikimi ve deneyimi sağlayamadığı görülmektedir. -Programların hazırlanışının zamanla daha kötüye gittiği görülmektedir.	—	-İlköğretim birinci kademesinde görev alacak olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrencilerine verecekleri sanat eğitime ilişkin dersler için yeterli olarak yetiştirilememesi sorunu görülmektedir.

Tablo-71 incelendiğinde araştırmada sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride sanat eğitimindeki ders programlarının öncelikle uygulamalı çalışmalarının yer aldığı atölye derslerinin amaçlara ulaşmasını engellediği, sanat eğitime yönelik kuram, yöntem ve tekniklerin sanat eğitiminin gelişimine katkı sağlamadığı ve sanat eğitimi ile ilgili program hazırlanışının her geçen yıl daha kötüye gittiği görülmektedir.

Genel Sorun: İlköğretimin birinci kademesinde görev alacak olan sınıf öğretmenin adaylara verecekleri sanat eğitimi dersleri için ne düzeyde yetiştirildikleri sorununun ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-71’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-72’de “XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ “Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Sanat Eleştirisi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat eğitimi ders programlarında sanat eleştirisi dersinin yeterli düzeyde yer almadığı görülmektedir.	—	-Resim-İş öğretmenliği lisans programında yer alan sanat eleştirisi dersine ilişkin sorunlar ele alınmaktadır.

Tablo-72 incelendiğinde “Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Sanat Eleştirisi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Sanat eğitimi ders programlarında sanat eleştirisi dersinin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir.

Genel Sorun: Araştırmada Resim-İş öğretmenliği lisans programında yer alan sanat eleştirisi dersine ilişkin sorunlar ele alınmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-72’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-73'te "15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Aziz ERKAN "Eğitim Öğretimde Görsel Malzemenin(Resimleme) Önemi"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sanat eğitime görsel sanatlar malzemelerinin etkisinin ne düzeyde olduğu sorunu ele alınmaktadır.

Tablo-73 incelendiğinde "Eğitim Öğretimde Görsel Malzemenin(Resimleme) Önemi" isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Araştırmada Sanat eğitime görsel sanatlar malzemelerinin etkisinin ne düzeyde olduğunun ele alındığı görülmektedir.

Bildiriye fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-73'te yer almadığı görülmektedir.

Tablo-74’te “15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Lütfiye BOZDAĞ KALAYCI “Sanat Eğitiminde Yaratıcılık Sorunsalı”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Ders programlarının sanat eğitiminde yaratıcılığı engellediği görülmektedir. -Sanat eğitimi programlarını çocukların ilgi ve yeteneklerini ön planda tutarak hazırlamak gerektiği görülmektedir. -Öğrencileri bireysel farklılıklarını gözeten ders programlarının hazırlanmasının gerektiğine ulaşılmaktadır.	-Sanat eğitiminde öğretmen adaylarının soran sorgulayan, sayıları çok az olan, kongre, sempozyum, seminer vb. ortamlarda bunları ifade etmeleri gerektiği görülmektedir.	-Sanat eğitiminde yaratıcılık sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Tablo-74’e bakıldığında “Sanat Eğitiminde Yaratıcılık Sorunsalı” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Sanat eğitimi ders programlarının yaratıcılığı engellediği, programların öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin göz önünde bulundurarak hazırlanması gerektiği ve öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurarak ders programlarının geliştirilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Öğrencilerin araştıran, soran, sorgulayan olmaları ve kongre, sempozyum vb. ortamlarda düşüncelerini ifade etmeleri gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Sanat eğitiminde öğrencilerin yaratıcılık sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlara yer verilmediği için Tablo-74’te yer almadığı görülmektedir.

Tablo-75’te “15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Dr. Tamer KAVURAN “Türkiye’de Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Genel Durumu ve Karşılaştıkları Sorunlar”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Sanat eğitim veren okullarda teknolojik donanımın yetersiz olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır. -Atölyelerin tesis, teçhizat ve modern eğitim araçları ile desteklenmesi gerektiği görülmektedir.	-Ders programı hazırlama aşamasında görev yapan öğretim elemanı sayısının yetersiz olduğu görülmektedir.	-Mezun olan öğrencilerin nitelikli resim-iş öğretmeni olabilmeye düzeylerinin bildiriye göre yetersiz olduğu görülmektedir.	-Sanat eğitiminde resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarının sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Tablo-75’e bakıldığında “Türkiye’de Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Görev Yapan Öğretim Elemanlarının Genel Durumu ve Karşılaştıkları Sorunlar” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Fiziki Şartlar: Bildiride sanat eğitimi verilen okullarında teknolojik açıdan yetersiz olduğu görülmekte ve öğrencilerin uygulamalı çalışmalarını gerçekleştirdikleri atölyelerin modern eğitim araçları ile desteklenmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Ders programı hazırlama aşamasında görev yapan öğretim elemanı sayısının yetersiz olduğu görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Fakültelerden mezun olan öğrencilerin alanlarında yetersiz olduklarına ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Resim-İş öğretmenliği anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarının sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Tablo-76’da “15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Fatih Balcı “Türkiye’de Sanat Eğitiminin Sosyal ve Ekonomik Temelleri Var Mıdır?”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	<p>-Sanat eğitimi programlarında 1962’de kültür ve sanat konuları geniş olarak ele alındığı bulgusuna ulaşılmaktadır.</p> <p>-1974’te liselerde sanat eğitimi derslerinin seçmeli olması gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.</p> <p>-1978’de ortaöğretim kurumlarında programlara iki saatlik zorunlu olarak “Turizm ve Sanat Eğitimi” dersinin konulduğu görülmektedir.</p> <p>-1983-1984 yıllarında itibaren güzel sanatlar derslerinin seçmeli olarak ders programlarında yer aldığı görülmektedir.</p> <p>-Güzel sanatlar dersleri 1998-1999 yılları arasında değişiklikler yapılarak fakültelerden kaldırıldığı bulgusuna ulaşılmaktadır.</p> <p>-1990’lı yıllarda ilk-öğretim ve orta dereceli okullar kapsamında MEB’de program geliştirme çalışmalarının yapıldığı bulgusuna ulaşılmaktadır.</p>	—	-Sanat eğitimin sosyal ve ekonomik sorunlarının araştırıldığı görülmektedir

Tablo-76’ya bakıldığında “Türkiye’de Sanat Eğitiminin Sosyal ve Ekonomik Temelleri Var Mıdır?” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar,

Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Sanat eğitimi programında 1962 yılında kültür ve sanat konularının geniş kapsamda yer aldığı, 1974 yılında liselerde sanat eğitimi derslerinin seçmeli olduğu görülmektedir. 1978 yılında ortaöğretim kurumlarında ders programlarına iki saatlik zorunlu “Turizm ve Sanat Eğitimi” dersinin konulduğuna ulaşılmakta, 1983-1984 yıllarından itibaren güzel sanat derslerinin seçmeli olarak verildiği görülmektedir. Güzel sanatlar derslerinin 1998-1999 yılları arasında değişiklikler yapılarak fakültelerden kaldırıldığı görülmektedir.

Genel Sorun: Sanat eğitiminin sosyal ve ekonomik sorunlarının araştırıldığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-76’da yer almadığı görülmektedir.

Tablo-77’de “XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Serpil UMUZDAŞ, M. Serkan UMUZDAŞ “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Yöneticilerinin Karar Aşamasında Karşılaştıkları Sorunlar”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi yöneticilerinin karar aşamasında karşılaştıkları sorunların neler olduğu görülmektedir.

Tablo-77’ye bakıldığında araştırmada sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuca ulaşıldığı görülmektedir.

Genel Sorun: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi yöneticilerinin karar aşamasında karşılaştıkları sorunların ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-77’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-78’de “XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Abdullah AYAYDIN “Pedagojik Eleştiri Örneğiyle Çocuk Resimlerinin Değerlendirilmesi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Pedagojik eleştiri yöntemini kullanarak öğrenci resimlerinde hangi plastik değerlerin olduğu sorunu ele alınmaktadır.

Tablo-78 incelendiğinde “Pedagojik Eleştiri Örneğiyle Çocuk Resimlerinin Değerlendirilmesi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuca ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Pedagojik eleştiri yöntemini kullanarak öğrenci resimlerinde hangi plastik değerlerin olduğu sorununa ulaşılmaktadır.

Bildiriye fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-78’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-79’da “XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Mehmet BAŞBUĞ “Lisans Düzeyinde Desen Dersi Sorunları ve Çözüm Önerileri”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Model bulunamaması, yeterli olmayan derslikler, obje yetersizliği, görsel malzemelerin az oluşu, kalabalık sınıf mevcudu bulgularına ulaşılmaktadır.	-Ders programlarında yer alan desen dersinin programda kısıtlı zamanda yer edinmesinin olumsuz etkileri olduğu görülmektedir.	—	-Güzel sanatlar eğitimi veren kurumların eğitim programlarının, ortak problemlerinin neler olduğu sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo79 incelendiğinde “Lisans Düzeyinde Desen Dersi Sorunları ve Çözüm Önerileri” isimli bildiri de sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Fiziki Şartlar, Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Fiziki Şartlar: Model sıkıntısının yaşandığı, yeterli düzeyde olmayan derslikler, obje yetersizliği, görsel malzemenin az oluşu ve kalabalık sınıflar gibi sorunların ele alındığı görülmektedir.

Ders Programı: Desen dersinin yeteri kadar ders programında yer almadığına ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Güzel sanatlar eğitimi veren kurumların eğitim programlarının, ortak problemlerinin neler olduğu sorununun ele alındığına ulaşılmaktadır.

Bildiri de öğretmen yetiştirmeye yönelik sonuca ulaşamadığı için Tablo-79’da yer almadığı görülmektedir.

Tablo-80’de “XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi			
Bildiri İsmi	Ayben KAYNAR “Görsel Sanatlar(Resim-İş) Öğretmelerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir İçerik Çözümlemesi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Görsel sanatlar eğitiminin ders programlarında ders saati olarak az olmasının sorun oluşturduğu görülmektedir.	—	-Görsel sanatlar öğretmenlerinin atanma sürecinde ya da mesleklerini yaparken ne türlü sorunlar yaşadığı bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-80 incelendiğinde “Görsel Sanatlar(Resim-İş) Öğretmelerinin Mesleki Sorunları Üzerine Bir İçerik Çözümlemesi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Sanat eğitimi derslerinin ders programlarında yeteri kadar yer almadığı görülmektedir.

Genel Sorun: Görsel sanatlar öğretmenlerinin atanma sürecinde ya da mesleklerini yaparken ne türlü sorunlar yaşadığına ulaşılmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yönelik sonuçlara ulaşamadığı için Tablo-80’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-81’de “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Ali UÇAN “Okullarda Şiddet Sorununun Çözümü Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-İnsanın temel gereksinimleri olan sanatsal düşünce tasarım, eylem etkinliklerine göre okul programlarının hazırlanması gerektiğine ulaşılmaktadır. -Okullarda sanat eğitiminin ders saatlerinin az olması sorunu görülmektedir.	—	-Okullarda şiddet sorununun neler olduğuna ulaşılmaktadır.

Tablo-81 incelendiğinde “Okullarda Şiddet Sorununun Çözümü Sanat Eğitimi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Sanat eğitiminde kişinin temel gereksinimlerine göre uygun ders programlarının hazırlanması gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Bildiride okullardaki şiddet sorununun ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yönelik sonuçlara ulaşamadığı için Tablo-81’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-82’de “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Canan BİRSOY “Sanat Eğitiminde Yeni Bir Alan”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat eğitiminde günümüz koşullarına göre teknolojiye yönelik programların hazırlanması gerektiğine ulaşılmaktadır. -Ders programlarında yeni yer alan “medya okuryazarlığı” dersinin gerektiğinin fakat programda yer alması konusunda geç kalındığına ulaşılmaktadır.	—	-Günümüz iletişim aracı olan televizyonun medya araçlarının sunduğu bilgileri analiz edebilme sorununa ulaşılmaktadır.

Tablo-82 incelendiğinde “Sanat Eğitiminde Yeni Bir Alan” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Programlarda teknolojiye yönelik etkinliklerin yer alması gerektiği görülmektedir. Bildiride “medya okuryazarlığı” dersinin gerekli olduğu fakat programlarda yer almasında geç kalındığı görülmektedir.

Genel Sorun: Günümüz iletişim aracı olan televizyonun ve medya araçlarının sunduğu bilgileri analiz edebilme sorununa ulaşıldığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-82’de yer almadığı görülmektedir.

Tablo-83'te "Sanat Eğitimi ve Şiddet" Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Serap BUYURGAN, Çiçek KUMRAL "Bireyin Eğitim Sürecinde Sanat Eğitimi Neden Yer Almalıdır?"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Programlarda sanat eğitime yer verilerek beyindeki sağ yarım kürenin gelişiminin sağlanması gerektiği görülmektedir. -Sanat eğitimi programlarının çağın gelişen ve değişen yapısına göre yenilenmesi gerektiği görülmektedir.	—	-Kişinin eğitiminde sanatın neden yer alması gerektiği sorununa ulaşılmaktadır.

Tablo-83 incelendiğinde "Bireyin Eğitim Sürecinde Sanat Eğitimi Neden Yer Almalıdır?" isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Programlarda sanat eğitime yer verilerek sağ yarım kürenin gelişmesi gerektiği görülmektedir. Sanat eğitimi programlarında çağın değişen koşullarına göre yenilenmesi gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Bildiride bireyin eğitiminde sanat eğitiminin neden yer alması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-83'te yer almadığı görülmektedir.

Tablo-84’te “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Tuğba AVCIOĞLU “Şiddete Karşı Sanat Eğitimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Şiddete karşı sanat eğitiminin etkinliklerinin neler olduğu sorununa ulaşılmaktadır.

Tablo-84 incelendiğinde “Şiddete Karşı Sanat Eğitimi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiriye şiddete karşı sanat eğitiminin etkinliklerinin neler olduğu görülmektedir.

Bildiriye fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-84’te yer almadığı görülmektedir.

Tablo-85’te “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Deniz BAYAV “Sanat Eğitimiyle Gelişen Uyumlu Kişilik, Azalan Şiddet Eğilimi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Ders programlarında sanat eğitimi derslerine az yer verildiği görülmektedir.	—	-Sanat eğitiminin kişilik üzerinde hangi etkilerde bulunduğu sorunu görülmektedir.

Tablo-85 incelendiğinde “Sanat Eğitimiyle Gelişen Uyumlu Kişilik, Azalan Şiddet Eğilimi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Ders programlarında ders saatlerinin az olmasının problem oluşturduğuna ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiride sanat eğitiminin kişilik üzerinde etkilerinin nasıl olduğu görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye ait bilgilere ulaşılamadığı için Tablo-85’te yer almamaktadır.

Tablo-86’da “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Levent MERCİN “Görsel Sanatlar Dersi’nde Yaratıcılığın Geliştirilmesi Açısından Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımının Değerlendirilmesi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
		—	-Yaratıcı ve eleştirel düşüncenin sanat eğitimi programlarının en önemli noktası olması gerektiği görülmektedir. -İlköğretim düzeyinde bazı konu alanlarında oluşturmacı öğrenme yaklaşımına yer verildiği görülmektedir. -Oluşturmacı öğrenme yaklaşımının uygulandığı derlerden olumlu sonuçlar alabilmek için ders saatlerinin artırılması gerektiğine ulaşılmaktadır.	—

Tablo-86 incelendiğinde “Görsel Sanatlar Dersi’nde Yaratıcılığın Geliştirilmesi Açısından Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımının Değerlendirilmesi” isimli bildiride sanat

eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride yaratıcı ve eleştirel düşüncenin sanat eğitimi programlarının merkezinde olması gerektiği, ilköğretim düzeyinde oluşturmacı öğrenme yaklaşımına bazı konu alanlarında yer verildiği görülmektedir. Oluşturmacı öğrenme yaklaşımının uygulandığı derslerin ders saatlerinin arttırılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Görsel sanatlar dersinde yaratıcılığı geliştirmek için oluşturmacı öğrenme yaklaşımının faydaları ve sınırlılıklarının neler olduğu ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye ait bilgilere ulaşamadığı için Tablo-86'te yer almamaktadır.

Tablo-87’de “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Öğr. Gör. Kazım ARTUT, Yrd. Doç. Dr. Filiz YURTAL “Okulda Yaşanan Şiddetin, Öğrencilerin Yaptıkları Resimlerde Tanımlanması”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	—

Tablo-87’ye bakıldığında “Okulda Yaşanan Şiddetin, Öğrencilerin Yaptıkları Resimlerde Tanımlanması” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Araştırmada Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiride okullarda yaşanan şiddetin öğrenciler tarafından nasıl algılandığı ve nasıl ifade edildiğinin ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-87’de yer almamaktadır.

Tablo-88’de “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ, Yrd. Doç. Dr. Serdar TUNA “Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönetimi İle İlgili Yapılan Araştırmaların Değerlendirilmesi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	-Sanat derslerinin programlarına bakıldığında amaçları, hedef davranışları ve eğitim durumlarının dağılımı görülmektedir.	-Geleneksel resim öğretmeni yetiştirmek yerine farklı disiplinleri de sanat öğretiminde uygulaması gereken, disiplinler arası etkileşime önem veren sanat eğitimcisi yetiştirilmesi gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.	-Türkiye’de CASEY konusunda yapılan araştırmaları inceleyerek ve araştırmaların ortak noktalarını bularak sanatın öğretimi, eğitimi ve uygulanmasının verimlilik derecesinin neler olduğunun ele alındığı görülmektedir.

Tablo-88 incelendiğinde “Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yönetimi İle İlgili Yapılan Araştırmaların Değerlendirilmesi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiride Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride sanat derslerinin programlarında; amaç, hedef davranışlarının ve eğitim durumlarının dağılımı görülmektedir. Bu durumun sanat eğitimi dersleri açısından olumsuz etkilerinin olduğu görülmektedir.

Öğretmen Yetiştirme: Bildiride geleneksel resim öğretmeni yetiştirmek yerine farklı disiplinlere sanat öğretiminde yer veren, disiplinler arası etkileşime önem veren, sanat eğitimcisi yetiştirmenin gerekli olduğuna ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Türkiye’de Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi(ÇASEY) konusunda yapılan araştırmaları inceleyerek ortak noktalarında hareket ile sanatın öğretimi, eğitimi ve uygulanmasının verimlilik derecesinin neler olduğu ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlara yer verilmediği için Tablo-88’de yer almamaktadır.

Tablo-89’da “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Burcu ARICI “Sanat Yaşama Biçim Verir”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Bireyin yaşamında sanat eğitiminin neden gerekli olduğu sorunu görülmektedir.

Tablo-89 incelendiğinde “Sanat Yaşama Biçim Verir” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiride Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiride kişinin yaşamında sanat eğitiminin neden yer alması gerektiğinin ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-89’da yer almamaktadır.

Tablo-90’da “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Arş. Gör. Dr. Bekir İNCE “Sanat Eleştirisi Öğretimine İlişkin Bir Araştırmanın Bulgu ve Sonuçları Üzerine”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri için sergi salonları olması gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır.	-İlköğretim sanat öğretimi ve ortaöğretim sanat öğretimi kitaplarındaki üniteler, ünite planları, öğretim hedefleri ve eğitim süreçlerinin son on yıllık deneyimler dikkate alınarak güncellenmesi ve programlarda yapılan yeniliklere göre yer alması gerektiği bulgusuna ulaşılmaktadır. -Sanat eleştirisi ders saati süresinin artırılması gerektiğine ulaşılmaktadır.	-Resim öğretmeni yetiştirme sürecinde sanat eleştirisi dersine yer verilmesi gerektiği görülmektedir. -Resim-İş öğretmeni adaylarının sanat eleştirisi dersinde süreç dosyası tutmalarının gerektiği, -Proje çalışmalarının yapılması gerektiği, -Derslerde eleştiri metinleri inceleme etkinliği internet desteği ile sınıf ortamında gerçekleştirilmesi gerektiği görülmektedir. -Resim öğretmeni adaylarının resim sergilerini ve sanatsal olayları takip etmeleri gerektiğinin, -Derslerde sanat konularının tartışılması gerektiği, -Sanatçıların fakültelerde derse davet edilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.	-Resim öğretmeni yetiştirirken sanat eleştirisi dersine yönelik öğrenci yaklaşımlarının ve öğretim etkinlikleri, sanat etkinliklerini izleme düzeyleri sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Tablo-90 incelendiğinde “Sanat Eleştirisi Öğretimine İlişkin Bir Araştırmanın Bulgu ve Sonuçları Üzerine” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları

görülmektedir. Buna göre: Bildiride Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Fiziki Şartlar: Bildiride resim öğretmeni yetiştiren güzel sanatlar eğitimi bölümleri için sergi salonlarının açılması gerektiği görülmektedir.

Ders Programı: İlköğretim ve ortaöğretim sanat öğretimi kitaplarındaki üniteler, ünite planları, öğretim hedefleri ve öğretim süreçlerinin son on yıllık deneyimlere göre yenilenmesi gerektiği ve programlarda son yeniliklerle yer alması gerektiği görülmektedir. Sanat eleştirisi ders saati süresinin arttırılması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Öğrencilerin sanat eleştirisi derslerini almaları gerektiği, sanat eğitimi öğrencilerinin sanat eleştirisi dersinde süreç dosyası tutmaları gerektiği, proje çalışmalarına yer verilmesi gerektiği görülmektedir. Derslerde eleştiri metinleri inceleme etkinliğinin internet desteği ile gerçekleştirilmesi gerektiği, sanat eğitimi öğrencilerinin resim sergilerini takip etmeleri gerektiği görülmektedir. Sanat eğitimi derslerinde sanat konularının tartışılması gerektiği, sanatçıların sanat eğitimi derslerine davet edilerek toplantı havasının oluşturulması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiride resim öğretmeni yetiştirilirken sanat eleştirisine yönelik öğrenci yaklaşımlarının ve öğretim etkinliklerinin izleme düzeyleri sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Tablo-91’de “Sanat Eğitimi ve Şiddet” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat Eğitimi ve Şiddet			
Bildiri İsmi	Nevin ENGİN “Sanat Tarihi Temelli Bilginin Yeri ve Önemi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	<ul style="list-style-type: none"> -Öğretmen yetiştirirken verilen desen derslerinde öğrencilerin sanatsal düzenleme ilke ve elemanları ile ilgili ayrıntılı bilgiler verme, -Ders konularına uygun desen örnek örnekleri bularak çözümlenmeye gitmek, -Sanat ustalarıyla ilgili bilgiler vermek, -Desen çalışmalarında kullanılan araç ve gereç hakkında bilgi vermek, -Öğrencilerin kendilerine özgü yorum yapabilmeleri, -Öğrencilerin müze ve sanat galerilerini gezmeleri gerektiğine ulaşılmaktadır. 	-Desen dersi programında öğrenci seviyesine uygun sanat tarihi bilgilerini katarak öğrencilere desen kavramına farklı bakış açısı kazandırarak desen dersine nasıl katkılar sağlanabilir sorusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-91 incelendiğinde “Sanat Tarihi Temelli Bilginin Yeri ve Önemi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiride Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Desen dersinde öğrencilerin sanatsal düzenleme ilke ve elemanları ile ilgili ayrıntılı bilgileri öğrenmeleri gerektiği, ders konularına uygun desen örnekleri bulunarak çözümlenmeye gitmelerinin sağlanması gerektiği görülmektedir. Sanat ustalarıyla ilgili bilgi edinmelerini sağlamak, desen çalışmaları esnasında kullanılan araç-gereç ile ilgili bilgi sahibi olmalarını sağlamak, kendilerine özgü üslup geliştirilmelerini sağlamak, öğrencilerin müze ve sanat galerilerini gezmelerini sağlamak gibi bilgilere ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Desen dersi programında öğrenci seviyesine uygun sanat tarihi bilgilerini katarak desen dersine nasıl katkı sağlanabileceğine ulaşılmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-91’de yer almamaktadır.

Tablo-92’de “III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu”nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Mehmet FIRINCI “Resim-İş Eğitimi Bölümündeki Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	<p>-Resim-İş öğretmenliği doktora programında, programın alan içindeki araştırmaları engelleyici, sanat eğitimcisi yetiştirmek için gerekli alt yapının olmadığı görülmektedir.</p> <p>-Sanat eğitimcisi olarak bireylerin alan derslerinin seçimlik dersler olarak görülmektedir.</p> <p>-Resim-İş öğretmenliği doktora programının yeniden yapılması gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Resim-İş öğretmenliği doktora programlarında alan derslerinin zorunlu olarak verilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Doktora programında sanatçı-bilim adamı yetiştirmenin hedeflenmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.</p>	<p>-Öğrencilerin önerilen başlık altında tez konusu seçimlerine gitmelerinin yanlış olduğu görülmektedir.</p> <p>-Doktora programının amacı öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş bakış açısıyla inceleyerek yorum ve yeni sentezlere ulaşma yeteneği sağlaması gerektiğine ulaşılmaktadır.</p>	<p>-Resim-İş eğitimi bölümündeki doktora tezlerinin eksik yanlarının neler olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.</p>

Tablo-92 incelendiğinde “Resim-İş Eğitimi Bölümündeki Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları

görülmektedir. Buna göre: Bildiride Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Resim-İş eğitimi doktora programlarında, programın resim-iş eğitimi alanındaki araştırmaları engelleyici olduğu, sanat eğitimcisi yetiştirmek için alt yapının olmadığı görülmektedir. Alan derslerinin seçmeli ders olarak programda yer aldığı, resim-iş eğitimi doktora programının yeniden yapılanması gerektiğinin, alan derslerinin zorunlu ders olarak programda yer alması gerektiğine, doktora programında sanatçı-bilim adamı yetiştirilmesinin hedeflenmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Bildiride öğrencilerin tez konularını önerilene göre değil kendi isteklerine göre seçmeleri gerektiğine, doktora programının amacının öğrenciye bağımsız bakış açısıyla inceleyerek yorum yapabilme ve yeni sentezlere ulaşabilme yeteneği kazandırabilmek gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Resim-İş eğitimi bölümündeki doktora tezlerinin eksik yanlarının neler olduğun sorununa değinildiği görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlara değinilmediği için Tablo-92’de yer almamaktadır.

Tablo-93'te "III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"nda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu			
Bildiri İsmi	Adnan TEPECİK, Şeyda ERASLAN "Avrupa Birliği Kalite Yaklaşımları İçinde Görsel Sanatlar Eğitimcisi Yetiştiren Kurumlarda Lisansüstü Eğitim ve Kalite"			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
		—	<p>-Ülkemizde sanat eğitimi alanında lisans ve lisansüstü programlarda kurum içi kalite denetimine ihtiyaç olduğu görülmektedir.</p> <p>-Programların öğrenciler için hedeflerle tutarlı olması gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Programlarda farklı öğrenme stillerine öğrenme strateji ve yöntemlerine yer verilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Programlarda atölye ve alan uygulamaları, gösteri, bilgisayar destekli öğretim işbirliğine öğrenmeyi öğretme, yaratıcılığı geliştirme, araştırma yöntemleri gibi çağdaş öğretim strateji ve yöntemleri öğrenme imkânının sağlanması gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Programlarda yer alan ders öğretim programları ile uygulama arasında fark olmaması gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Programın hayat boyu öğrenmeyi öğrenciye sağlamanın gerektiğine ulaşılmaktadır.</p>	—

Tablo-93 incelendiğinde araştırmada sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma

sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiride Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride sanat eğitimi alanında lisans ve lisansüstü programlarında kurum içi kalite denetimine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Programların hedefler ile tutarlı olması gerektiğine ulaşılmaktadır. Programlarda farklı öğrenme stillerine yer verilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır. Programda atölye ve alan uygulamaları, gösteri, bilgisayar destekli öğretim, işbirliğine dayalı öğretim, öğrenmeyi öğretme, yaratıcılığı geliştirme, araştırma yöntemleri gibi çağdaş öğretim strateji ve yöntemleri öğrenme imkânının sağlanması gerektiği, programda yer alan ders öğretim programları ile uygulama arasında fark olmaması gerektiğine ulaşılmaktadır. Programın, hayat boyu öğrenmeyi öğrenciye öğretmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında kalite süreçlerinin neler olduğu bunun sonucunda ülkemizdeki sanat eğitimi alanında lisansüstü eğitim veren programlar için standartların neler olması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-93'te yer almamaktadır.

Tablo-94’te “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim			
Bildiri İsmi	Prof. Dr. Necla PUR “Küreselleşmiş Dünyada Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitimin Önemi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Sanat ve tasarım alanlarında lisansüstü eğitimin ne gibi önemi olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-94 incelendiğinde “Küreselleşmiş Dünyada Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitimin Önemi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiriye Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiriye sanat ve tasarım alanlarında lisansüstü eğitimin ne derece önemli olduğuna değinildiği görülmektedir.

Bildiriye fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-94’de yer almamaktadır.

Tablo-95’te “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim			
Bildiri İsmi	Prof. Bülent VARDAR “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitiminin Perspektifi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	-Lisansüstü eğitimde mekân sorunu yaşandığı görülmektedir.	—	—	-Sanat ve tasarım alanlarında lisansüstü eğitim sorunları bulgusuna ulaşılmaktadır

Tablo-95’e bakıldığında “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitiminin Perspektifi” isimli bildiriye sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiriye Fiziki Şartlar ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Fiziki Şartlar: Bildiriye lisansüstü eğitim için mekân sorununun olduğu görülmektedir.

Genel Sorun: Sanat ve tasarım alanlarında lisansüstü eğitim sorunlarının ele alındığı görülmektedir.

Bildiriye ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-95’te yer almamaktadır.

Tablo-96'da “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim			
Bildiri İsmi	Yrd. Doç. Deniz BAYAV “Sanat Alanında Lisansüstü Eğitim İçin Yeni Yaklaşımlar”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	<p>-Sanat eğitimi programlarının tüm kademe için yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine ulaşılmakta,</p> <p>-Programların geliştirilmesi gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Lisansüstü programlarının içeriklerinin yeterli düzeyde öğretirliğinin kontrolünün eğitimin kalitesi için gerekli olduğu görülmektedir.</p> <p>-Programlar oluşturulurken temel amaç belirsizliklerinin ortadan kaldırılmasının gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Lisansüstü eğitim programlarında teknolojiden faydalanan bir eğitim modelinde bu ortaklığı kuran iki ya da daha fazla üniversitenin sanat eğitimi derslerinin ortaklaşa yürütülmesi gerektiği görülmektedir.</p> <p>-Proje çalışmalarına yer verilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır.</p> <p>-Programların çağa uygun olması gerektiği görülmektedir.</p>	—	<p>-Ülkemizde ve dünyamızda lisansüstü eğitimde içeriğin yeni yöntemlerle ve üniversiteler arası bir işbirliği olup olmadığı sorunu bulgusuna ulaşılmaktadır.</p>

Tablo-96 incelendiğinde “Sanat Alanında Lisansüstü Eğitim İçin Yeni Yaklaşımlar” isimli bildiri de sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı,

Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiride Ders Programı ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Ders Programı: Bildiride sanat eğitimi programların bütün kademeleri için yeniden gözden geçirilmesi gerektiği görülmekte ve programların geliştirilmesi gerektiğine ulaşılmaktadır. Programlar oluşturulurken temel amaç belirsizliğin ortadan kaldırılması gerektiği görülmekte, lisansüstü programlarda teknolojiden faydalanılması gerektiğine ulaşılmakta, sanat eğitimi derslerinin birkaç üniversite ile birlikte ortaklaşa yürütülmesi gerektiği görülmektedir. Programlarda proje çalışmalarına yer verilmesi gerektiği ve çağdaş programların oluşturulması gerektiği görülmektedir.

Genel Sorun: Ülkemizde ve dünyamızda lisansüstü eğitimde içeriğin yeni yöntemlerle uygulanması ve üniversiteler arası bir işbirliği olup olmadığı sorununa ulaşılmaktadır.

Bildiride fiziki şartlar ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-96'da yer almamaktadır.

Tablo-97’de “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim			
Bildiri İsmi	Öğr. Grv. Dr. Müge GÖKER “Küreselleşme Çağında Sanat ve Tasarım Eğitiminin Yeri ve Önemi”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	-Üniversite öğrencilerini küreselleşmeye, serbest pazar piyasası ile yüzleşmeye hazırlaması gerektiğine ulaşılmaktadır. -Sanat eğitiminde atölyelerin öğrenciyi geliştirici olması gerektiğine ulaşılmaktadır.	-Küreselleşme çağında sanat ve tasarım eğitiminin yerinin ve öneminin ne olduğu bulgusuna ulaşılmaktadır.

Tablo-97 incelendiğinde “Küreselleşme Çağında Sanat ve Tasarım Eğitiminin Yeri ve Önemi” isimli bildiride sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiride Öğretmen Yetiştirme ve Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Öğretmen Yetiştirme: Bildiride üniversite öğrencilerini küreselleşmeye ve serbest pazar piyasası ile yüzleşmeye hazırlaması gerektiğine ulaşılmaktadır. Uygulamalı çalışmaların yapıldığı atölyelerde öğrenciyi geliştirici niteliklerin olması gerektiğine ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Küreselleşme çağında sanat ve tasarım eğitiminin yerinin ve öneminin ne düzeyde olduğu görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar ve ders programına yer verilmediği için Tablo-97’de yer almamaktadır.

Tablo-98’de “Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim” Sempozyumunda yer alan Görsel Sanatlar Eğitiminin dört temel sorununa yönelik araştırmaya ait bulgular.

Sempozyum İsmi	Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim			
Bildiri İsmi	Arş. Grv. Birsen LİMON “Küreselleşme Çağında Güzel Sanatlar Fakültelerinde Lisansüstü Eğitimi Süresinde Sanatçı Mı Yetiştir Tüccar Mı?”			
Bulgular	Fiziki Şartlar	Ders Programı	Öğretmen Yetiştirme	Genel Sorun
	—	—	—	-Küreselleşme çağında güzel sanatlar fakültelerinde lisansüstü eğitimi süresinde sanatçı mı yetiştir tüccar mı sorununun ele alındığı görülmektedir.

Tablo-98 incelendiğinde araştırmada sanat eğitiminin dört temel sorununa (Fiziki Şartlar, Ders Programı, Öğretmen Yetiştirme, Genel Sorun) yönelik yapılan araştırma sonuçları görülmektedir. Buna göre: Bildiride Genel Soruna yönelik sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel Sorun: Bildiride küreselleşme çağında güzel sanatlar fakültelerinde lisansüstü eğitimi sürecinde “sanatçı mı? yetiştir tüccar mı?” sorununun ele alındığı görülmektedir.

Bildiride fiziki şartlar, ders programı ve öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği için Tablo-98’de yer almamaktadır.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Çalışmanın bu bölümünde araştırma sonuçları ve bunlara bağlı olarak oluşturulmuş öneriler bulunmaktadır.

Türkiye genelinde sanat eğitimi bildirilerini içeren toplam 29 sempozyum ve kongre yapılmıştır. Bunların 22 tanesine ulaşılmıştır. Sempozyum ve kongrelerde konu başlıkları olarak EYPTE, EPÖ, PDR, fen bilgisi ve matematik eğitimi, Türkçe ve edebiyat eğitimi, güzel sanatlar eğitimi, sosyal bilimler eğitimi, yabancı dil eğitimi, okul öncesi eğitimi, beden eğitimi alanlarında bildiri sunulmuştur. Nicel olarak en çok EPÖ 913 bildiri sunulmuştur. Daha sonra sıra ile güzel sanatlar eğitimi alanında 582 bildiri, EYPTE alanında 545 bildiri, PDR alanında 349 bildiri, fen bilimleri ve matematik eğitimi alanında 315 bildiri sunulmuştur. Türkçe ve edebiyat eğitimi alanında 103 bildiri, sosyal bilimler eğitimi alanında 81 bildiri, okul öncesi eğitimi alanında 57 bildiri, yabancı dil eğitimi alanında 41 bildiri, beden eğitimi alanında 17 bildiri sunulmuştur. Tüm kongre ve sempozyumlarda toplam 3003 bildiri sunulmuştur. Güzel sanatlar alanında 59 bildiri ile en fazla bildiri Sanat Eğitimi Ve Şiddet Sempozyumunda sunulmuştur. En az bildiri ise 7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde 1 bildiri olarak sunulmuştur. Sempozyum ve kongrelerdeki bildiri sayılarının genel toplamına bakıldığında güzel sanatlar alanındaki toplam bildiri sayısının EPÖ alanındaki toplam bildiri sayısından az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sanat eğitiminin sorunlarının çözümü açısından kongre ve sempozyumlarda sunulan bildiri sayısının yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda kongrelere ve sempozyumlara katılan araştırmacıların unvanları ve sayıları tespit edilmiştir. Buna göre kongre ve sempozyumlarda en fazla bildiri sunan araştırmacıların, 108 uzman olduğu saptanmıştır. Tüm kongre ve sempozyumlara toplam 108 uzman katılmıştır. İkinci sırada 101 yardımcı doçent katılmıştır. Üçüncü sırada 37 profesör, daha sonra ise sırayla 33 doçent doktor, 26 araştırma görevlisi, 6 okutman ve 5 öğretmen katılmıştır. Yüksek lisans öğrencilerinin katılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Toplamda sempozyum ve kongrelere 336 kişi

katılmıştır. En fazla katılanların uzman ve yardımcı doçentlerin olması ise araştırmaya daha çok ilgili oldukları ve kariyerlerini ilerletmeye çalıştıkları şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmada sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde görsel sanatlar eğitimi ile ilgili sunulan bildirilerin kuramsal ve uygulamalı olarak dağılımı tespit edilmiştir. Uygulamalı araştırma, araştırmanın belli bir çerçevede sürdüğü ve geliştirilen problemlerin örneklem grubunda cevaplandığı araştırmalardır. Kuramsal araştırmalar ise literatür taramasına dayanan ve herhangi bir denek grubunun bulunmadığı yazınsal araştırmalardır. Kongre ve sempozyumlara bakıldığında en fazla 228 bildiri ile kuramsal alanda araştırma yapılmıştır. Uygulamalı alanda ise 82 bildiri ile araştırma yapılmıştır. Kuramsal araştırmanın en fazla yer aldığı 42 bildiri ile Sanat Eğitimi ve Şiddet sempozyumudur. Uygulamalı araştırmaların en fazla yer aldığı sempozyum ve kongre 17 bildiri ile Sanat Eğitimi ve Şiddet sempozyumudur. Uygulamalı araştırmaların az olduğu görülmekte ve daha çok araştırmacıların araştırmalarında yer vermesi sonucuna ulaşılmaktadır.

Sanat eğitimi sorunlarını içeren sempozyum ve kongrelerde görsel sanatlar eğitimi ile ilgili sunulan bildirilerin kuramsal ve uygulamalı olarak dağılımı tespit edilmiştir. Sempozyum ve kongrelere baktığımızda 71 nicel araştırmanın, 239 araştırmanın nitel olduğu tespit edilmiştir. Nicel araştırmaların en çok 16 bildiri ile Sanat Eğitimi ve Şiddet sempozyumunda yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır. Nitel araştırmaların ise en çok Sanat Eğitimi ve Şiddet Sempozyumu”nda yer aldığına ulaşılmaktadır. Nicel araştırmaların az olduğu görülmekte ve araştırmalarda daha fazla yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

1977 İstanbul sanat bayramı kapsamında düzenlenen “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda yer alan görsel sanatlar eğitiminin dört temel sorununa yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) yapılan araştırma sonucunda incelenmiştir. Sempozyumda yer alan bildirilerin ortak sorun sonuçlarına göre: sempozyumda fiziki şartlara yönelik araştırma sonuçlarına göre fiziki şartlara yer verilmediği için ortak bir sonuca ulaşılmamaktadır. “2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu”nda fiziki şartlara yer verilmemesi görsel sanatlar eğitimi açısından bir eksik olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Sempozyumda ders programına yönelik araştırma sonuçlarına göre: ders programında değişikliye gidilmesi gerektiği, felsefe, estetik, insan bilimleri alanlarında

araştırma çalışmalarının yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Sempozyumda öğretmen yetiştirmeye yönelik genel sorunun sonucuna göre: Bildirilerin hepsinin sorularının farklı olmasıyla birlikte genel açıdan sanatın toplumsal sorunlarına değinildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

1979 İstanbul sanat bayramı kapsamında düzenlenen “Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu 2.” sempozyumunda yer alan görsel sanatlar eğitiminin dört temel sorununa yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) yapılan araştırma sonucunda incelenmiştir. Ulaşılan ortak sorunlara göre: Fiziki şartlara yönelik araştırma sonuçlarına bakıldığında sempozyumda fiziki şartlara yönelik sorunlara yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programına yönelik araştırma sonuçlarına göre, araştırmada ders programına yönelik sonuca ulaşılmamaktadır.

Sempozyumda öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma sonuçlarına göre, bildirilerde öğretmen yetiştirmeye değinilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel soruna yönelik sonuçlara göre, bireylerin estetik eğitimi sorunlarının neler olduğu, kaynak sorunu ve sanatçıların yaşadığı sorunlara değinildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

1981 İstanbul Sanat Bayramı kapsamında “Atatürk ve Sanat Sempozyumu” incelendiğinde görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) yapılan araştırmada yer alan bildirilerin ortak sorunlarının sonuçlarına göre:

Sempozyumda fiziki şartlara yönelik araştırma sonuçlarına bakıldığında, bildirilerde fiziki şartlar sorunu yer almadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Sempozyumda ders programlarına yönelik araştırma sonuçlarına göre, bildirilerde ders programı sorunlarına yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Sempozyumda öğretmen yetiştirme sorunlarına yönelik araştırma sonuçlarına göre, bildirilerde öğretmen yetiştirmeye değinilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel soruna yönelik ortak sorunlar, bir toplumun gelişimi için güzel sanatlar eğitiminin önemi ve Atatürk’ün güzel sanatlara ilgisi sonucuna ulaşılmaktadır.

1983 İstanbul Sanat Bayramı kapsamında düzenlenen “Son Yüzyılda Ülkemizde ve dünya’da Sanat ve Mimarlık” sempozyumuna bakıldığında görsel sanatlar eğitiminin dört temel sorununa yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) incelemede bildirilerin ortak sorunlarının sonuçlarına göre:

Fiziki şartlara göre sanat eğitiminde uygulamalı çalışmaların gerçekleştiği atölye araç gereç temininin yeterli olması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programına yönelik sonuçlara göre, güzel sanatlar alanındaki derslerin programlarda ders saatlerinin az olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirmeye yönelik sonuçlara göre, çağın gelişmelerine ayak uydurabilmesi için çok yönlü, sürekli yenilikler içeren, fotoğraf, video ve tekniklerden yararlanarak eğitimlerinin sağlanması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak sanat eğitimi sorunlarına değinildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

1990 Ankara Üniversitesi eğitim bilimleri fakültesinin düzenlemiş olduğu “Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi” de görsel sanatlar eğitiminin dört temel sorununa yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) inceleme sonuçlarına göre:

Fiziki şartlara bakıldığında uygulamalı çalışmaların yapıldığı atölyelerde araç gereç ve fiziksel olanakların yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programı sorunlarının ise ders programlarında sanat eğitimi derslerine yetersiz ders saatinin ayrıldığı ve konuların tekrar edildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme ile ilgili kitap dergi yayın azlığı ve bunlara ulaşma sorununun yaşandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak sempozyumda güzel sanatlar eğitimi ve küçük çocuklara yönelik sanatsal eğitim sorunlarına değinildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

1993 Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinin düzenlemiş olduğu “Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Sempozyumu” da görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) inceleme sonuçlarına göre:

Sempozyumda fiziki şartlara yönelik araştırma sonuçlarına baktığımızda bildirilerde fiziki şartlarla ilgili sorunlara yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programının ortak sorunu ise eğitim ve öğretim programlarının yapılanma yanlışlıkları ve atölyelerde program uygulamasından vazgeçilmesi gerektiği sonucu görülmektedir.

Öğretmen yetiştirme sorunuyla ilgili öğrencilerin çalışmalarını atölye hocasıyla birlikte sürdürmesi gerektiği ve yetenekleri geliştirici şekilde yöntemlerin uygulanması gerektiği sonucu görülmektedir. Genel sorun olarak ortak bir sorunun ele alınmadığı görülmektedir.

1997 Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin düzenlemiş olduğu "4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" de görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) inceleme sonuçlarına göre:

Fiziki şartlar açısından, okulların yıllar içerisinde yetersiz yatırım ve nüfus artışı nedeniyle sınıfların atölyeye dönüştürüldüğü bu mekânlarda çalışmaların güçlükle gerçekleştiği sonucu görülmektedir.

Ders programı açısından, programlara bakıldığında sanat eğitiminin işlevini yerine getiremediği ve programlarda yer alan bir saatlik görsel sanatlar eğitimi dersinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin üretken ve yaratıcı kişiler olması yönünde eğitim almaları gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

1998 Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin düzenlemiş olduğu "VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi" de görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) inceleme sonuçlarına göre:

Kongrede fiziki şartlar ile ilgili araştırma sonuçlarına göre, bildirimlerde fiziki şartlar ile ilgili sonuçlara yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programı ile ilgili araştırma sonucu, resim-iş programlarında genel amacın yetenekli öğrencileri bulup çıkarmak ve çoğunluğun anlamasına yönelik derslerin çağdaş sanat felsefesine ters düştüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirmeye yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak ilköğretim ikinci basamağında sanat eleştirisinin önemi sorunlarına değinildiğine ulaşılmaktadır.

1999 tarihinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesinde düzenlenen “1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunların Sempozyumu”nda görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) inceleme sonuçlarına göre:

Sempozyumda fiziki şartlara bakıldığında bildirilerde fiziki şartlar sorununa değinilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Sempozyumda ders programına bakıldığında, sanat eğitiminde teknolojinin kullanılması gerektiği ve ders programlarında uygulamalı derslerin, estetik dersinin az ders saati olarak yer aldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme ile ilgili sorunlara bakıldığında alan bilgisinin yeterli düzeyde öğrenciye verilmesi gerektiği, teknolojiden derslerde faydalanılması gerektiği ve öğrencilerin proje çalışmalarına yönlendirilmesi için çalışmaların yapılması yönünde sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak sanat eğitimi sorunlarının incelendiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesinin düzenlediği “1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu”nda görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) ortak sorunlar incelendiğinde:

Sempozyumda fiziki şartlar ile ilgili araştırma sonuçlarına bakıldığında, Anadolu Güzel Sanatlar liselerinde çalışmaların yapıldığı atölyelerde araç gereç yetersizliği görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programları incelendiğinde geleneksel eğitimin yerine çağdaş eğitim kuramlarının olduğu eğitim anlayışının uygulanması gerektiği ve mezun olan öğrencilerin takip edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirmeye bakıldığında, sanat öğretmenlerinin yetiştirilmesinde uzmanların görüşleri alınarak tekrar ele alınması gerektiği görüşüne ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak Anadolu Güzel Sanatlar liselerinin genel sorunlarının ele alındığı sonucuna ulaşılmaktadır.

2002 yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nin düzenlemiş olduğu “Eğitimde 75. yılı sanat eğitimi Sempozyumu”nda görsel sanatlar eğitiminin dört temel

soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Sempozyumda fiziki şartlarla ilgili araştırma sonuçlarına bakıldığında, sanat eğitiminin modern eğitim araçları ile desteklenerek eğitimin kalitesinin artırılması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programı incelendiğinde, sanat eğitimcilerin ders programlarında özgür bırakılmaları gerektiği ve çağdaş gelişimleri takip eden programın geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirmeye bakıldığında, öğretmen yetiştirirken uygulamalı eğitim yanında bilimselliği rehber edinmiş öğretmen-sanatçı tipinin yetiştirilmesinin amaç edinilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun ele alındığında, öğretmen yetiştirmede atölye eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve sanat eğitimi sorunlarının incelendiği sonucuna ulaşılmaktadır.

2002 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Fakültesinin düzenlemiş olduğu “XI. Eğitim Bilimleri Kongresi”nde görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) ortak sorunlar incelendiğinde:

Kongrede fiziki şartlarla ilgili araştırma sonuçlarına bakıldığında, atölye de araç gereç yetersizliği olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programlarına bakıldığında, bildirilerde bu soruna değinilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme ele alındığında, araştırmada yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak, sanat eğitiminin farklı sorunlarına değinildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

2004 yılında 2002 yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nin düzenlemiş olduğu “Sanat Eğitimi Sempozyumu”nda görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Fiziki şartlara bakıldığında, uygulamalı çalışmaların yapıldığı atölyelerin amaçlara uygun kurulmaları gerektiği, atölyelerin ısınma, aydınlanma, havalandırma, temizlik ve tuvaletlerin yer alması gerektiği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Ders programı açısından, sanat eğitimi programlarının hazırlanmadan önce amaca uygun ön hazırlık yapılması gerektiği, disiplinler arası sanat derslerinin programlara konulması gerektiği, yaratıcılığı ön planda tutan programların olması gerektiği ve teknolojiye yer verilmesine ihtiyaç duyulan programların olmasını ön gören sonuçlara ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme incelendiğinde yetiştirilen öğrencilerin yaratıcı, sorgulayıcı olması gerektiği bireysel çalışmalardan daha olumlu sonuçlar alındığı, teknik becerilerin öğrencilere kazandırılmasının olumlu etkileri olduğu sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Genel sorun ele alındığında sanat eğitimi ile ilgili farklı sorunların ele alındığı görülmektedir.

2004 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün düzenlemiş olduğu "12. Eğitim Bilimleri Kongresi"nde görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Kongrede fiziki şartlarla ilgili araştırma sonuçlarına göre, sanat eğitiminde bilgisayar, projeksiyon makineleri, tepegöz, dijital kamera gibi araç gereçlere ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programı açısından araştırmaya bakıldığında, proje tabanlı ders programlarının hazırlanması gerektiği sonucu görülmektedir.

Öğretmen yetiştirmeye bakıldığında çağdaş dünyaya uyum sağlayabilen öğretmenlerin yetiştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak, sanat eğitimi ile ilgili farklı sorunların ele alındığı görülmektedir.

2004 yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin düzenlemiş olduğu "13. Eğitim Bilimleri Kurultayı"nda görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Araştırmaya fiziki şartlar açısından bakıldığında bildirilerde yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programı açısından, ders programlarında son on yıldır bir değişiklik olmadığı ve değişikliğe ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirmeye yönelik araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmen yetiştirme ile ilgili sorunlara değinilmediği görülmektedir.

Genel sorun olarak farklı sorunların ele alındığı görülmektedir.

2005 tarihinde Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinin düzenlemiş olduğu “XIV Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Fiziki şartlar ile ilgili araştırma sonuçları incelendiğinde fiziki şartlar ile ilgili sorunlara yer verilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programına bakıldığında, sanat eğitimi programlarının zamanla daha kötüye gittiği ve sanat eleştirisi derslerinin yeterince programlarda yer almadığı görülmektedir.

Kongre de öğretmen yetiştirmeye yönelik sorunlara değinilmediği görülmektedir.

Genel sorun olarak sanat eğitimi ile ilgili farklı sorunları ele alındığı sonucu görülmektedir.

2006 yılında Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin düzenlemiş olduğu “15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Kongrede fiziki şartlara yönelik araştırma sonuçlarına göre, sanat eğitiminin gerçekleştiği okullarda teknolojik donanımın yetersiz olduğu ve atölyelerin modern eğitim araçlarından yoksun olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programlarına yönelik olarak araştırma sonuçlarına bakıldığında, sanat eğitimi derslerinin programlarda seçmeli olarak yer aldığı bununda ilk ve ortaöğretimdeki öğrenciler için büyük eksik olduğu, bireysel farklılıkların ön görüldüğü ders programlarının hazırlanması gerektiği ve ders programlarının yaratıcılığı engellediği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme ile ilgili araştırma sonuçlarına bakıldığında, öğretmen adaylarının soran, sorgulayan bireyler olarak yetiştirilmeleri gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel soruna bakıldığında farklı sorunların ele alındığı sonucu görülmektedir.

2007 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin düzenlemiş olduğu "XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi"nde görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Fiziki şartlar açısından bakıldığında, çalışmalar için model bulunamaması, dersliklerin yeterli sayıda olmaması ve obje yetersizliği gibi sorunların olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programına bakıldığında, desen derslerinin programda yetersiz sayıda yer aldığı ve güzel sanatlar eğitiminin ders programlarında istenilen düzeyde yer almadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme sorunu ile ilgili bildirilere bakıldığında, kongrede yer almadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak, farklı sorunların ele alındığı sonucuna ulaşılmaktadır.

2007 yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi'nin düzenlemiş olduğu "Sanat Eğitimi ve Şiddet" isimli sempozyum da görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Sempozyumda fiziki şartlara yönelik araştırma sonuçlarına göre, güzel sanatlar bölümleri için sergi salonlarının olması gerektiği sonucu görülmektedir.

Ders programlarına bakıldığında, ders programlarında sanat eğitimi derslerine az yer verildiği sorunu görülmektedir. Sanat dersleri programları incelendiğinde amaçları, hedef davranışları ve eğitim durumlarının dağınıklığı görülmekte, ders programlarının teknolojiye yönelik hazırlanması gerektiği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme ile ilgili araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmen yetiştirirken farklı disiplinlerinde sanat öğretiminde yer verilmesi gerektiği ve sanat eleştirisi dersine yer verilmesi gerektiği, öğrencilerin proje çalışmalarına katılması gibi sonuçlara ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak, sanat eğitimi ve şiddet sorununun ele alındığı sonucuna ulaşılmaktadır.

2007 Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün düzenlediği "III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu"nda görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Fiziki şartlar açısından bakıldığında fiziki şartlar sorununa değinilmediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programı incelendiğinde sanat eğitimi alanında lisans ve lisansüstü eğitimde kurum içi kalite denetlemesine ihtiyaç olduğu ve doktora programlarının yeniden yapılanması gerektiği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirmeye bakıldığında yüksek lisans ve doktora tezlerinde önerilen tez konusu seçimlerinin yanlış olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak, resim-iş eğitimi bölümlerinde lisansüstü eğitim sorunlarının ele alındığı sonucuna ulaşılmaktadır.

2009 yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün düzenlemiş olduğu "Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim" sempozyumun da görsel sanatlar eğitiminin dört temel soruna yönelik (fiziki şartlar, ders programı, öğretmen yetiştirme, genel sorun) araştırma sonuçlarına göre:

Fiziki şartlar açısından, mekân sorunu yaşadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Ders programı incelendiğinde, sanat eğitimi ve programlarının tüm kademeler için yeniden incelenmesi gerektiği, program oluşturulurken temel amaç belirsizliklerinin ortadan kaldırılması, programların çağa uygun olması gerektiği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

Öğretmen yetiştirme ile ilgili sempozyumdaki bildirilere bakıldığında, üniversitelerin öğrencilerini serbest Pazar piyasasına hazırlaması ve atölye çalışmalarının öğrencileri geliştirmeye yönelik olması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Genel sorun olarak sanat ve tasarım alanlarında lisansüstü eğitim sorunlarına değinildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

İlköğretim ve ortaöğretim alanlarında sanat eğitimine gereken önem verilmemiştir. Bunun pek çok nedeni vardır. Sanat dersleri yetenek ile bağlantılı olduğu için bazı öğrenciler kendilerinin yeteneksiz olduklarını düşünerek sanattan uzaklaşmış bazıları ise yaratıcılığın engel olan sorunlarla karşılaşp, ailesinden ve eğitimcilerden yeterli desteği görememiştir.

Türkiye’de eğitim sistemimizde yapılan yanlışlıklardan biriside sadece akıl ve mantığın eğitilmesinin amaçlanıp, duygu, düşünce ve estetik duyarlılığın eğitilmesinin önemli görülmemesidir.

Sanat eğitimi bütünüyle araç ve gerece dayalı bir öğretim alanıdır. Gereçler; seçimlerinden kullanımlarına ve bir esere dönüşümlerine kadar, birçok bilginin öğrenilmesini gerektirir. Bu nedenle, sanat eğitiminde, hangi araç gerecin seçildiği ve bunların nasıl kullanıldığı önemlidir (Kırıçoğlu, 1991). Sanat eğitimi veren okullarda araç gereç kullanımının nasıl olması gerektiğinin sempozyum ve kongrelerde daha fazla yer alması sonucuna ulaşılmaktadır.

Her sanat ürünü bir kişiliğin ve o kişiliğin özelliklerinin (huy, mizaç) anlatımıdır. Sanatçı huyunu ve algılamasını sanatında bilinçsizce yansıtır. Yaratma ne kadar özgürce yapılırsa, o kişilik (üslup) o kadar belirgince ortaya çıkar. Onun için sanat eğitim biliminde özgür ifadeyi engelleyip ketleyecek her türlü etmeni ortadan kaldırmak, yeti ve güçlerin özgürce gelişip serpilmesini sağlamak gerekir. O’na göre, sanat eğitiminin asıl amacı, kişiliğin uyumlu gelişmesinin, dolayısıyla uyum içinde bir toplumun sağlanmasıdır (San, 2003: 89) sonucuna ulaşılmaktadır.

Çağımızda eğitim, bilim ve sanatın işbirliğine dayandırılmalıdır. Sanatın da, biliminde amacı; insana hizmet etmek ve yeniyi keşfetmektir. Sanata ve duyguların eğitimine önem veren okul ya da eğitim sisteminde, duygular eğitilirken, zihinsel yeteneklerin, düşüncenin ve zekânın da geliştiği gözlenmektedir. Sanat, duygu ve düşünce arasındaki iç içe geçmiş bağlantıyı vurgularken, öğrenme ve gelişim sürecinin de etkin bir yardımcı olur (Yolcu, 2004: 91). Bu kadar önemli olan sanat eğitime daha fazla önem verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Çocukların sanat eğitiminde hazır materyallerin kullanılması sadece bir bilginin verilmesi ve el kol kaslarının geliştirilmesinde fazla miktarda bıktırıcı şekilde olmadığı takdirde kullanılabilir. Çocuğun yaratıcılığının geliştirilmesinde çocuğa spontane resim yaptırılması önerilir. Beş-altı yaş kız ve erkek çocukların ortalamalarına bakıldığında kızların daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Erkek çocukların sanat eğitiminde başarısının arttırılmasına daha özen gösterilmesi, sevdirelmesi önerilmektedir (Cengiz, 2004: 330) sonucuna ulaşılmaktadır.

Sanat eğitiminin kişilik üzerinde birçok olumlu etkide bulunması sonucu, okullarda ki ders programlarında daha fazla yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Günümüzde eğitimin kazandırmaya çalıştığı değerler ile en fazla çalışan araç televizyon olmakla birlikte en güvenilir haber alma ve bilgilendirme kaynağı olarak görülen araç yine televizyondur. Televizyon izlemek bilinçli bir etkinlik olmalı ve kesinlikle sunulan imgeler eleştirilmeden doğrudan alınmamalıdır. Sanat eğitimi bireyi kültürlenmeye ve elit bir estetik duygusu kazandırmaya çalışmaktadır. Bireylere sunulan eğitimin başarılı olması bireyin televizyon karşısında daha eleştirel olmalarına ve bilinçli izleyiciler olmalarına yol açar. Eğitim bireye değişik bakış açıları kazandırmaya çalışarak onları eleştirel düşünmeye teşvik eder. “kendi görüşlerinden başka görüşlerin varlığından haberdar olmayan insanlar, kendi görüşlerini de tam olarak değerlendirme imkânına sahip değildirler, çünkü kıyaslama yapabilecekleri farklı noktalardan yoksundurlar. Objektif olarak tv. seyreden izleyiciler, başka görüşleri de öğrenme imkânına sahip olacaklar ve kendi görüşlerini bunlara karşı sınyabileceklerdir (Turam, 1996: 17) sonucuna ulaşılmaktadır.

Sanat eğitimi derslerinin bir sanat dalında uzmanlaşmış, sanatı tanıyan/çözümleyebilen, sanat eğitimi yöntemlerini kullanma yeterliliğine sahip alan öğretmenleri tarafından verilmesinin eğitimin niteliğini yükseltileceği (Kurtuluş, 2001: 9-15) sonucuna ulaşılmaktadır.

Bir ülkede sanat eğitiminin eksikliği, o ülkede ki gençlerin kültürlenme sürecinden mahrum bırakıldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Güzel sanatlar liseleri, öğrencilerini sadece sanat eğitimi ile değil, yetiştirdiği, uygar, barışçı kişiler yetiştirdiğinden dolayı ülkemiz için önemli bir yere sahip olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Okullarda Öğretmenlerin Öğrencilere örnek olacak şekilde kongre, sempozyum, seminer ve kişisel sergilere katılmaları gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2. Öneriler

Sanat eğitimi gelişmiş ülkelerin öncelik verdiği en önemli eylem alanını oluşturmaktadır. Bu durum ülkemiz açısından değerlendirilmeli ve sanat çalışmalarının canlandırılması, desteklenmesi, toplumda ve eğitimde gereken yeri alması gerekmektedir.

Geleceğe yönelik her çalışmanın, sanat eğitimi veren okullarda önem kazanması gereklidir ve bu yönde tartışma alanları oluşturulmalıdır. Sanat eğitimcilerinin kendi birikimlerini ve görüşlerini çağdaş değişimlerle birleştirerek yeni fırsatlarla özgür bırakılmaları sağlanmalıdır.

Üniversiteler eğitime yön veren bilimsel araştırmaların yapıldığı kurumlardır. Eğitim kurumları bir ülkenin geleceğini yetiştirir. Bu kurumlar değişen çağa uyum sağlamak için sürekli araştırma yapmalı ve yenilikler ortaya koymalıdır. Özellikle sanat eğitimi alanında çok büyük eksiklikler ve sorunlar görülmektedir. Üniversitelerin bu sanat eğitimi alanında gelişim sağlamak için sempozyum ve kongreler düzenlemeleri gerekmektedir. Personel alımına daha fazla önem verilmelidir ve akademik personelin araştırma yapabilmesi için, daha fazla bütçe ayrılıp daha çok desteklenmesi gerekmektedir.

Sadece görsel sanatlar eğitimi alanında daha fazla sempozyum ve kongre düzenlenmelidir.

Nicel araştırmalar sayısal verilere dayandığı için daha nesnel yargılar taşıdığından bu çalışmaların bilimselliği daha yüksektir. Görsel sanatlar eğitimi alanında nicel araştırmalara daha çok ihtiyaç duyulmaktadır.

Sanat eğitimi veren okulların fiziksel açıdan bütün eksikleri gidermesi gerekmektedir. Bu sayede öğrenciler çalışmalarında daha rahat ve başarılı olurlar.

Sanat eğitimi alan öğrencilerin sempozyum ve kongreleri takip ederek katılımlarının sağlanması gerekmektedir. Bu sayede öğrencilerin kendi alanlarında daha çok bilgi sahibi olmaları sağlanmalıdır.

Üniversitelerde düzenlenen sempozyum ve kongrelerin bazılarının dokümantasyon haline getirilmemesi araştırmacılar için sorun teşkil etmektedir. Bu tür sorunların yaşanmaması için üniversitelerin sempozyum ve kongrelerden sonra dokümantasyonları kütüphanelerinde bulundurmaları önerilmektedir.

Tezimin, bu araştırma adı altında ilk olması daha sonra yapılacak olan araştırmalara örnek teşkil etmektedir.

KAYNAKÇA

Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sempozyumu

1993 Bildiri Kitabı, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları

Atatürk ve Sanat Sempozyumu

1981 Bildiri Kitabı, İstanbul, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları

BAL, Muradiye

1993 Orta Dereceli Okullarda Sanat Eğitimi(1924-1993),(Yüksek Lisans Tezi),
Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

BİNGÖL, Cemal

1975 Resim Nedir Nasıl Yapılır Nasıl Öğretilir, İstanbul, Milli Eğitim
Basımevi

Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi

1990 Bildiri Kitabı, Ankara, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları

ERDOĞAN, İrfan

1998 SPSS Kullanım Örnekleriyle Araştırma Dizayn ve İstatistik Yöntemleri,
Ankara, Emel Matbaa

ERGÜN, Mustafa

1997 Atatürk Devri Türk Eğitimi II, Türkiye Sanal Eğitim Bilimleri
Kütüphanesi, Kocatepe Üniversitesi, Afyon

ERSOY, Ayla

1998 Günümüz Türk Resim Sanatı, Ankara, Creative Yayıncılık

ETİKE, Serap

2001 Cumhuriyet Dönemi Resim Eğitimi, İstanbul, Güldiken Yayınları

Gazi Üniversitesi'nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu

2002 Bildiri Kitabı, Ankara, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi

Matbaası

GÜMÜŞ, M.

1999 Yönetimde Başarı İçin Altın Kurallar, İstanbul, Alfa Yayınevi

KARASAR, Niyazi

2005 Bilimsel Araştırma Yöntemi, 15. Baskı, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım

KARASAR, Niyazi

2006 Bilimsel Araştırma Yöntemi, 16. Baskı, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım

KAVURAN, Tamer

2004 Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara, Gazi Üniversitesi Yayınları Cilt

24, Sayı 1, 191-207

KIRIŞOĞLU, Olcay Tekin

1987 "Bireysel ve Toplumsal Kimlik Aramada Kültürün ve Sanatın Rolü"

Sanat Yazıları II, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Güzel Sanatlar

Fakültesi Yayınları

KIRIŞOĞLU, Olcay Tekin

1991 Eğitim (Görmek, Anlamak, Yaratmak), Ankara, Eğitim Kitabevi

KURTULUŞ, Yıldız

2000 "Türkiye'de Sanat Eğitimi Tarihi"(Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara

Üniversitesi, Ankara

KURTULUŞ, Yıldız

- 2001 İlköğretim Birinci Kademedeki Sanat Eğitiminin Önemi, Çağdaş Eğitim,
Sayı: 279

MARŞAP, Akın

- 2004 Modern Resim-İş Eğitiminde Yaratıcı ve Sanatsal Önderlik, Elektronik
Sosyal Bilimler Dergisi, 155:1304-0278C.3S.10(11-21)

ÖZSOY, Vedat

- 2003 Görsel Sanatlar Eğitimi, Ankara, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık
Sanat ve Gençlik Sempozyumu
1985 Bildiri Kitabı, İstanbul, Mimar Sinan Üniversitesi Matbaası

Sanat Eğitimi Sempozyumu

- 2004 Bildiri Kitabı, Ankara, Ümit Ofset Matbaacılık

Sanat Eğitimi ve Şiddet

- 2007 Bildiri Kitabı, Ankara, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık

Sanat ve Tasarım Alanlarında Lisansüstü Eğitim Sempozyumu

- 2009 Bildiri Kitabı, İstanbul, Cem Ofset Matbaacılık

SAN, İnci

- 2003 Sanat Eğitimi Kuramları, İkinci Baskı, Ankara, Ütopya Yayınevi

SERT, Ülkü Derya

- 2003 “Ortaöğretim Sanat Eğitiminde Rönesans Resim Sanatının Yeri ve
Önemi”(Yüksek lisans Tezi), İstanbul, Marmara Üniversitesi Yayınları

Son 100 Yılda Ülkemizde ve Dünyada Sanat ve Mimarlık

- 1983 Bildiri Kitabı, İstanbul, Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları

Türkiye’de Sanat Eğitimi Sempozyumu -2-

1979 Bildiri Kitabı, İstanbul, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Matbaası

Türk Plastik Sanatları

İstanbul, Asır Matbaacılık

TURAN, Emir

1996 Televizyonla Yetişen Nesil Ekranaltı Çocukları, İstanbul, İrfan Yayınları

YOLCU, Enver

2004 Sanat Eğitimi Kuramları ve Yetenekleri, İstanbul, Nobel Yayın Dağıtım

1. Ulusal Sanat Eğitimi ve Sorunları Sempozyumu

1999 Bildiri Kitabı, Çanakkale, ÇÖMÜ Eğitim Fakültesi Yayını

1. Ulusal Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu

2000 Bildiri Özet Kitabı, İstanbul, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim
Fakültesi Yayınları

III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu

2007 Bildiri Kitabı, Eskişehir, Eser Ofset Basım Yayın San.

4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

1997 Bildiri Kitabı, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları

VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

1998 Bildiri Kitabı 2. Cilt, Konya, Selçuk Üniversitesi Yayınları

XI. Eğitim Bilimleri Kongresi

2002 Bildiri Kitabı, Kıbrıs, Yakın Doğu Üniversitesi Yayınları

12. Eğitim Bilimleri Kongresi

2004 Bildiri Kitabı, Ankara, Gazi Üniversitesi Yayınları

XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı

2004 Bildiri Kitabı, Malatya, Pegem Yayıncılık

XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

2005 Bildiri Kitabı, Denizli, Pamukkale Üniversitesi Yayınları

15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

2006 Bildiri Kitabı, Muğla, Muğla Üniversitesi Yayınları

XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

2007 Bildiri Kitabı 1. Cilt, Ankara, Detay Yayıncılık

XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

2007 Bildiri Kitabı 2. Cilt, Ankara, Detay Yayıncılık

XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi

2007 Bildiri Kitabı 3. Cilt, Ankara, Detay Yayıncılık

2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu

1977 Bildiri Kitabı, İstanbul, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi
Yayınları

<http://www.sanatismuze.org/paneller/Ssd/burcu-pelvanoglu.htm>

<http://www.toplumdusmani.net/modules/wordbook/entry.hp?entryID=1500>

<http://www.yunus.hacettepe.edu.tr/2009>